

flacăra

anul XXXVI
41
(1 686)
9 octombrie
1987

Saptaminal editat de Frontul Democratiei și Unității Socialiste

Moment important în dezvoltarea
tradiționalelor legături de prietenie
și colaborare româno-bulgare

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, într-o vizită oficială de prietenie în Republica Populară Bulgaria

Intimpinați cu deosebită căldură, înalții oaspeți au relevat rolul pe care îl are noul dialog româno-bulgar la extinderea și așezarea pe baze tot mai trainice a raporturilor dintre cele două țări vecine și prietene, exemplu de conlucrare între țări socialiste, în folosul ambelor popoare, în folosul cauzei păcii în lume.

Comentariul în pagina 2

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu

PLENARA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Comentariul în pagina 3

Un țel realizabil:
produse de nivel mondial!

pagina 4

Reportaj de zi și de noapte
din casele viitorului

pagina 5

Bogățiile toamnei se strâng
prin hărnicia tuturor

paginile 6-7

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, într-o vizită oficială de prietenie în Republica Populară Bulgaria

„Noi dăm o deosebită apreciere stadiului actual al relațiilor de prietenie și colaborare dintre țările, partidele și popoarele noastre. Considerăm că trebuie să facem și în continuare totul pentru ca, în spiritul Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Bulgaria, relațiile româno-bulgare să se afirme tot mai puternic ca un exemplu de raporturi între țări socialiste vecine și prietene care colaborează fructuos pentru edificarea noii orinduirii, pentru cauza socialismului și păcii în lume”.

NICOLAE CEAUȘESCU

„Întilnirile și convorbirile la cel mai înalt nivel dintre țările noastre constituie o bună tradiție. Cred că veți fi de acord cu mine că aceste întilniri joacă un rol important în promovarea relațiilor bulgaro-române. Popoarele noastre sunt legate de o prietenie trainică și sinceră, pe care se preocupă să o dezvolte și să o îmbunătățească continuu. Ne bucurăm că prietenii noștri români sunt din nou în mijlocul nostru. Fără îndoială că și această vizită va constitui o contribuție concretă la promovarea relațiilor bilaterale”.

TODOR JIVKOV

Tradiționalele legături de prietenie și solidaritate dintre poporul român și poporul bulgar au cunoscut în ultimele decenii o dezvoltare continuă, s-au ridicat pe o treaptă superioară. Factorul hotărâtor al dezvoltării acestor relații îl constituie întilnirile și convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășul Todor Jivkov, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria. În acest cadru se înscrie și noua vizită oficială de prietenie efectuată în Bulgaria de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceaușescu, la invitația tovarășului Todor Jivkov.

Ca și întilnirile precedente dintre cei doi conducători de partid și de stat, noul dialog la vîrf româno-bulgar constituie o expresie a voinței comune de a lărgi și adînci colaborarea dintre partidele, țările și popoarele noastre, în folosul reciproc, al cauzei socialismului și păcii în lume. În timpul convorbirilor oficiale care au avut loc cu prilejul vizitei, tovarășul Todor Jivkov a salutat cu deosebită căldură vizita de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, subliniind că aceasta constituie o nouă și elocventă expresie a bunelor relații care s-au statornicit și se dezvoltă între cele două partide, țări și popoare. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a mulțumit, în numele său și al tovarășei Elena Ceaușescu, pentru invitația de a vizita Bulgaria, pentru primirea caldă făcută și a exprimat convingerea că actualul dialog la nivel înalt va marca un nou și important moment în întărirea pe mai departe a colaborării rodnice româno-bulgare.

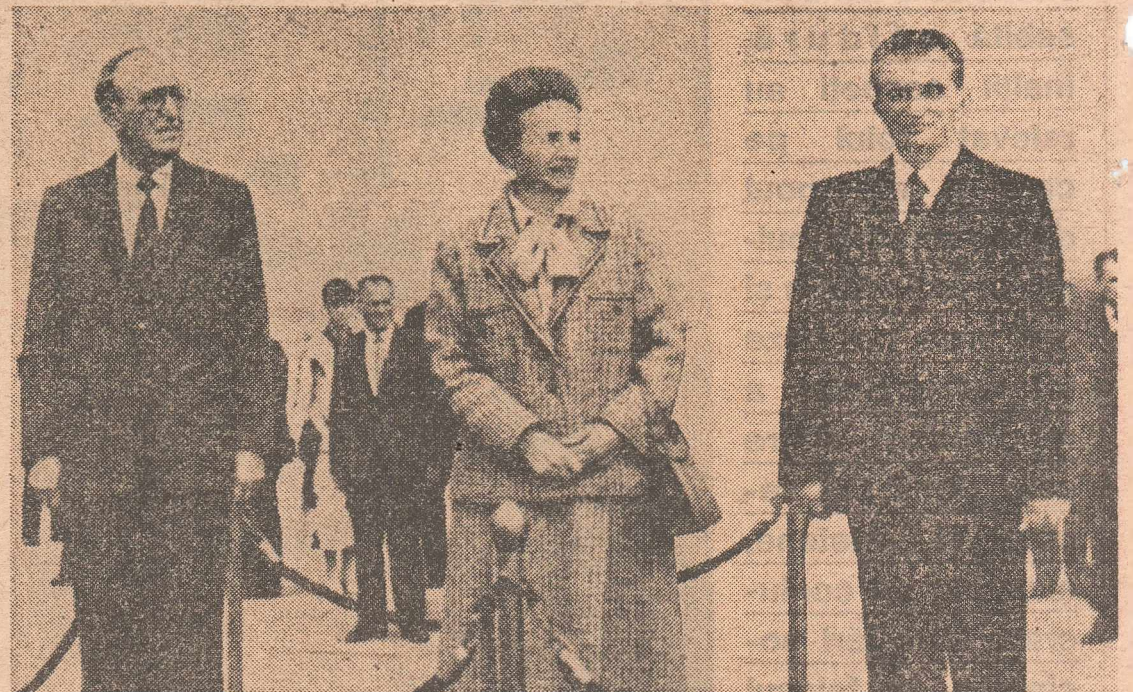
Analizîndu-se stadiul raporturilor bilaterale, a fost subliniat cu satisfacție faptul că relațiile de colaborare dintre cele două țări vecine și prietene au cunoscut un curs mereu ascendent, în spiritul convorbirilor și înțelegerilor convenite la întilnirile anterioare. S-a apreciat că potențialul în continuă creștere al economiei naționale ale României și Bulgariei oferă condiții favorabile pentru extinderea în continuare a cooperării și specializării în importante ramuri de producție. În acest scop, s-a convenit să se creeze o comisie guvernamentală specială care să studieze și să facă propuneri concrete pentru

dezvoltarea și mai puternică a cooperării și specializării în producție, pe țărîm tehnico-științific și în alte domenii de activitate de interes comun. Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov au hotărît ca membrii celor două delegații să examineze căile și modalitățile concrete privind intensificarea conlucrării economice bilaterale, potrivit orientărilor stabilite. Totodată, s-a convenit să se acționeze pentru întărirea în continuare a legăturilor dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Bulgar, pentru intensificarea contactelor și a schimburilor de experiență dintre cele două partide, subliniindu-se că aceasta are o însemnătate deosebită pentru dezvoltarea generală a prieteniei și colaborării româno-bulgare. S-a relevat că promovarea susținută a conlucrării dintre România și Bulgaria pe plan politic, economic, tehnico-științific, cultural și în alte sfere de activitate este în interesul și spre binele ambelor popoare, al construcției socialiste în cele două țări, servește cauzei socialismului, progresului și păcii în lume.

În cadrul convorbirilor oficiale au fost abordate, de asemenea probleme actuale ale situației politice internaționale cum sînt: realizarea dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare, soluționarea tuturor stărilor conflictuale dintre state prin mijloace pașnice, pe calea tratativilor, instaurarea în Balcani, în Europa și în întreaga lume a unui climat de destindere, securitate, încredere și largă cooperare între popoare. În acest context, a fost salutat înțelegerea de principiu dintre Uniunea Sovietică și SUA, privind realizarea unui acord în domeniul rachetelor cu rază medie de acțiune și operativ-tactice. S-a subliniat că trebuie să se facă totul pentru a se ajunge, încă în cursul acestui an, la semnarea acordului, pentru ca țările europene să sprijine activ eforturilor în această direcție și să se abțină de la tot ceea ce ar putea ridica obstacole în calea realizării acordului.

Desfășurat într-o atmosferă de căldă prietenie, de stimă și înțelegere reciprocă, noul dialog la vîrf româno-bulgar constituie un moment important în dezvoltarea conlucrării rodnice, multilaterale dintre cele două partide și țări, în întărirea continuă a prieteniei dintre popoarele noastre, în interesul reciproc, al cauzei socialismului, păcii și înțelegerii pe tot globul.

P. NICOARĂ ■

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român

● În lumina sarcinilor și exigențelor formulate de secretarul general al partidului, plenara hotărăște să se ia de urgență măsuri ferme în vederea înlăturării grabnice a stărilor de lucruri negative existente în unele sectoare, pentru realizarea corespunzătoare a producției, potrivit prevederilor de plan, în sortimentele necesare dezvoltării economiei naționale, pentru instaurarea unui spirit de maximă răspundere, de ordine și disciplină în întreaga activitate.

● Plenara cere organelor și organizațiilor de partid din agricultură, tuturor oamenilor

muncii de la sate să depună toate eforturile pentru îndeplinirea neabătută a programelor privind dezvoltarea intensivă și modernizarea

Din Hotărîrea plenarei

acestei importante ramuri a economiei naționale, astfel încât agricultura să-și aducă o contribuție sporită la progresul multilateral al țării, la creșterea bunăstării întregului nostru popor.

● În spiritul sarcinilor și indicațiilor cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, să facem totul, să nu precupețim nici un efort pentru îndeplinirea exemplară a planului pe trimestrul IV și pe întregul an, punînd astfel o bază trainică realizării producției anului viitor, a tuturor obiectivelor actualului cincinal, care va asigura trecerea țării noastre într-o etapă nouă, superioară de dezvoltare economico-socială, realizarea unei noi calități a muncii și a vieții întregului popor!

Eveniment important în viața partidului, a României socialiste, recenta plenară a Comitetului Central al P.C.R., care și-a desfășurat lucrările sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a analizat pe larg, într-un spirit de profundă exigență și responsabilitate modul în care s-a acționat pentru îndeplinirea planului pe 1987 și a stabilit măsuri pentru realizarea integrală a prevederilor de plan pe trimestrul IV și pentru încheierea anului cu rezultate cât mai bune în toate sectoarele de activitate. Amplu și mobilizator program de muncă pentru dezvoltarea economică a țării, cuvîntarea rostită la plenară de secretarul general al partidului a făcut o analiză profundă a activității desfășurate și a rezultatelor obținute și a trasat căile și direcțiile de acțiune pentru realizarea în bune condiții a tuturor indicatorilor cantitativi și calitativi ai planului, pentru ridicarea întregii activități la un nivel superior de calitate și eficiență.

După cum se menționează în Hotărîrea dată publicității, apreciînd că realizările înregistrate în primele 9 luni ale acestui an sînt superioare celor obținute în perioada corespunzătoare a anului trecut, dar nu se situează la nivelul prevederilor de plan, mai ales în domeniile minier, petrolifer, în metalurgie, chimie și în

unele sectoare ale construcțiilor de mașini, plenara a cerut tuturor factorilor responsabili să acționeze cu fermitate pentru lichidarea neîntîrziată a lipsurilor și pentru îmbunătățirea întregii activități, pentru recuperarea rămășițelor în urmă și realizarea integrală a sarcinilor de plan pe trimestrul IV și pe întregul an. În lumina sarcinilor și exigențelor formulate de secretarul general al partidului, plenara a hotărît să ia de urgență măsuri ferme în vederea înlăturării grabnice a stărilor de lucruri negative existente în unele sectoare, pentru realizarea corespunzătoare a producției, potrivit prevederilor de plan, în sortimentele necesare dezvoltării economiei naționale, pentru instaurarea unui spirit de maximă răspundere, de ordine și disciplină în întreaga activitate. În acest scop, se vor lua măsuri pentru folosirea intensivă a capacităților de producție și a timpului de lucru, pentru întreținerea corespunzătoare a mașinilor, utilajelor și instalațiilor din dotare, pentru accelerarea ritmului de lucru pe șantiere și punerea în funcțiune la termenele stabilite a noilor obiective de investiții, pentru reducerea consumurilor specifice de materii prime și materiale, lichidarea stocurilor supranormative, accelerarea ciclului bani-marfă-bani, pentru respectarea întocmai a contractelor încheiate cu beneficiarii interni și cu parte-

nenii de peste hotare, pentru îndeplinirea programelor de perfecționare a organizării și de modernizare a producției, pentru întărirea ordinii, răspunderii și disciplinei în muncă în toate sectoarele de activitate, pentru funcționarea întregii economii naționale ca un mecanism dinamic, echilibrat, ca un organism proporțional dezvoltat.

Firește, s-au făcut analize asupra fiecăreia dintre problemele și direcțiile menționate. Astfel, în ceea ce privește dificultățile în domeniul aprovizionării tehnico-materiale s-a arătat că acestea au fost determinate de nerealizarea producției în diferite sectoare ale industriei orizontale, care aveau datoria să asigure produsele necesare pentru celelalte sectoare, precum și de folosirea necorespunzătoare a mașinilor, utilajelor și instalațiilor din dotare. În energetică, de exemplu, instalațiile nu au fost reparate la timp și exploatate în mod corespunzător. De asemenea, există 250 de întreprinderi care nu au atins parametrii proiectați și deci nu au realizat producțiile prevăzute; unele capacități de producție noi nu au fost puse în funcțiune la termenele prevăzute. Din aceste motive și din altele, la fel a avut de suferit aprovizionarea tehnico-materială a unui mare număr de unități. Se înțelege că problemele de producție ale fiecărei întreprinderi depind în primul rînd și de departe de eforturile proprii, de activi-

tatea concretă a tuturor la locul de muncă. Însă în același timp, realizarea efectivă a producției depinde și de asigurarea bazei tehnico-materiale, de aprovizionarea cu materii prime, materiale, combustibil, energie, precum și cu piesele și subansamblurile ce urmează a fi primite de la alte unități. Iată de ce în privința aprovizionării tehnico-materiale de o importanță excepțională sînt buna desfășurare a cooperării întreprinderilor, respectarea contractelor încheiate și a corelațiilor prevăzute dintre nivelurile producției din diferite ramuri ale economiei. Toate acestea duc la concluzia că pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan, pe lângă munca proprie, concretă, susținută, în procesul direct productiv, este necesar să se întreprindă acțiuni unitare, rigurose coordonate din partea tuturor factorilor cu muncă de răspundere, la toate eşaloanele organizării producției, în vederea asigurării condițiilor necesare desfășurării optime a întregii activități productive.

Necesitatea coordonării perfecte a tuturor sectoarelor economice poate fi probată cu numeroase alte exemple. Nu trebuie să se uite nici un moment că economia națională este un tot unitar, un mecanism complex și sensibil, în care nici o piesă, nici o zonă nu poate fi neglijată. Aici trebuie evocată problema programelor prioritare, cum sînt cele privind dezvoltarea bazei proprii de materii prime și re-

surse energetice, promovarea progresului tehnic, creșterea productivității muncii, modernizarea producției și altele. Este limpede că atenția specială ce se acordă acestor sectoare nu trebuie înțeleasă ca permițînd neglijarea celorlalte. Nu există sector de activitate care poate fi neglijat, iar cînd acest lucru se întîmplă, consecințele negative nu întîrzie să apară.

Plenara a adresat oamenilor muncii chemarea ca, în spiritul sarcinilor și indicațiilor cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, să facă totul pentru îndeplinirea exemplară a planului pe trimestrul IV și pe întregul an, punînd astfel o bază trainică realizării producției anului viitor, realizării tuturor obiectivelor planului cincinal, care va asigura trecerea țării noastre într-o etapă nouă, superioară de dezvoltare economico-socială, realizarea unei noi calități a muncii și a vieții întregului popor. „Plenara — se spune în Hotărîre — își exprimă convingerea că organele și organizațiile de partid, oamenii muncii, întreaga națiune vor face totul pentru a întîmpina Conferința Națională a partidului și a 40-a aniversare a proclamării Republicii cu succese deosebite în întreaga activitate, în realizarea planului pe acest an, în îndeplinirea programului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism”.

ION CODRU

Un țel realizabil: produse de nivel mondial!

Am putea compara planul, această lege a legilor în economie, cu o ștachetă care an de an se înalță și care trebuie, bineînțeles, depășită. Pentru asta e nevoie de o bună organizare a tuturor sectoarelor de activitate, de disciplină, de inventivitate și creație proprie, de un efort colectiv susținut și permanent. Este realizarea și depășirea planului o sarcină ușoară care se îndeplinește de la sine, lin și fără o permanentă participare și dăruire a tuturor oamenilor muncii, începând cu noul angajat, absolut al școlii profesionale sau al li-

Leul - unitate de măsură

Pentru Mihai Constantinescu, șeful Biroului Plan, pe biroul cărui sint o mulțime de dosare cu fel de fel de situații la zi, trimestrul s-a încheiat ieri. Mihai Constantinescu și colegii săi au pus pe masă, cum se zice, cifrele. El are figura unui alergător de cursă lungă care tocmai a trecut linia de sosire și care știe că după o gură de aer trebuie să pornească într-o alta. Din ecusonul prins de halat ne privește un alt Mihai Constantinescu, mai tânăr cu 10-15 ani, din vremea când întreprinderea se înființa și dînsul nu era încă șef. Ehei, pe atunci planul era mai mic și se realiza mai ușor. De export nici nu era vorba. Și pretențiile erau pe măsura lui. Reperele erau puține și preluate de la întreprinderi cu mai multă experiență. Din cifrele pe care le știe pe de rost, rezultă o primă și îmbucurătoare constatare: planul pe 9 luni a fost depășit la producția marfă cu 300 mii, la producția fizică cu peste 9 milioane, la productivitatea muncii cu 430 lei pe om. De asemenea, cheltuielile la mia lei producție marfă au fost sub cele planificate. Față de anul trecut, pentru aceeași perioadă, s-a produs cu 64 milioane mai mult, s-a lucrat cu o productivitate mai mare cu 16 mii lei. Și, tot față de aceeași perioadă, exportul a fost de cel puțin două ori mai mare. „Biroul plan, spune dînsul, este un fel de turn de control de unde se observă bine și repede orice încetinire de ritm, orice abatere de la ceea ce a fost cu rigurozitate gândit, planificat. Punem mare accent pe îndeplinirea planului în fiecare zi. Dacă rămii în urmă, e greu de recuperat și asta se poate face doar cu eforturi suplimentare“.

Mircea Mirescu, șeful Serviciului Financiar: „Pe se-

mestru I al anului am înregistrat depășiri la capitolul cheltuielilor totale și la cheltuielile materiale de ordinul citorva milioane de lei. Întreprinderea a intrat într-un filtru total, s-a întocmit un program de măsuri, cu termene precise pe secții și persoane, de reducere a costurilor totale și materiale, în urma cărui, începînd din iulie, ne-am încadrat în indicatorii planificați. În august, de exemplu, am reușit — și în urma programului amintit, și ca urmare a finalizării acțiunii de modernizare din etapa I — să reducem cu aproximativ 80 de lei cheltuielile la mia de lei producție marfă. Leul este de fapt o unitate de măsură a activității economice“.

Condiție obligatorie - ritmicitatea

Ceea ce s-a obținut în timp, prin programele de modernizare, prin programul de măsuri de reducere a cheltuielilor are în activitatea de zi cu zi un impact sigur și benefic. În ce a constat, de exemplu, planul de măsuri, ne spune tehnicianul Gheorghe Roșu din cadrul Atelierului de proiectare I: „Planul de măsuri a fost întocmit avîndu-se în vedere în primul rînd o re-proiectare ce viza reducerea gabariturii unor piese, re-folosirea materialelor — mase plastice, capete de ștraifuri, deșeurile altor întreprinderi pentru executarea unor piese necesare nouă, șaibe, inele conice și altele. Refolosirea ștraifurilor a fost posibilă prin re-proiectarea unor scule modularizate, ceea ce a avut ca efect reducerea consumului de metal necesar realizării acestora cu 30-40 la sută, re-proiectarea unor ștanțe cu deschidere variabilă, a unor scule cu deșurubare mecanică, cu autodebavurare. Asta a condus la reducerea timpului de execuție a sculelor, la

creșterea fiabilității. De altfel, re-proiectarea este o permanență a activității noastre. Produsul nu rămîne așa cum se naște. El trebuie să fie într-o continuă dezvoltare, îmbunătățire. Numai așa vom ajunge, așa cum sint indicațiile conducerii superioare de partid și de stat, să realizăm produse peste nivelul mondial“.

Se termină „operativa“ din acea zi la ora anunțată, semn că problemele n-au fost din cele mai grele. Sau poate au fost?

Paul Lungu, directorul întreprinderii: „Probleme sint. Nici nu s-ar putea altfel. Poate că ele nici n-ar mai trebui amintite. Sintem puși aici să le rezolvăm. Astăzi? La ora 12 noaptea se termină bachelita. Trebuie s-o aducem de la Făgăraș și asta cît mai repede. 8 tone care trebuie împărțite la patru beneficiari. Știți, cînd citesc sau aud că „avem preocupări pentru asigurarea bazei materiale“, eu înțeleg că „n-avem materiale sau subansamble“. Sint situații cînd furnizorii nu mai fac cantități vagonabile și trebuie să le aducem cu mașina. Asta înseamnă cheltuieli suplimentare, cu tot ce declanșează ele. În cadrul economiei naționale există o în-lănțuire bună, totul este ca fiecare să înțeleagă că ritmicitatea trebuie să devină o condiție obligatorie a muncii fiecăruia. Realizăm un reper pentru OLTCIT. O recunoaștem, au fost situații cînd am primit telefon că le stă banda de montaj din cauza noastră. Am făcut totul pentru a îndrepta situația. Specificul producției noastre, repere într-o gamă largă de tipodimensiuni, presupune o mare diversitate de materiale, unele din ele deficitare. Furnizorii noștri au și ei probleme de export, de plan. Atît la producția pentru intern, cît și la export, planul va fi îndeplinit anul acesta“.

Să fim pregătiți pentru ceea ce ni s-ar cere

Inginerul Ion Zamfirescu, șeful Secției Școlărie: „Implicarea decisivă a școlăriei la realizarea planului e ușor de demonstrat. Exportul înseamnă rapiditate și calitate. Beneficiarul vine de cele mai multe ori cu o mostră și spune: Așa! Pregătirea de fabricație, sculele necesare executării produselor trebuie să fie gata, dacă se poate, astăzi. Într-o lună se realizează și se execută în jur de 70 matrițe pentru planul tehnic și pentru producția la zi. Lucrăm, deci, și pentru ziua de azi și pentru cea de mîine și trebuie s-o facem repede și bine. Astăzi, din cei 380 de oameni din școlărie, 52 participă la campania agricolă, 10 lucrează la mutarea școlăriei într-o clădire nouă pentru că, față de grafic, constructorul e rămas în urmă. 20 lucrează la construcțiile din oraș și la o investiție a C.A.P. 10 ingineri stagiați, unii dintre ei cu repartiție dublă, lucrează în București pe la alte întreprinderi, pentru noi sau pentru alții. De altfel, Titu fiind aproape de București, iau aici repartiție șefi de promoție, tineri foarte bine pregătiți, care pleacă de la noi odată cu terminarea stagiului. Planul înseamnă înainte de orice să fim capabili să gîndim înainte, să fim pregătiți pentru ceea ce ni s-ar putea cere. De aceea am atins problema stabilității cadrelor cu studii superioare pentru că simțim nevoia unui nucleu cît mai puternic de specialiști, cu preocupare susținută pentru problemele noastre specifice“.

Paul Lungu: „Cînd gîndim la viața întreprinderii, la planul ei de producție, sintem obligați să avem în vedere și ceea ce înseamnă ea pentru viața oamenilor care muncesc aici, pentru orașul în

care se găsește și la faptul că ea în economia națională este o verigă, poate nu din cele mai importante, dar necesară. Pînă la înființarea întreprinderii, Titu era un pic mai răsărit decît un sat oarecare. Apariția întreprinderii a necesitat construirea de apartamente, de utilități. La I.A.E.I. muncesc 2.600 femei, în majoritatea lor soții și mame. Media de vîrstă e foarte mică. A fost necesar un liceu industrial de specialitate. Stabilitatea cadrelor e bună. Unele greutăți avem în ceea ce privește cadrele cu studii superioare, însă nu știu dacă putem să-i criticăm pe ingineri cu prea multă insistență. La Titu se construiește încă sub necesar. Ni s-a repartizat un stagiar, căsătorit, care intenționează să rămînă. N-am putut să-i dăm încă un apartament. Deocamdată l-am instalat la cîminul de nefamilisti. Cu proxima ocazie vom rezolva și această problemă. Faptul că mulți din oamenii muncii de la I.A.E.I. pun umărul la acțiuni nespecifice activității lor, în construcții sau agricultură, este și un semn că dorim ca orașul nostru să aibă într-un timp cît mai scurt toate condițiile de viață pe care le pot oferi marile orașe. Cînd ne gîndim la plan, nu uităm, cum trebuie s-o facă toți, că produsele noastre sint așteptate la termenele prevăzute și în condiții de calitate perfectă de alte întreprinderi, că realizarea planului nostru condiționează realizarea planurilor altora. Vorbeam despre acea în-lănțuire a economiei naționale pe care secretarul general al partidului ne-a indicat în toate ocaziile s-o avem în vedere și pe care o dorim cît mai bună. Și să mai spunem, realizarea planului de producție, depășirea lui chiar, condiționează veniturile oamenilor muncii, contribuie direct la calitatea vieții lor“.

În discuția noastră, oamenii stăteau parcă pe ghimpi. Era prima zi a trimestrului IV, însă chiar în prima zi erau cu gîndul la anul care se încheie peste trei luni. La I.A.E.I. Titu, toate zilele anului au aceeași durată, fie că se măsoară în ore, lei sau număr de repere fizice.

OPREA GEORGESCU ■

Exportul

În dimineața aceea senină, ne-a fost greu să parcam mașina în fața întreprinderii de Confecții Curtea de Argeș. Un TIR superlong, pe care scria cu litere mari „Incom-Italia, blocase intrarea. Către el, asemeni unui convoi de furnici opintindu-se cu o grăunță, se-nșiră într-un du-te vino grăbit electrostivuitoare țînînd strîns în colți vrafuri de cutii mari cu etichete Made in Romania. Lîngă gigantul pe multe roți, deja cu pîntecul plin de pachete, un italian într-un bluzon super-sport coordonează cu exces de gesturi meridionale depunerea încărcăturilor. „Perfetto, încă due transporturi!“ Ne mirăm de cocteilul de cuvinte italienești și românești. Secretarul adjunct de partid Vasile Frujinou, care ne întimplă de la poartă, ne lămurește că reprezentantul firmei din Italia are biroul în întreprindere și stă aproape permanent în Curtea de Argeș, fiindcă Incom achiziționează cantități mari de confecții încă din 1965. Aproape că semnează și el convida de prezență, iar bluzonul fășos de pe el l-a îmbrăcat direct din hală. „Italianii sint numai unii din partenerii constanți ai exportului nostru, ne spune Ioana Ghiță, acum maistru și secretară de

partid, după ce întreprinderea a ajutat-o să termine școala profesională, liceul seral, cursurile de ajutor de maistru și apoi de maistru, iar acum a înscris-o studentă la fără frecvență. Confecțiile noastre se întîlnesc însă și în U.R.S.S., R.D.G., Canada, S.U.A., Franța, Suedia, Egipt etc.“. Ne arată un telex al firmei Steillman din R.F.G.

era o cameră. Peste vreo 10 ani îmi intrau în gestiune haine în valoare de 50 de milioane de lei pe an, iar acum cifra e de peste 50 de milioane pe lună. Mă bucur cînd se vînd produsele și rămîn depozitele goale, dar imediat se umplu din nou, căci producția curge acum „ca Argeșul umflat de ploaie“. Tot aici mai lucrează soția,

croitorie industrială îmbinînd arta cu productivitatea, căci se produc în jur de 150 de mii de confecții diferite pe lună. „Ca să ne menținem pe piața internațională, nu numai că nu avem întîrzieri, dar trimitem unori și în devans, Știînd exigențele partenerilor străini, oamenii și-au impus ei un autocontrol de calitate sever, făcînd orice

mare magazin din Varșovia era ocupat de confecțiile făcute la Curtea de Argeș. Această faimă trebuie să ne-o menținem!“ — ne spune Ioana Spătaru. Produsele de aici, ce au reușit să străbată geografia lumii, sint concepute de o mîna de oameni, nu numai cu gust și imaginație, ci și cu productivitate în idei, căci trebuie să apară mereu cu noutăți, ca pe bandă rulantă. Traian Birleanu, angajat în 1961 ca muncitor, a devenit peste 2 ani unul din stilpii atelierului de creație. Talentul lui spontan îl face să conceapă modelul nou fără să deseneze nimic, căci imaginea lui o are schițată în minte. „Acum 2 zile în autobuz, mi-a venit o idee să schimb chimonoul de la mîneca unei scurte. N-am mai ajuns acasă, m-am întors la fabrică și, după o noapte albă, le-am arătat dimineața colegilor ce ieșise. Le-a plăcut și am fost mulțumit“ — ne rezumă el traseul unei noi confecții. Inginera șefă Elena Ciurea, și ea din veteranii de aici, tocmai era pe șantierul noii extinderii. În halele viitoare, roboții Electro-Timiș vor ambala cu degetele lor automate un produs la 12 secunde.

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

„Această faimă trebuie să ne-o menținem!“

cu felicitările pentru calitatea mărfii și promptitudinea livrării.

Ne luăm după șirul de electrostivuitoare și ajungem la depozit. Furniciile electromecanice se încărcău cu hanorace brăzdate de tigele șic, cu jachete după ultima modă, cu vintiacuri frumos colorate, cu compleuri de damă îmbinînd nota sport cu o discretă eleganță, cu costume safari în diverse variante. Șeful depozitului, Dima Dima, mic de stat dar mare la suflet, se agită ca recepționarea să decurgă ca la carte. „În 1955 cînd am venit aici magazia

fiica, cumnata și nepoata. Îl ajută la încărcare fratele Constantin Dima, iar mai încolo, mesterește la un electrostivuitoar puțin bolnav celălalt frate, electricianul Mircea. „Ne întîlnim mai mult la întreprindere cît în vizite“. Și alte familii sint la concurență cu dinastia Dima. Au venit în întreprindere și părinții, și copiii, și celălalte rude căci au găsit aici o muncă cinstită, o atmosferă caldă și prietenească, un loc unde s-au calificat și au continuat școala.

Umblăm cu directorul Alexandru Șerban prin halele cu linii moderne, în care se face

operație serios și cu conștiințozitate“. Confectionera Maria Mihăescu, de 36 de ani în întreprindere, nu mai taie manual cu foarfece, ci lucrează la o mașină de cusut electronică cu variostop. După cum, Ioana Spătaru, care în 1960 era muncitoare la cearșafuri, astăzi este maistru și are grijă ca vintiacurile pentru Austria să n-aibă nici un cusur, nici un capăt de ață uitat, nici o cusătură trasă strîmb. „M-am bucurat foarte mult, cînd aflată într-o excursie prin sindicat în Polonia, am văzut că jumătate din standul de haine al celui mai

Investițiile Reportaj de zi și de noapte din casele viitorului

Citeva zile bune am tot dat țiroale locului. M-am plimbat pe străzile din jur, apăsate de-o toamnă toropită. Apoi am luat-o de-a dreptul prin șantier, oprindu-mă în dreptul fiecărei gropi, al fiecărei fundații, al fiecărei clădiri nou apărute. Ritmul m-a fascinat. Ritmul de zi și de noapte. Mai văzusem destule șantiere în viață și nu mă bintuia naivitatea de-a crede că aici totul e altfel decât în alte părți. Dar parcă niciodată nu-mi pregătisem atât pătrunderea în lumea aceasta, plină de mișcare, urmind a se stabiliza în rostuirii de betoane prin care se vor trăi vicți, se vor consuma bucurii și amaruri, se vor naște copii și vor trece oameni în ne-ființă.

Cu astfel de gânduri, legându-mi-se în minte după capricioasele reguli ale curiozității sincere, am pătruns în marele șantier de pe strada Teodor Speranția, unul din multele șantiere ale Capitalei, loc în care se pregătește radicala primenire a înfățișării celui mai mare și mai nou oraș al țării. Păstram în memorie o descriere de acum mai bine de patruzeci de ani a cartierului, făcută de Brunea-Fox în „Dimineața”: „casele murdare și coșcovite — probabil cum sînt pe dinafară sînt și pe dinăuntru — gardurile dărăpănate, curțile răpăcușoase, caldarimul harcea-parcea”. Toate cele ce-au fost (și multă vreme s-au păstrat astfel) au intrat în umbra amintirii. Acum — teren întins, neted. Din loc în loc — barăci în culori vii. Pretutindeni — utilaje. Și, în aceasă zi de sfîrșit de septembrie, o vreme rece, un cer cenușiu și un vînt stîrnind fuioare de praf. Străbat cu pasul un teritoriu al basculantelor, alergînd de colo-colo, uneori mai călcînd-o și englezește, cum glumesc șoferii care se strecoară fără a mai ține cont întotdeauna de sensul de mers legal, printre țărui, fundații și plăci de beton. Aici, pe șantier, totul se închină în fața zeului Ritm. Se subsumează unci viteze debordante — de gîndire, de decizie și acțiune.

Ce om cumsecade și serios! Știi, cei de la mecanizare încearcă, în general, să te mai tragă-n piept. Că au făcut și aia și aia, că să-i treci și asta-n deviz... El, nu. E cinstit și harnic. Are 35 de ani de construcții, a pornit-o de la el de-acasă, de la Săvinești, a făcut Onești, Porțile de Fier I, Galații, Severinul, dar specialitatea lui sînt balastierele. A realizat lucrări de referință pe Argeș și pe Siret. E născut-crescut aici, în bariera Vergului. A stat prin țară și prin străinătate 27 de ani. Și acum, cînd nici nu se mai aștepta, uite-l lingă casă!

Gînduri de primăvară

Cifele cu beton au început să seosească. Inginerii și maistrii întocmesc foi de necesități imediate, programînd fiecare lucrare în parte. Se hotărăsc împreună asupra priorităților. Cu vorbe puține, ba chiar cu jumătăți de cuvinte. Se cunoaște că se știe de mult, că se înțelege aproape numai din priviri. Se consideră — și lucrările executate de ei îi recomandă ca atare — constructori de elită. Avem niște echipe de dulgheri — spune unul dintre maistri — de clasă-naltă. Tipcu, Catană, Caștaliu și Radu sînt ași în profesie. Tănase Dobre e foarte mulțumit. Am găsit canalizarea. Cu asta ne-am achitat de datorie. Trebuia căutată și trebuia săpat după ea, dar noi am avut mirosul bun și, prin deducție, am aflat-o repede. Acum, pot să torn liniștit. Pe unde-l șeful de brigadă? Întrebă unul. Răspunsul — rapid și șantieresc — e într-o sală cu fond mare de salarii, asta însemnînd la o sedință. Dar iată-l că apare. E preocupat, îi strînge imediat pe ingineri și pe maistri în baraca lui. Rămîn să privească șantierul. Nu mai seamănă deloc cu ceea ce văzusem ieri. Cifele și basculantele se luptă cu noroiul, bulldozerul face pîrtii pentru ca mașinile să poată ieși după ce au terminat de turnat betonul, pașii oamenilor sînt mai apăsați prin noroiul lipicios și plouă și tot plouă. Scurta sedință s-a terminat. Fiecare merge la postul lui. Mă uit la pantofii inginerului Mihai Vasile, deveniți cenușii din maron. Se-apropie iarnă, zice el, dar așa, pur constataativ. Asta e a 22-a iarnă a mea pe șantier — zice nea Dobre și pleacă imediat, purtîndu-și, fudul nevoie mare, cizmele care, de dimineață, fuseseră albe.

S-au dus, iată, 30 de ore de cînd stau pe șantier. Doar o ușoară îngreunare a pleoapelor îmi spune că a trecut ceva timp și că ar fi momentul să plec. Crește cozonacul, Vasile?, mai aud în urmă. Crește, cum să nu, dacă-l îndop cu beton cum aș îndopa curcanul cu grăunțe! Ploaia s-a mai potolit, dar e tot rece. Trage, nea Dobre? Nițel, cît să nu fac insolatie! Mă gîndesc la acești oameni, mereu cu o glumă pe buze și-i revăd în minte recapitulîndu-și traseele de constructori: eu am făcut Galații, eu am făcut Săvinești... Un orgoliu firesc îi face să fie conștii că semnătura lor, chiar invizibilă pentru alții, există. Așa cum se așază și pe clădirile acestui mare șantier, clădirile care vor contura bulevardele ce vor înlocui „modestele străduțe din reportajele lui Brunea-Fox, iar la primăvară, cînd multe blocuri se vor înălța, nu vom mai avea cum privi, ca acum patru decenii și mai bine, „paturile de lemn, scoase în ganguri pentru depozitare: borșanele de borș rămășiță din iarnă, expuse afară, în fața băcănișoarelor, pe scaune de bucătărie; saltele tușindu-și prin curți praful adunat în câteva luni cazanierie, sub loviturile drastice ale bătătorului; covrigarul...”

S-a instalat un mare șantier. Șantier care va crește cu fiecare zi, sfîrșind prin a da la iveală un nou cartier. Din departe, prin pieta care întirzie să se ridice, gîturile de girafă ale citorva zeci de macarale se apleacă și se ridică parcă în același ritm. Au început să fie scoase firele tramvaiului. Șantierul a pus cu totul stăpînire pe întreaga zonă. Zumzetul i se aude de departe. El urmează a se înveli pe mai departe cu ploii și ninsori, cu nopți și dimineți, urmează a respira acea febră a indrjitei construcții, urmează a călîi alți și alți oameni, cărora să le așeze la butonieră o nouă și frumoasă erizantemă. Iar ei, constructorii, fie că se vor muta, cu familii cu tot, aici, fie că vor arăta copiilor și nepoților roadele muncii lor, vor rămîne pentru todeauna legați suleștește de acest spațiu bucureștean.

DAN MUCENIC
Fotografie de PAUL AGARICI

Cei de categorie supergrea

Mihai Vasile, șeful de brigadă, este ceva mai calm. Stă în baraca lui și studiază o planșă. Își face însemnări pe niște foi albe, mari, acoperite cu un scris caligrafic, de elev sirguincios. A terminat facultatea în '79 și, în opt ani, are deja la activ citeva șantiere mari — în platforma Pipera, la Fundulea, la fabrica de zahăr, și la Giurgiu. Blocuri n-a construit niciodată. Brigada lui face parte din Centrala de construcții industriale, antrepriza generală. Sînt, cu toții, învățați să execute lucrări de mari dimensiuni și de mare complexitate. Maistrul Vasile Manea glumeste continuu pe tema asta. Zice: noi sîntem luptători de categorie supergrea, așa că, ridicînd blocuri, avem impresia unei vacanțe. Sigur că nu e așa, dar optimismul face bine. Mai ales pe șantier. Alt maistru, Tănase Dobre, șarjează în continuare spunînd că se simt ca niște elefanți călcînd pe pahare. Vîntul dimineții e aspru și are dinții ascuțiți. Gata vara, fraților, la pufoaice, fuga marș!, strigă, din fundul unei gropi, un mustăcios care pare cu adevărat luptător de supergrea. Maistrul Ambrozie, un moldovean cît muntele, zimbînd larg și arătîndu-și dinții, frumoși, ca petalele florilor de măr, intră furțunos în biroul șefului de brigadă: șefule, mai-dă-mi de lucru! Ești gata? Gata, mi-ar mai trebui front de lucru, dar au venit cei de la Iași și au intrat peste mine. Las' că vin eu să văd — il potolește Mihai Vasile. Către mine: avem, în primă fază — sîntem veniți aici de numai o săptămînă și ceva — de executat 21 de tronsoane. Săpături, fundații. Putem să ne declarăm mulțumiți. Am lucrat, cum spunem noi, constructorii — curat și grupat. Nu vă lăuați după glumele băieților, tratăm cu toată seriozitatea treaba de-aici. Sîntem, după cite îmi dau seama, la un început, dar la unul care obligă: pe acest șantier se vor ridica, foarte curînd, 15.000 de apartamente, vorbind numai despre ceea ce revine centralei noastre. Un adevărat oraș în oraș. Este, din cite știu — sau mai bine zis, va deveni foarte curînd — cel mai mare șantier de construcții de locuințe din București și din țară. Așa că ne mai așezăm o floare de preț la butoniera noastră de constructori de mină-nții. Îmi vine să-i spun că nu-l prea dă modestia afară din casă, dar Mihai Vasile schimbă tonul, amintindu-și în timpări de dată recentă, întîmplări în care, printre protagoniști, figurau și oamenii brigăzii sale: finisajele de la stația de metrou de la Universitate, unde s-a lucrat 12 cu 12 ore, într-un spațiu restrîns muncind peste o mie de oameni, sau ritmul incredibil de înalt de la pasajul rutier Unirii. Șantierul — revine el la ceea ce se întîmplă acum și aici — va fi cu adevărat spectaculos abia pe la

primăvară, cînd multe din viitoarele clădiri vor prinde contururi precise. Acum, încă multe sînt în pămînt, așa că ochiul nu prea are ce înregistra.

La început de lume

Ai senzația, citeva momente, că în groapă, aproape de fundație, vîntul e ceva mai blind. Dar curînd te ustură obrazii stînd acolo și observînd, împreună cu muncitorii și maistrul din preajmă, straturile succesive pe care le dezvăluie săpăturile. Acolo trebuie să fi fost o pivniță mare, apreciază unul, mare de tot, zice altul, cred că avea chiar cramă înăuntru, uități-vă, fraților, ce pămînt afînat aici, o fi fost vreo groapă de gunoi, cum naiba or fi stat casele pe puful ăsta? De jur împrejur, acolo, dedesubt, se lasă privită, mai exact zis bănuită, o lume. Clădită sub semnul fragilității. O lume îmbătrînită, printre ridurile scoarței se zărește resturi de cărămizi aproape pisate, colțurile unor foste ziduri încearcă să se semețească printre grămezi de moloz, privești derizorie, zice inginerul Popescu, ba nu, il contrazice maistrul Manea, e frumos, sîntem la început de lume. Și povestește cum a lucrat el o vreme la fabrica de zahăr de la Fundulea și a sfîrșit prin a lua de-acolo doi pumni de zahăr, din primele granule care s-au produs, granule pe care le păstrează și acum, le privește din cînd în cînd și se emoteionează, si-a mai trecut în contul personal încă o izbîndă, care cont personal? Il apostrofează bunul său prieten Tănase, e contul tuturor, eh!, am zis și eu așa, tu vezi-ti de treabă, că te-asteaptă S 16 și ești cam în urmă... eu în urmă?, vezi-ti de 14-le tău! Și-asa, cîndămîndu-se ca niste pusti, în recreația mare cei doi se despart mergînd fiecare la ale sale.

Prin lumina ploii

Frigul se-nțește odată cu lăsarea serii. Șantierul se pustiește încet-încet, așa încît străbat strada într-o liniste tulburată numai de fosnetul îndepărtat al pomilor de pe străduțele din preajmă. La intersecția lui Teodor Speranția cu Dristorului, o pornesc la sfîșnea, atras de luminile macaranelor de-acolo. Muncesc, în tonă schimburi prelungite, constructorii Consiliului popular al municipiului București. În zona lor s-au și înălțat citeva blocuri și se lucrează intens la montaj. Ne-ar mai trebui materiale, adică am vrea să ni se livreze mai rapid, pentru a scăpa de timpii morții, zice subinginerul Mielu, adjunctul comandantului de brigadă. Pe sub luminile proiectoarelor se zăresc stropii unei ploii reci. Echipa de betonisti a lui Ion Acăsoaie se bucură, cu gîndul la cîmp și la roadele lui. O să dea bine grîul, spune unul,

avzirlînd încă o lopată de ciment.

Apare și maistrul Gheorghe Șuteu, cu douăzeci de ani de muncă la activ, numai în construcții de locuințe și numai în București. Primul bloc? Răspunde fără a face eforturi de memorie: în Ianului, 117. E ceva de-atunci... Dar, desi părăuse la început bine dispus (poate chiar mai mult de-atît), deodată i se zbrleşte mustața. În fond, ce vrem noi cu aceste întrebări? De ce-l tragem de limbă? Și nu numai pe el, dar și pe băieții lui? Încercăm să-l liniștim spunîndu-i că vrem să aflăm despre eroismul unor oameni obișnuiți cu munca și cu capriciile vremii, dovadă că nici Ion Belic, nici Traian Ciocoiu, nici Alexandru Guriuc nu dau semne că s-ar teme de ploaie, de vînt sau de frig. Însă maistrul e tot nemulțumit, il sună acasă pe adjunctul comandantului de brigadă și, aflînd că acesta știe de prezența noastră, acolo, se mai îmbunează. Dar ne pierse cheful de discuție cu el, ne parea acru din cale-afară, desi, e clar, aveam în față un om muncitor, un constructor cu experiență și multe realizări profesionale. Așa că-l lăsăm mai departe în baraca lui, mai la căldură, și ne întorcem printre betonisti.

Lucrările avansează vîzînd cu ochii. Privite de aproape, mișcările lor simple, exacte, bine sincronizate par a spune despre o meserie ușoară, pe care o poate face oricine ca și ei, adică fluierînd. Dar nu e tocmai așa, dovadă fiind și spusele inginerului Mihai Vasile, auzite în urmă cu citeva ceasuri — puțini tineri vor cu adevărat să se facă constructori și puțini stagiari întirzie pe șantiere mai mult de un an-doi. Îți trebuie chemare pentru treaba asta — l-a completat Vasile Manea. El, de pildă, de pămînt din Dascălu fiind, a făcut profesionala, după cîte a și trecut la treabă. A lucrat întii la locuințe, în platforma Pipera și în Balta Albă. Între '66 și '68 a grmat scoala de maistri, după care a început să lucreze numai în construcții industriale — la Pitești, la Basco, apoi iar în București la I.P.R.S. și I.C.S.I.M., la Vulcan II, în Bercești, apoi la Jilava, la Giurgiu, la fabrica de case, la Fundulea, de unde și-a adus, ca amintire, cei doi pumni de zahăr, și înapoi, în București. N-a zis niciodată că e greu. La el mă gîndeam cînd ploaia a luat-o în serios, iar saloanele betonistilor de pe Dristorului au devenit learcă. Dar lucrul continuă în același ritm, atîta doar că oamenii nu le mai arde de glumă, muncesc cu un soi de încrîncenare și noaptea trece încet, imposibil de încet.

Dimineața cizmelor de cauciuc

Am pornit-o pe străzile din jur. Ici și colo începuseră să se aprindă lumini. Mi-am imaginat cartierul de peste timp,

Bogățiile toamnei se strîng

Sînteți cooperator? De ce nu vă aflați în cîmp?

Drumuri alături de lan

La piață, dus-întors...

...Vineri, 2 octombrie. O zi însorită, care te îmbie parcă să gusti din miresele toamnei, purtate de vînt dinspre cîmpii. E trecut de ora prînzului, iar zumzetul motorului, abia perceptibil, se pierde treptat și el în adierea blîndă. În drum spre Giurgiu, la postul de control din comuna Jilava, solicităm cîteva detalii privind intensitatea traficului rutier. „Atenție la tractoare și la utilajele agricole care circulă pe șosea! Campania e în toi!” — ne avertizează aproape într-un glas subofițerii de miliție Stelică Botea și Tudorel Andrianu. Dar nu apucăm să mai schimbăm vreo vorbă și unul dintre ei sare în mijlocul drumului și oprește o „Dacie” care se hrăște, parcă, sub povara încărcăturii. Interiorul mașinii e plin „ochi”, portbagajul, de asemenea; deasupra habitaculului — doi saci enormi.

— De ce recurgeți la improvizații? Sacii de deasupra nu sînt suficient asigurați și la o eventuală cădere pot genera un accident! — se adresează șoferului tînărul milițian.

De la volan coboară un bătrînel.

— Păi, ce să vă zic eu, șefu? Aveți dreptate. Da' mașina nici nu e a mea! E a lu' dînsa de lîngă mine!

La auzul vorbelor sale, o mătușică își croiește cu greu loc printre verzele din mașină:

— E a noastră bre! Îl luăm șofer pe dînsu' să ne ducă varza la piață. E pensionar.

— Și dumneavoastră unde lucrați?

Femeia se burzuluiește puțin:

— Unde, bre, să lucrez? La CAP Vidra. Sunt Floarea a

lu' Vișan, avem casa în Crețești.

Dialogul mi se pare a fi edificator și mă bag și eu în vorbă:

— Dar pe la CAP ați trecut azi?

— Păi cînd, păcatele mele, să mă mai duc și p-acolo? Mata crezi că toată varza asta se culege așa ușor?

În sfîrșit, mașina încărcată demarează, gemînd parcă, spre una din piețele Capitalei, iar o alta cu numărul 2-Gr-6307, plină cu lazi goale, venind dinspre București, este oprită pentru un control de rutină.

— Nu vă e teamă că atîtea lazi vor deteriora canapelele mașinii?

— Păi unde să le mai pun? — zice Marin Tudor ștergîndu-și miinile pe șortul care îi protejează pantalonii.

— Desigur, faceți cum credeți, doar e autoturismul dumneavoastră! Ar fi fost însă mai nimerit să le fi transportat în portbagaj!

— Acolo am altele și nu mai încap!

Interviu, întrebînd într-o doară:

— Sînteți cooperator?

Mă măsoară din ochi preț de o clipă, după care am senzația că-și umflă puțin pieptul înainte de a-mi răspunde:

— Da. Și sînt și tractorist la CAP Valea Dragului!

Îmi surprinde privirea îndreptată spre o lădiță ce poartă semne vizibile că pînă de curînd, acolo, în ea, și-au găsit adăpost niște roșii.

— Am vîndut niște roșii la piață...

— ...timp în care tractorul dumneavoastră, rămas fără stăpîn, v-a așteptat probabil!?

— Nuuu! Nu dom'le, că am... înlocuit!

Bat în retragere și simulez regretul pentru întrebarea

mea hazardată. Omul se înviorază:

— Uite, dacă mata vrei să te convingi, poate să-ți spună și nevastă-mea, că e aici cu mine în mașină, că m-a învoit Costică Tonciu.

— Regret, dar nu l-am cunoscut...

— Păi e președintele C.A.P.-ului!

— Și tot dînsul a învoit-o și pe soția dumneavoastră?

Zîmbește cu țîle.

— Păi îi spuserăm că mergem pînă la spital la băiat, că are reumatism.

— Și dacă vă vede că vă întoarceți de la doctori așa, cu șortul din piață?

— Hai bre, ce mă crezi chiar așa?

La taifas în fața porții

...Sîmbătă, 3 octombrie. Pe cer, nici un nor, zi bună pentru lucrul în cîmp. Dimineață însorită, dar răcoroasă.

— Nu vă temeți! E abia 7 ceasul; ceva mai tîrziu se încălzește și pe la noi! — mă asigură tovarășul Ilie Marcu, primarul comunei Daia. Necazuri? Știți proverbul că nu e pădure fără uscături! Pe lîngă oamenii noștri harnici — dacă doriți să stați de vorbă cu ei, la ora asta îi găsim pe cîmp — mai se găsec și alții certați cu munca. Ce-i drept, puțini la număr.

Și vor fi și mai puțini, pentru că sistematic întreprindem în privința lor măsuri diverse care să-i determine să se achite de îndatoririle firești ce le revin ca membri ai C.A.P. Ceea ce nu pot să înțeleg, însă, este tîria acestora — ca să spun numai așa —

de a privi în ochii consătenilor lor, care lucrează zilnic pe cîmp și pentru ei. Dacă m-aș afla chiar și pentru o clipă într-o asemenea situație, zău că mi-ar crăpa obrazul de rușine!... Exemple? —

Din păcate, mai sînt. Nu departe de aici, aproape zilnic veți întîlni o femeie în ținuta vîrstei, care cit și ziua de mare taifăsuiește în fața casei. Nici nu-și mai amintește

de cînd nu a mai fost pe cîmp... Nu are rost să vă spun numele ei pentru că este lesne de aflat...

...Vorbele primarului s-au adeverit întocmai: la ceasurile dimineții, Petra Pîrlig, cooperatoare numai cu numele, își începuse deja „ziua-muncă” stînd la poartă la taclale cu o bătrînică proptită într-un toiag. După ce i-am dat binețe și i-am explicat de ce o „deranjăm”, bătrînică „s bătut în retragere”, iar Petra Pîrlig și-a demonstrat din plin aptitudinile verbale exersate îndelung în fața porții... Și totul, după o simplă și nevinovată întrebare: „dumneavoastră lucrați la CAP”?

Sîmbăta nu se repară

Ora 10 și 15 minute. În comuna Călugăreni, un dialog cu un bărbat zdravăn, dăltuit parcă în piatră. Se numește Constantin Stănică, e din Frătești și — din cîte am înțeles — se ocupă cu... „covrigu”. Adică, cu volanul, adică e șofer. La CAP Frătești. Dar zice dînsul că „n-are treabă cu CAP-ul”, că „ține” de IELIF! Că are sau nu treabă cu CAP-ul, rămîne de văzut. Pînă una-alta însă se duce la Matache.

— Vreun unchi de-al dumneavoastră?

Mă privește contrariat:

— Cum tovarășu' dumneavoastră n-ați auzit pînă acum de Piața Matache?

Mă încrunt (semn că gîndesc) deschid larg gura (semn că mi-am amintit în sfîrșit!) și îngin ușurat:

— Ba da!

Pentru moment, chiar că îmi dispăruse tot flerul; altfel aș fi putut lesne să fac o legătură între acest nume și încărcătura masivă de gogonele din mașină.

— Dar mașina?

— E a mea!

— Nu aceasta, ci cealaltă, a CAP-ului?

Își ridică mirat sprîncenele:

— Ce e cu ea?

— Ați lăsat-o azi fără șofer?

— Păi și așa este defectă. Oricum, nimeni nu s-apucă s-o repare că e sîmbătă!

— Poate, totuși, dacă ați fi rămas pe lîngă ea mai puneți și dumneavoastră mina, mai impulsionați cumva reparatiile!

Pentru o clipă rămîne pe gînduri. Apoi se hotărăște:

— Și cu gogonelele astea cum să fac? Că dacă dă o brumă pe ele m-am ars! Ce, adică, să le murez, ca să le vînd la iarnă? Acum e vremea gogonelelor!

În „grădina de vară”

Ora 12 și 5 minute. Bodega din Adunații Copăceni este ferecată cu lacăte. Dar asta nu înseamnă că dacă inima îți pofteste o berică sau un sprîț nu te poți descurca: traversînd șoseaua, cobori pe malul Argeșului, unde se află o terasă îmbietoare purtînd numele amînitului rîu. Să dăm o raită? — De ce nu!

...În „grădina de vară”, cîțiva oameni se veselesc în toată legea. Rid zgomotos, se înghiontesc întocmai ca niște copii scăpați de la grădiniță, ciocnesc unul cu altul de parcă ar fi controlori de calitate însăreinați să verifice rezistența sticlelor. Intrăm în vorbă și după circa două minute sîntem cu toții ca frații. Și Stelian Neagu, și Nicolae Paraschiv, și Ion Ilie sînt tărani cooperatori la CAP Adunații Copăceni. După un timp îi întreb:

— Oameni buni, dar la treabă ați fost azi?

Întrebarea cade ca un trîznet și pentru moment îi descumpănește. Apoi mi se răspunde cam implicit că da. Dar de la ora 12 e pauza de masă. De-abia acum observ că pe masă, în afara sticlelor nu se află nimic. Ce masă o mai fi și asta? În fine, propun să ne fotografiem. Cel mai bucuros a îmbrățișat ideea Stelian Neagu. Era — ca să spunem așa — „sufletul grupului”!

MIRCEA CONSTANTIN

Constantin Stănică, șofer la CAP Frătești, trebuia, la ora raidului, să se afle la muncă. Preferă însă să vîndă gogonele...

La noi, la Adunații Copăceni s-a terminat treaba! Acu' ne mai ocupăm și de ale noastre! — Dumitru Hărbău

Fotografii de CONSTANTIN BALACIU

„Ziua-muncă” a Petrei Pîrlig începe și se încheie la fel: în fața porții

prin hărnicia tuturor

E nevoie de tineri

Vasilica Petcu, primăria de la Alexeni, are de partea ei tinerețea, consecvența acțiunilor, oamenii de bine ai comunei, dar nu a reușit să învingă în totalitate indolența și, nu de puține ori, chiar reaua voință a unor săteni, membri cooperatori, ce refuză să dea o mină de ajutor, atunci când momentele fierbinți ale campaniei o cer. S-au făcut, în repetate rânduri, tablele cu cei ce nu vin la muncă, s-au constituit echipe care au mers din casă-n casă, să explice oamenilor că este nevoie de ei, s-au dat și sancțiuni, s-au repetat mobilizările și... în ziua de 3 octombrie, la ferma nr. 2, din cele 21 de femei chemate, n-a venit nici una! La Alexeni, celor peste 2.700 de locuitori le revine câte un hectar, totalul însumând suprafața arabilă a cooperativei. Dar cei 124 de angajați permanenți sînt în minoritate față de cei 150 care nu au nici-o ocupație. Așa că, între două drumuri la cîmp, primăria face mobilizarea forței de muncă pentru ziua de duminică, 4 octombrie. Am însoțit-o și, bătînd din poartă-n poartă, am încercat să aflăm care sînt motivele neparticipării lor la lucrările agricole. Eram gata de plecare cînd pe ușa primăriei intră o tinăra cu un buchet de flori. Se numește Florica Dobre. — Știi, miine îmi botez copilul și nu pot veni. Dar de luni... — Pînă acum de ce nu ai fost? — Cum să vă spun, am crezut că mă pot angaja în altă parte. — De cît timp nu lucrezi? — De doi ani. Are 20 de ani, 10 clase și, în lipsă de altceva mai bun (!), va veni la cîmp. Uită că a crescut și a trăit la țară, că părinții au fost țărani și că muncă cîmpului are nevoie și de forța tinerilor, nu numai de cea a bătrînilor pensionari.

Safta Posta pregătea conserve de iarnă. Într-un tirziu a catadicsit să ne răspundă. — Ai fost anunțată să veniți la sfeclă? — Da. Și am fost o zi. — Știați că cel puțin zece zile trebuie să mergeți la cîmp? — Eu alăta am putut!

La cei 48 de ani invocă o boală imaginară, fără proba concludentă a unei scutiri medicale.

Pregătirea Cameliei Polizu, trei ani și jumătate de liceu agroindustrial, ar fi ajutat-o să obțină rezultate bune în muncă, numai că, „Soțul meu nu mă lasă să muncesc!”, zice. Orice comentariu este de prisos. Și mergem mai departe. Silvia Puiu lucrează,

dar nu în sat, ci la serele de legume din Movilița. Ar veni și la C.A.P., dar nu primește pline, nu primește butelie, nu are nici un drept. Da, este și acesta un mod de a înțelege lucrurile. Întîi drepturile și apoi munca.

Nu de puține ori am întîlnit situații cînd părinții, fie că acceptă să muncească în locul copiilor, fie că-i acoperă, atunci cînd nu au un rost în viață. Este cazul familiei Marin Ioniță. Tatăl merge la ICIL Urziceni, iar mama la ferma zootehnică din sat. Au doi fiu. Ion unde este? Prin sat. De ce nu vine la muncă? Dau din colț în colț. De un an de zile, de cînd a terminat Școala profesională agroindustrială de la Urziceni, muncește sporadic, pe ici, pe colo. De ce-l încurajați să stea acasă?, întrebăm din nou. Nu sînt de părere să facă orice muncă. Aștept chiar un sprijin din partea Consiliului popular și a cooperativei agricole de producție pentru angajare.

Alteori, nici părinții, nici copiii nu merg la muncă. Sînt surori. Tuțica în clasa a șasea, iar Luciana în a noua. Numitorul lor comun: nici o zi la practica școlară. De fapt, fiicele au urmat exemplul mamei, Maria Ghinea. De cînd nu mi-a dreptul meu de la C.A.P., nu mai merg! De ce nu recunoașteți că, dacă ați fi terminat cei cinci ani și jumătate de porumb, ați fi primit cele cuvenite?, intervine primăria. În asemenea momente, cînd sînt puși în fața adevărului, mulți dau înapoi sau ridică din umeri, și, nu de puține ori revendică drepturi nejustificate. Greul începe atunci cînd încerci să convingi un om să muncească și constăți că îi lipsește înțelegerea față de muncă.

Președintele Cooperativei agricole de producție Cosimbești, Valeriu Tache, este om al satului și știe că apropierea de oraș influențează structura și ponderea forței de muncă în agricultură. Cu toate acestea, face tot ce-i stă în putință ca să rezolve recoltarea celor 140 de hectare de sfeclă și 500 de porumb. Așa se explică faptul că am pornit duminică, dis de dimineață, pe la casele oamenilor ce-ar trebui să fie în cîmp. Sîntem însoțiți de Constantin Cîrjan, secretar adjunct al comitetului comunal de partid. Pe Sonia Ipate am trezit-o din somn. Fusesse la o nuntă. „Nu am muncit niciodată”, zice. Stă acasă și caută să ne convingă că cei

patru copii nu ar putea fi lăsați singuri, nesupravegheați. Preferă să muncească soacra. Nu ne lasă impresia că ar dori să lucreze vreodată. La Aurelia Vilcu ne-a răspuns fiica. Și ea, tot casnică, cu toate că a absolvit liceul pedagogic. Părinții erau plecați după coceni. Președintele îi reamintește că i-ar putea convinge să vină la C.A.P. De tatăl ei au nevoie ca de aer. Este fierar și ar fi de mare folos la repararea atelajelor. O altă femeie, aptă de muncă, Anica Robe, ar veni la muncă, dar și ea, ca majoritatea femeilor, invocă creșterea copiilor, deși au fost create toate condițiile ca ei să fie duși la grădiniță.

La fel motivează Elveția Martan și Eugenia Tudor, din Gimbașani, un sat ce aparține de Cosimbești, unde mobilizarea forței de muncă este mai bună.

Cazuri de oameni ce pot munci și nu vor, oameni ce s-au născut și au crescut la sat, fără să aibă conștiința muncii pămîntului. Dacă ar găsi mai puține motive, recoltarea culturilor n-ar fi întîrziată și nu s-ar mai pierde timpul cu bătutul din poartă-n poartă. Oare cîți din cei căutați pe acasă au pomenit la părinții lor să vină cineva să-i cheme ca să-și facă datoria?

MARIA RADU BOGDAN ■

La umbra scuzelor și-a lenei

Ulițele comunei Dumbrava sînt pustii. Lanul a aspirat ca o pompă uriașă tot ce-i suflare omenească. La marginea pădurii de porumb, primarul Mugurel Beloiu nu mai pridieste să descarce coșurile cu știuleți aduse de cei peste 300 de copii însoțiți de directoarea școlii Maria Ionescu. Alina Iordache, Simona Vasile și colegii lor nici nu se văd din porumb, recoltează, depășește, transportă, dar nu ajung să descarce în basculantă, operație ce o face primarul înalt cît bena mașinii.

„Am mobilizat tot ce-i suflet în comună. Cooperatorii Maria Nistor, Maria Mircea, Smaranda Petre ș.a., chiar și Aurel Balaur, destul de în vîrstă și bolnav, vin pe cîmp de la prima rază de lumină și pînă se face întuneric. Lucrează aici și cei 30 de oameni din cooperatie și cei din schimburile II și III ale fabricilor. Nicolae Fulgeanu de abia mai are timp să se spele ca să prindă cursa de seară spre uzina 1 Mai. Oamenii au înțeles că acum se decide strînsul recoltei și nu cunosc odihna”. Dar printre miile de oameni harnici, adevărate seminte productive, sînt și cîteva sterpe, care incurcă și poluează. În timp ce pe cîmp, oamenii se învîrt cu folos, prin cîteva curți, se învîrte roata unei mori ce macină în gol.

Ion Trandafir are 48 de ani. În loc să facă ceva cu mîinile musculoase ce-i plesnesc mîneca hainei, le ține în buzunare. De ce nu e pe cîmp? „N-am știut că trebuie să mă duc să ajut. Dacă îmi spunea cineva, plecam acolo și cu căruța”. N-are cunoștință că, la început de octombrie, se stringe porumbul. Ce face toată ziua? „Mai păzesc vitele oamenilor din comună

și stau pe-acasă”. De ce nu păzește animalele cooperativei? Simplu: pentru că asta ar presupune o sarcină zilnică și serioasă.

Pe Alexandru Stan, tînar de 30 de ani, nu-l găsim acasă. N-are treabă cu cîmpul, ba mai mult, nici cu cîmpul muncii; nu are serviciu de cîțiva ani. Nemulțumit că bufetul comunei este închis pînă seara, a plecat la Ploiești la un matineu de clinchet de pahare.

Ilie Marea, tot de 30 de ani, iese la poartă din umbra odăii. „Nu m-am dus la CAP căci mi-am pierdut buletinul”. Nu roșești că și copiii de-o șchioapă muncesc toată ziua? Pleacă privirea. Dacă ar asuda în lan, ar putea privi oamenii în ochi. N-are nevastă, copii, probabil se simte ușor și fără nici o obligație. Dar n-are obligația elementară de a munci pentru justificarea statutului de om? Consumă, e agățat de umerii surorii care-i dă de mîncare și crede că mult timp societatea îi va permite să nu producă. „Miine mă duc să lucrez”. I se spune că a roștit aceste cuvinte de sute de ori. Iși frîmîntă bascul în mîna și ridică din umeri.

Maria Ilie, de 37 de ani, și Olimpia Gheorghe de 25 spală în curte niște perdele. Mare urgență, cînd sute de hectare trebuie culese în cîteva zile! „Bărbații noștri sînt încadrați și noi stăm acasă cu copiii!” Ca și cînd milioane de familii nu se descurcă cu copii mai mici, muncind și el și ea. „Nici măcar acum cînd toți trebuie să pună umărul, nu dați o mină de ajutor?” „Sîntem bolnave” — „cîntă” în duet o melodie ce sună fals. Se fac că șchioapă și una și alta. Măcar dacă ar fi tirat fiecare alt picior, nu același, ca într-o comedie prost regizată. „Nu avem certificate medicale, dar nu putem munci că sîntem suferinde”. Într-adevăr suferă

de ceva, de o lipsă elementară de conștiință.

Vasile Moldovan este în curte. Ne zvîrle și el în ochi praful cu pătutul animalelor oamenilor din comună. Pe el, pe nevastă și pe cei 5 copii îi duce în spate tatăl ce se apropie de 70 de ani. „Vă dau cuvîntul că miine mă duc la muncă”. Să-l credem? Pare rușinat, dar boala lui veche care se numește lene n-a dat pînă acum semne că se va vindeca.

Nici în Drăgănești nu găsim pe nimeni în comună. Toți sînt pe marele șantier al porumbului și în special al legumelor. Vasilica Velisăreanu, Maria Vlad, Lucia Luca, elevii și chiar cei veniți din fabrici culeg manual porumbul ca nimic să nu se piardă. Depășește stînd pe un scaunel și Elena Bucur cu o miopie de foarte multe dioptrii ce o împiedică să meargă singură. Primarul Victor Moiceanu a mobilizat pentru duminică, dată fiind urgența stringerii legumelor, și 700 de copii precum și 1200 de navetiști ce și-au schimbat turele. Se pronosticează o recoltă mai bună ca anul trecut, care trebuie ferită de brumă. Din păcate și aici sînt cîțiva care dau cu tifla muncii.

De gît cu o fetișcană, se îndreaptă agale spre noi tînarul Ion Sotir. De ce nu e în grădina de legume? „Muncesc la moară la nea Mitică”. Primarul nu știe de moara cu firma „La Mitică”, iar așa zisul morar-adjunct habar n-are ce se face într-o moară. Ne face cu ochiul. „Nu lucrez eu la C.A.P., o să mă duc la drumuri. Nu știu dacă se va duce la construcția de drumuri, dar cu astfel de calcule, cînd nu-l va mai ține mama, va ajunge precis pe drumuri.

Vasile Gotea are 39 de ani, 7 copii, dar n-are de 2 ani nici o ocupație. „Nevasta a plecat la C.A.P. iar eu stau acasă să îngrijesc de copii”. S-au inversat rolurile în familie! De fapt, „îngrijește” de copiii care, 2 sînt adolescenți și muncesc, iar cel mic e de 6 ani și ar putea fi supravegheat de ceilalți de 10—13 ani.

„Lăsați-l în pace că are treabă”, îi ia apărarea Nela Breazu, de 16 ani, care și ea stă mai mult de vorbă pe uliță. Are o privire șmecheră și cînd o întrebăm ce-i va spune viitorului soț despre munca ei, ne răspunde sigură: „Să mă țină casnică că de aia mă ia de nevastă!”

Tot casnice, ținute acasă de bărbații lor încadrați, sînt Mariana Cocirlea, cu nici o normă făcută la C.A.P., și Sofia Ioniță, care din minimum de 250 de zile muncă ce trebuie executate, s-a prezentat în lan doar 5. Adică de 3 ori mai puțin decît zilele petrecute pe cîmp de fiul ei în timpul practicii cu școala!

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Crezi că varza asta se culege ușor? Cînd să mai trec și pe la CAP? (Floarea Vișan - Crețești)

Tractorul CAP-ului v-a așteptat astăzi? — Nu dom'le, am... înlocuitor! (Tudor Marin - Valea Dragului)

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

● „Am plecat mai deunăzi pe urmele lui moș Nichifor Coțcariu, luind-o cu un autoturism pe vechiul drum parcurs de mucalitul erou al lui Creangă împreună cu nostima și fricoasa lui jupinească — drumul care lega „mai demult Tirgu Neamț de Piatra Neamț, prin codrii Grumăzeștilor, drum ce în prezent nu mai leagă cele două orașe pitorești fiind aproape complet părăsit după război, odată cu asfaltarea ce trece, ocolind însă puțin, prin Bălățești” — ne scrie profesorul Valeriu Danielescu din comuna Grumăzești, județul Neamț, în numele unui mare grup de săteni în frunte cu primarul aceleiași comune. Asfaltarea acestui drum — pentru că aceasta este propunerea conținută în scrisoare — care trece prin codrii Grumăzeștilor (descriși și de George Călinescu în capodopera sa) a fost proiectată de mult, pentru a descongestia șoseaua Tirgu Neamț — Piatra Neamț. Distanța dintre cele două orașe s-ar scurta cu 3 kilometri, drumul neavând serpentine periculoase ca șoseaua amintită: este pietruit, cu aspect de drum fostier practicabil în bune condiții, cu excepția a trei-patru km (din totalul de 10 cit nu a fost asfaltat), unde pietrișul a fost insuficient. În două-trei săptămâni drumul poate fi pietruit cu prundiș transportat de la albia Ozanei și dat în folosință pentru camioane, autoturisme și autobuze. Având în vedere economiile de combustibil realizate astfel din transportul navetiștilor, precum și accesul la importante obiective turistice (casa memorială „Ion Creangă” din Humulești, muzele „Aristide Caradja” sau „Neculai Popa” etc.), reluarea parțială a traficului dintre cele două orașe, prin redarea în folosință a drumului pomenit, credem că este bine a sta în atenția Direcției de drumuri și poduri — Neamț, a cărei părere în acest sens o așteptăm.

● Primim, din partea Consiliului popular al județului Galați: „La scrisoarea adresată redacției de către Corina Vrabie din satul Cuza Vodă trimisă nouă spre competență rezolvare, prin care numita, absolventă a liceului de alimentație solicita sprijin pentru a fi încadrată în muncă, vă comunicăm: s-a intervenit la conducerea Intreprinderii de prelucrare și industrializare a legumelor și fructelor Vădeni, județul Brăila, care a acceptat încadrarea sa în muncă. Scrisoarea a fost rezolvată de ing. Ion Susanu, director la IPIIF Vădeni”.

● „și tot din partea Consiliului popular al județului Galați: „Referitor la scrisoarea Alexandrei Radu din satul Furceni Vechi, comuna Cosmești, județul Galați; din verificările efectuate s-au constatat următoarele: numita fiind bolnavă, nu a mai putut munci la C.A.P. Cosmești, fapt pentru care a fost impusă la plată cu suma de 2155 lei în anii 1984 și 1985. Supunând adunării generale cazul, conducerea C.A.P. Cosmești a hotărât acordarea unui lot în folosință de 9 ari teren — atît cit define în spatele locuinței sale — pentru anul 1987 iar pentru anul din urmă scutirea de plata stabilită”.

● Comitetul județean Tulcea al P.C.R.: „Cu privire la scrisoarea adresată redacției de către Dumitru Iorga din comuna Frecăței, prin care face cunoscute unele abuzuri și abateri ale directorului Asociației Interoperatiste pomicole Cataloi, precum și ale cantonierului Pețu Gheorghe: asemenea probleme au fost sesizate de curînd Comitetului județean de partid care a dispus cercetarea lor de către un colectiv (...) luîndu-se următoarele măsuri: sancționarea directorului Staicu Victor cu „vot de blam” și imputarea pagubelor aduse unității în valoare de 10504 lei; punerea în discuția organizației de partid de la Asociația pomicolă Cataloi a lui Pețu Gheorghe care este și secretarul organizației U.T.C. pe unitate spre a se lua măsurile statutare ce se impun, precum și imputarea sumei de 5818 lei, reprezentînd consum nejustificat de benzină și unele surplusuri create în „magazia cantinei”.

● „Luni 24 august ora 19, am vizionat un spectacol de varietăți la Teatrul de vară 23 AUGUST din Capitală, spectacol ce

s-a vrut a fi un divertisment muzical-coregrafic și umoristic, regizat de Alexandru Constantin și onorat de prezența unor soliști, dansatori, păpușari etc. mai mult sau mai puțin cunoscuți. Acest spectacol a dezamăgit total cei peste 1500 spectatori, constituindu-se după părerea mea într-o mostră elocventă de poluare a folclorului, avînd o regie și organizare absolut jalnice. În afară de faptul vizibil că nu se făcuseră repetiții (orchestra cînta în dezacord cu soliștii, fiecare cum îl ducea capul), că podeaua scenei, denivelată, a pus în pericol de accidentare gravă pe una dintre balerine, că prezentatorul indemnna publicul să aplaude răcînd — din motive numai de el știute; că instalația de sonorizare s-a aflat tot timpul sub incidența fenomenului de „microfonie” etc., etc., s-au debitat „texte cîntate” de genul: „Eu iubesc, tata iubeste / Casa ni se risipește / Dac-ar iubi și mamă / S-ar duce dracu'casă” — s-au „pronunțat” la microfon glume de tipul: „Dragostea bărbatului trece prin bucătărie / Dragostea de amant, trece prin restaurant” etc. O sușană înghebată, care ne-a dezamăgit profund”. (Ștefan Șoană, strada Mihai Bravu 292, blocul 5, scara C, etajul 9, apartamentul 111, sectorul 3).

● DPMOS — București, Oficiul Forței de Muncă: „În legătură cu scrisoarea adresată redacției de Ion Radu Radu, domiciliat în București, strada Clăbucet nr. 5, sectorul 1, vă comunicăm următoarele: numitul avînd 38 ani, este calificat în meseria de electrician și a lucrat la „Textila — Grivița”, cînd a părăsit locul de muncă în condițiile art. 130 litera „I” (...) Față de cele constatate, el a fost îndrumat către CAGCM dar a refuzat. I s-a oferit posibilitatea de a se angaja la I. Poligrafică „13 Decembrie”, unde, discutîndu-se cu conducerea și ea fiind de acord, în data de 31 august a.c. numitul a primit avizul favorabil de încadrare”.

Remarcăm cu satisfacție — întrucît scrisoarea numitului reprezenta un „caz” biografic ieșit din comun! — promptitudinea acestui răspuns oficial, precum și seriozitatea cu care cei în cauză s-au aplecat asupra soartei acestui cetățean.

● Comitetul comunal Cireșu — județul Mehedinți: „Referitor la scrisoarea adresată de către Elisabeta Burcu: numita a suferit un accident la vîrsta de 34 ani în gospodăria sa, la activitățile cîmpului, avînd ca urmare fractură la piciorul drept, netratată la timpul respectiv, fapt pentru care la această dată ea nu deține nici un document care să justifice infirmitatea. Reanalizîndu-se situația, Biroul Executiv al Consiliului popular Cireșu a stabilit scutirea totală a tovarășei E.B. la contribuția în muncă pe anul 1987”.

● Fiecare cu pasiunea lui: numitul Ion Panolichi din Bacău, strada Alea Parcului, blocul 2, scara B, apartamentul 2 — deși avînd o pensie destul de modestă și fiind și suferind pe de-a-supra, și-a luat un sufler pe lângă dînsul: o cățelușă rasa Pechinez, pentru care plătea anual, conform legii, taxa de 300 lei. În ianuarie anul curent cățelușă moare. În data de 28 a aceleiași luni înaintează către Secția financiară Bacău o cerere în acest sens, însoțită de atestatul asociației de locatari confirmînd decesul micului animal. Pe data de 9 iulie a.c. (deși datată 20 mai), primește o înștiințare de la secție cum că trebuie să plătească impozitul respectiv și pe anul în curs...!? Bietul om ni se adresează acum nedumerit și îndurerat: oare chiar trebuie să plătească pentru ceva ce nu există?!

Nici noi nu credem că trebuie. Dincolo de aspectul lui ilar, cazul de mai sus conține și o anumită doză de amărăciune care nu ne poate lăsa indiferenți.

● Din partea I.T.B.: „În legătură cu nota apărută în revista FLACĂRA nr. 1678 din 14 august a.c., vă comunicăm: valoarea recomandată a interstației pe traseele de transport în comun din municipiul București este de 600—700 metri pentru liniile normale și de 1000—1500 metri pentru liniile rapide. Distanța dintre strada Compasului și stația existentă la strada Romancierilor este de numai

Scrisoare comentată

La vînătoare

Teri indivizi bine îmbrăcați, cu alură sportivă, afișînd un aer flegmatic se urcă la bordul unui ARO de culoare albă, avînd nr. de înmatriculare 4-DJ-7466 și pornesc val-virtej — unde credeți? — pe liziera pădurii dintre comunele Turceni și Urdari din județul Gorj. N-au stat prea mult în preajma locului și au pornit vînătoarea de... porci domestici! Porci rățaciți de turmă existau prin zonă, casele oamenilor din satul Strimba Văii nu erau prea departe, așa că, nu se poate să nu le suridă norocul.

În prima zi au împușcat doi porci domestici, care-i aparțineau Ecaterinei Bădescu din comuna Turceni. Femeie de 74 de ani, care își întreține cu greu „godacii”. Văzînd că „recolta” e mai mult decît promițătoare, în a doua zi au vînat alți doi porci domestici, de data asta aparținîndu-i Elenei Puculete din comuna Urdari, același județ Gorj. Și ea femeie bătrînă care, cu grea agoniseală își creștea animalele. În a treia zi — iată că „minunile” nu țîn nici măcar trei zile, cum se spune îndeobște! — după ce au împușcat porcul cetățeanului Ștefan Popescu și s-au grăbit să-l vire în sac, iar mai apoi în mașină, n-au mai izbutit să-și ducă „opera” la bun sfîrșit. „Cei trei n-au mai apucat să urce porcul lui Ștefan Popescu în mașină, fiind împiedicați în acest sens de către cetățenii Constantin Bădea, Ilie Togoș, Victor Calotă și de alții... se spune în scrisoarea semnată de mai sus numiții și de către păgubiții Ecaterina Bădescu, Elena Puculete și Ștefan Popescu din localitățile gorjene amintite mai sus.

Cazul — grav în toate consecințele sale — a fost adus la cunoștință factorilor de urmărire și cercetare penală. De altfel, s-a și întocmit dosarul 381 P/1987. Dar în sentința emisă mai întîi de Judecătoria din Tg. Jiu, iar mai apoi susținută în recurs la Tribunalul județean Gorj, reiese — stupefiant — că doar Marin Epuran a fost reținut, anchetat și condamnat pentru: port ilegal de armă, furt calificat în dauna avutului personal, braconaj etc. Dar ceilalți doi „ortaci”? se întreabă cetățenii păgubiți și, la rîndu-ne, întrebăm și noi pe cei în drept. Ei se cheamă Ivan și Cîrțu și au apărut, paradoxal, în postură de „martori” ai inculpatului Epuran. Să te crucești, nu alta. Semnatarii scrisorii, martori oculari în toată legea, ei care i-au surprins asupra faptei pe acești infractori, i-au împiedicat să comită și alte nesăbuițe, nici măcar n-au fost audiați în proces. De ce?

Au reușit cei doi „complici” să înșele exigențele instanței gorjene, chiar dacă Epuran a luat toată vina pe umerii săi? Greu de crezut. Doar mașina nu era a lui. Nici măcar pușca de vînătoare nu-i aparținea. Păi, se poate așa? Sătenii i-au prins asupra faptei pe toți trei la un loc. De ce este împins spre vinovăție doar unul singur iar ceilalți doi sînt gata să scape basma curată? Așadar, să fim cît se poate de bine înțeleși. Nu căutăm vina cu luminarea. Toți trei au folosit ilegal arma de vînătoare a lui Eugen Calotă (nu știm de ce nu a fost pedepsit și acesta pentru „împrumut” de armă de vînătoare). În comun au vînat porci din proprietatea cetățenilor din satul Strimba Văii și din comunele Urdari și Turceni. Ziua în amiaza mafe au sfidat cele mai elementare norme de bun simț și omenie, purtîndu-se arrogant și agresiv cu cetățenii păgubiți, etalînd spiritul lor de aventură și irresponsabilitate. Bazîndu-se pe ce anume? Că pînă la urmă cineva le va salva pielea? „Jocul” lor de-a braconajul și de-a vînătoarea de porci domestici era gata-gata, să scape... neobservat.

Dar cum poți să eludezi exigențele legii? Într-un proces public organizat la fața locului, cum poți să spui că la furt a participat doar unul (Epuran), cînd sătenii i-au prins cu porcul în sac pe toți trei. Sînt vinovați în egală măsură și trebuie pedepsiți exemplar toți trei.

DORIN SALAJAN

250 metri. În acest context, înființarea unor stații pentru tramvaiele liniilor 8, 25, 35 la strada Compasului nu este posibilă. Faptul că în punctul respectiv a existat stație pentru troleibuze și autobuze, contrar reglementărilor, nu poate constitui un argument pentru o nouă încălcare a acestora. Rugăm comunicați semnatarilor conținutul prezentei dacă aveți adresa acestora”.

● „Subsemnatul Eugen Goga, domiciliat în Constanța, B-dul Tomis nr. 340, blocul 62, scara B, etajul 9, apartamentul 76, telefon 42683, în numele meu personal cit și al celorlalți locatari domiciliati pe aceeași scară, vă informăm și vă rugăm să ne ajutați în problema liftului care mai mult stă decît merge. Anul acesta situația a devenit insuportabilă, din cele 30 zile ale unei luni nefuncționînd nici măcar 10. Mecanicii mai mult sau mai puțin pregătiți profesional, mai mult strică, înlocuirile de piese și relee devenind suspect de numeroase. La ultima reparație au demontat o tablă de la cabina liftului și nu se știe ce s-a făcut cu ea. Panoul de comandă este „volant” în cabina liftului, prins într-un singur șurub. Locatarii etajelor superioare s-au săturat și au declarat că nu mai au bani, vin și țigări, pentru acești mecanici care repară liftul, pentru că în mai puțin de o oră să se strice la loc; alte telefoane, alte intervenții, din nou, zile în șir. Un test ar fi, credem, edificator: la

ora prînzului să li se pună fiola mecanicilor de pe sectoare. Am solicitat sprijinul ziarului „Dobrogea Nouă” și urmare articolului critic din ziar, imediat s-a reparat competent liftul pe 20 iulie. Dar cum s-a terminat luna drept răzbanur probabil, liftul a fost întrerupt fără nici un preaviz, cu toate protestele locatarilor. Abia în jurul zilei de 23 August, după multe telefoane și reclamații, au mai binevoit să-l repare — dar numai pentru cîteva zile. De la 1 septembrie și pînă în prezent (scrisoarea a fost depusă la redacția noastră în ziua de 25 septembrie), liftul a funcționat doar 2—3 zile, și atunci pentru doar cîteva ore. Cine controlează activitatea acestor mecanici, cine îi controlează pe cei care ar trebui să controleze?!” Întrebăm și noi: cine?

● Consiliul popular al județului Bacău: „Privind rezolvarea scrisorii adresate redacției de către Dumitru Purcaru din satul Buhănești, comuna Pîrjol, județul Bacău: în cuprînsul acesteia numitul sesizează că nu i s-a acordat lot în folosință familiei sale. Din cercetări au rezultat următoarele: Dumitru Purcaru este pensionar de stat; a fost încadrat la Intreprinderea Agricolă de Stat Ardeleani, de unde a fost pensionat în anul 1985. Avînd în vedere că a lucrat în agricultură, adunarea generală a C.A.P. Pîrjol a aprobat ca numitului să-i rămînă în continuare lotul în folosință. Soția sa nu are drept

la lot în folosință, întrucît nu a lucrat în ultimii ani în C.A.P. și nici nu a prezentat acte doveditoare că nu poate presta muncă în C.A.P.”.

Pagină realizată de HORIA PĂTRAȘCU

Poșta redacției

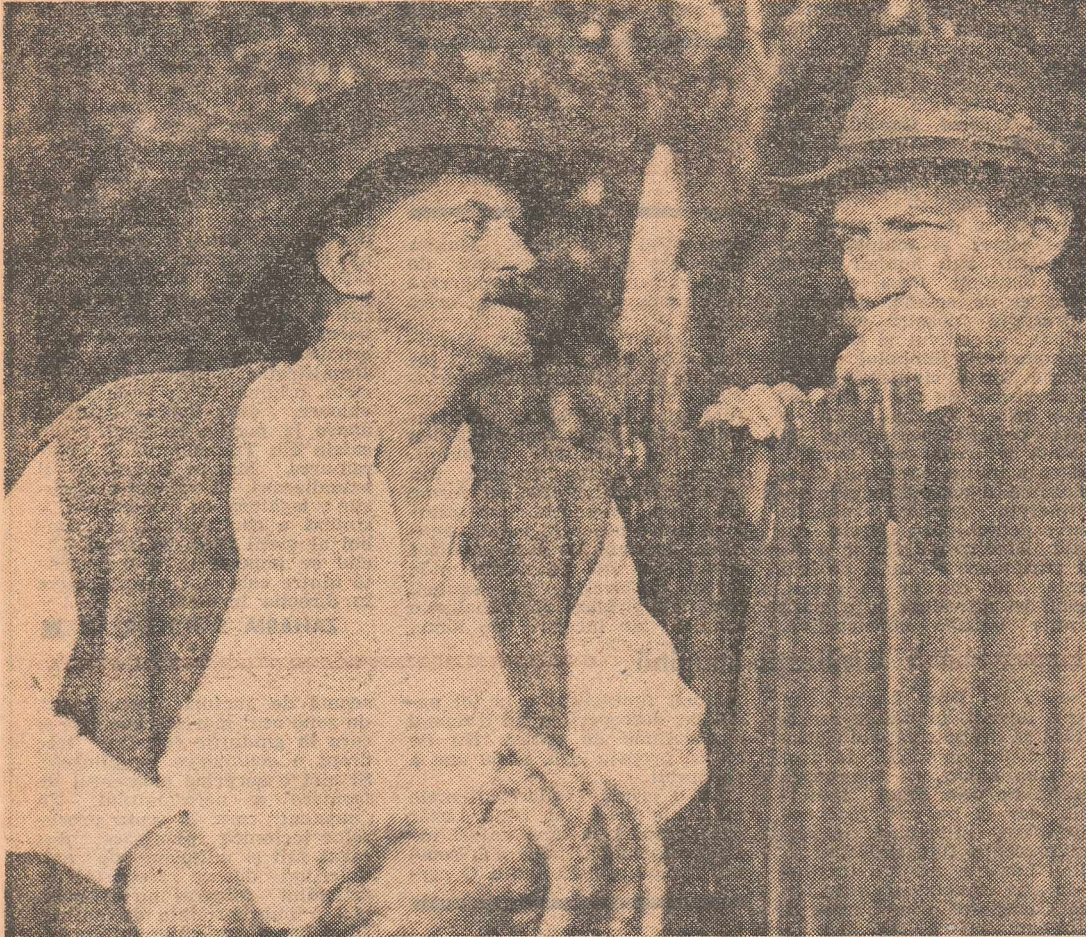
Tuguran Constantin — Huneedoara: Aveți dreptul să cereți să fiți pensionat la împlinirea vîrstei de 57 de ani. ● Nicolae Constantina — București: În conformitate cu dispozițiile Decretului 313/1986, a fost sesizată Policlinica universitară Titan cu privire la cazul locatarului respectiv, cerîndu-se luarea măsurii de internare medicală. ● Naidoff Ion — București: Ne-regulile sesizate de dv. confirmîndu-se în parte, s-a indicat comisiei de cenzori să efectueze o verificare de fond a gestiunii, urmînd să întocmească un raport ce va fi prezentat adunării generale a locatarilor, care va hotărî asupra tuturor problemelor. ● Costin Costel — București: prof. dr. Cornel Ciugudean, Clinica de ortopedie a Facultății de medicină din Tg. Mureș, str. Mihai Viteazul. ● Covache Ion — sat Bașta, com. Secuienii (Neamț): Cînd mai trimiteți vreo cerere, obțineți întîi acordul soției, altfel osteneala tuturor e zadarnică. ● Labo Vasile, Szalontai Alexandru, Verestoy Eva — Zalău: s-au reactualizat tabelele nominale cu persoanele invalide din județ care au dreptul la o cantitate suplimentară de benzină. ● Budan Ion — Drăgășani: A.S. Loto Pronosport ne răspunde că adevărîta dv. de cîștig eliberată în decembrie 1986 va căpăta valoare materială prin expedierea urgentă a cîștigului ce vi se cuvine. Curios este motivul netrimiterii invocat în răspuns: faptul că nu ați indicat localitatea unde domiciliați. Și doar ați expediat două scrisori recomandate! ● Boca Floroarea — com. Botoșana (Suceava): Pentru a putea beneficia de alocație de stat pentru copii, dacă nu o primește fostul soț, trebuie să vă încadrați cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată. ● Giuroiu Valeria — Tr. Măgurele: Nu vi s-a eliberat autorizația de înstrăinare pentru că imobilul se află în afara perimetrului construit al comunei. ● Șoltuz Maria — Iași: Vi se va schimba locul de muncă la noua secție de confecționat pahare de înghețată, tot în cadrul cooperativei „Munca invalizilor”. ● Lungu Alexandru — com. Crîngeni (Teleorman): În baza adevărîtei Institutului de protecție căi ferate nr. 604/411 din 21.07.1987, aveți dreptul la permisie C.F.R. ● Gilcă C. Mihai — Craiova: Comitetul Organizatoric al Veteranilor din Războiul Antifascist, 70089 București, sector 1, str. Grigore Cobălcescu nr. 28 ● Caranda Constantin — București: Drepturile dv. de pensionare au fost calculate corect pentru o vechime de 30 de ani. ● Luca Mihai — Tecuci: Ați omis să menționați în scrisoarea dv. că în 1980 vi s-a repartizat obiectul solicitat, pe care dv., fără să vă gândiți că vă va trebui, l-ați vîndut. ● Ioniță Maria — București: Pentru regularizarea plăților, prezentați-vă la casieria din Șos. Pantelimon nr. 253 cu buletinul de identitate și facturile. Iar pe viitor, creați posibilitatea ca lucrătorul I.D.E.B. să citească indexul contorului, altfel, după ce a doua oară consecutiv la interval de 90 zile nu se poate citi contorul, se intrerupe alimentarea cu energie electrică, conform Regulamentului aprobat prin H.C.M. nr. 2763/1968. ● Tărău Sofia — Alba Iulia: Sumele acordate conform Decretului 240/1982 pot fi primite numai de titularul alocației de stat pentru copii.

REGHINA VARVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țîn zilnic între orele 11—14.

Eveniment cinematografic

Intr-un număr viitor - câteva puncte de vedere privind cea mai recentă ecranizare: Moromeții, în regia lui Stere Gulea

Iubirea de frumos

Ore de poezie

Sînt în sala teatrului de stat din Oradea pentru a doua oară. S-a lăsat noaptea. Sala e plină de tineri intelectuali muncitori ce și-au cumpărat bilet de intrare pentru a asculta două-trei ore poezie. Cînd eram copil, după război, în anii cu roada puțină, tata venea spre locurile mai bune de aici, din țara Sălajului, de pe dealurile sărace să cumpere mălai din părțile Oradiei.

Mi-aduc aminte cum sosea noaptea tîrziu cu caii asudați, cu bruna de mălai și cum era în casa noastră la lampă împărțit jarul auriu al porumbului din saci de cîneșă vărsat în străzi și ciubare, să ajungă la toți de un mălai-copt în vatră și o mămăligă pe masa pruncilor mulți în fiecare casă acoperită cu paie sau șindrilă, în sfînta noastră rînduială milenară de țărani transilvăni.

Asta o spun aici, mai întîi în cuvinte încete, și apoi deschid cartea de poezie din Imnele Transilvaniei, casa părintească mai întîi din Imnele Țării Românești trezesc înaintea sălii chipul lui Constantin Brîncoveanu și al fiilor săi Constantin, Ștefan, Radu și Mateiaș apoi din Imnele Moldovei și ale Putnei îl lăsăm o oră să vorbească Ștefan Măria sa.

Liniștea este din ce în ce mai mare, cămașa se face de zale, sudoarea, lacrima sufletului se prelinge de pe frunte prin gene în ochi de-a dreptul, abia mai zăresc litera dar știu totul pe de rost, cartea este numai bastonul orbului nevăzător, aud riurile și vînturile în steaguri la Războieni, clopotele Putnei mai tare și mai tare. Putem, este îngăduită, stă în putința cuvîntului de-a reinvia sufleteste ceea ce este viață nepieritoare în ființa trecutului? se întreba Eminescu și ne vom întreba toți cei ce punem mina dreaptă în rana Logosului și îngăimăm imne Istoria acestui popor urzit aici în jurul Carpaților.

Treptat Cuvîntul începe să devină ceea ce el este foc mistuitor ce arde întru purificare alungînd întunericul nepăsării, răceala indiferenței, somnul lenei biologice, răutățile și ura, tristețea neroditoare, puținătatea de suflet, treptat ieșim din strîmtul egoism fiecare întru înfrățirea cu tot ce există, iar dacă ieșim în noapte apoi pe după cortina lacrimilor că ne-au călcat în adîncuri de taină pe fiecare, știm că ne reîntoarcem la casele noastre, în familia noastră fiecare mai bună și mai înțeleptă mai aproape de ceea ce trebuie să fie ființa noastră în deplinătatea umanității sale ca potir purtător de lumină și iubire jerfitoare de sine în spiritul Logosului devenit viață.

Cu o rază de foc înlăcrimată de roua neprihănirii, în palme cu spinii ei ce mi-au străpuns o clipă carnea dreptei, ies sub cerul instelat de toamnă pe ulițele acestei cetăți din inima țării cu o uriașă bucurie în suflet ce s-a revărsat o știu din inimile celor veniți să asculte Logosul poeziei.

Vă mulțumesc, iubii frați.

IOAN ALEXANDRU ■

Poem pentru patrie

Inscripție

Transilvania - catedrală dintr-un gorun
tracic cioplită -
am întemeiat-o întru popoare de grîne și
mioare.

Trup de cleștar i-am limpezit,
praguri de stejar și cer i-am orînduit,
contraforții i-am dăltuit în răcoarea
fintinilor milenare, izvorînd din roua
cîntului
de privighetoare.

Lemnul grinzilor - ofrandă a pădurilor de
zimbru și cerb -
I-am fiert în fagurii Luminii de herb.
Căpriorii i-am încheiat în fluvii foșnitoare
de miere

din viscol de fluturi în floare
și din tăcere.
Codrul, fratele nostru, i-a dăruit pavăză,
sceptru, aripă.

Ferînd-o de luciferica ispită,
i-am deschis zare în frăgezimea unui
curcubeu,
punte nu spre tărîmul vreunui zeu,
ci spre tărîmul Omului-OM devenit făclie
în înfinire șoptită.

Gurii noastre de rai i-am înminunat
munți de dor,
columnă cerului străfulgerată din stîlp de
pridvor,

cimpii troienite de rod,
galaxii de măiestre în concentric exod,
azur
bindu-și veșnicia din Marea cea Mare,
înaltă amiază, nicicînd inserare,
ființă de duminică în ie mirifică.

Săgeata cu tîmpla de lumină
susține a zenitului tulpină,
Columna, tăiată în diamant carpatin,
rotește Soarele, Luna și Cerul senin.

DAN LUPESCU ■

Artistul - conștiință a epocii sale

SILVIA VOINEA:

Bucuria de pe scenă - egală cu bucuria de a trăi

- Silvia Voinea, am fi putut
vorbi în pauza unui spectacol în
care sînteți prezentă?

- Nu.

- De ce?

- Fiindcă sînt o interpretă
care se detașează foarte greu
de lumea unei reprezentații. Și
a cărei vrajă n-aș vrea s-o risi-
pesc cu nici un chip. Plec
de-acasă cu mult timp înainte
de spectacol. Din clipa în care
intru în teatru îmi aparțin în ex-
clusivitate. Nici măcar cei din
familie nu mă vizitează în pau-
ză la cabină. Așa că, regret, dar
n-am fi putut sta de vorbă de-
cît după ce aș fi redevenit Silvia
Voinea.

- Deci, n-ai nici o șansă să
o cunoșc pe Olympia din PO-
VESTIRILE LUI HOFFMANN de
Offenbach, Bastienne din BAS-
TIEN și BASTIENNE de Mozart,
Norina din DON PASQUALE de
Donizetti, Lakmé din LAKME
de Delibes, Ofelia din HAMLET
de Pascal Bentoiu și altele altele
personaje cărora le-ași împru-
mutat trăirile dumneavoastră su-
fletești.

- Le puteți cunoaște numai
din fotoliul spectatorului.

- Dar implicit vă dezvăluiți
și pe dumneavoastră.

- Altfel ar fi imposibil. Și eu

atît mai mare e un artist cu cît
trăirile lui sînt mai puternice și
descoperă astfel publicului o
natură umană plină de surprize
și bogată în semnificații. Toți
ținem s-atingem perfecțiunea și
unii dintre noi chiar și reușesc
s-o afle. Iar arta ne poate ade-
seori ajuta s-o cunoaștem cu o
clipă mai devreme. Atît pe noi,
interpretii, cît și pe spectatori.

- Prin urmare, credeți în
forța artei de a modela.

- Fără doar și poate. Eu nu
mă urc pe scenă să mă arăt pe
mine din vanitate, din incintare
de mine însămi. Însă, nu vreau
să fiu bănuită de ipocrizie și să
declar sus și tare că nu-mi plac
aplauzele, că nu-mi place suc-
cesul. Nu despre asta e vorba.

- Dar dacă ar fi vorba chiar
despre asta? Cum le suportați?

- Ca pe o posibilitate de a
afila cum m-am prezentat într-o
seară în fața publicului.

- Să revenim: de ce vă ureați
atunci pe scenă, dacă nu pentru
flori și aplauze?

- E foarte simplu de ce:
fiindcă numai astfel pot da și eu
oamenilor ceva cu care să mă
recompensez de ceea ce primesc
de la ei. Dragostea pentru ceilalți
nu pot să mi-o exprim altfel:
dacă n-aș fi devenit artis-

tă, cu siguranță că m-aș fi făcut
medic. Îmi face și mie bine să
fac bine celor pe care îi întil-
nesc. Dacă medicii vindecă
trupul, noi, artiștii, încercăm și
uneori chiar reușim, să vindecăm
sufletul. O carte, un spectacol
de teatru sau de operă, un film
pot să-ți fie hrană spirituală
zile de-a rîndul. Te purifică, te
innobilează, îți deschid noi oriz-
onturi ale lumii în care trăiești
și totodată te ajută să te înțelegi
mai bine pe tine însuși, uneori
chiar să te înțelegi mai bine cu
tine însuși.

- Dar atingerea acestui con-
fort interior nu îndeamnă la
opacitate față de ceea ce e în
jur?

- Dimpotrivă. Ne înconjurăm
uneori din egoism, din lene, din
orgoliu, din neștiință, cu obiecte
cît mai strălucitoare, cît mai so-
fisticate, ca să obținem un con-
fort exterior, un culcuș călduț
unde să se răsfețe automulțumi-
rea, lipsa de idealuri înalte și
uităm de acel confort lăuntric,
atît de important pentru ființa
umană fiindcă îl ajută să-și de-
pășească propriile ei limite, să
năzuiască să vizeze la lucruri
poate imposibile, dar care-i dau
măreție, o grandoare ce nu po-
ate stîrni decît admirație.

- Dar chiar și dumneavoastră
vă înconjuzați de astfel de obi-
ecte.

- Numai din întîmplare și
fără să devină niciodată un scop
în sine. Și vă rog să fiți sigur
de ceva: în viață nu joc teatru.

- De ce?

- Fiindcă ar fi o impostură.
Și Silvia Voinea ar înceta atunci
să mai existe. Cel puțin aceea pe
care am visat-o și o visez în
continuare, din dorința de a fi
mai bună, mai înțeleaptă, mai
aproape de semenii săi. Dealtfel,
printre tarele umane pe care le
disprețuiesc cel mai mult se nu-
mără tocmai impostura. Ea fal-
sifică raporturile dintre oameni,

(Continuare în pag. 15)

GEORGE ARION ■

Vitrina artelor

Muzică

Tinerțe

Iară bătrânețe

În lunile iulie și august ale acestui an marile publicații italiene, cotidiene și periodice, precum „Il Corriere della Sera”, „La Repubblica”, „La Rampa” ca și multe altele, publicau succesele dobândite de soprana **Eugenia Moldoveanu** pe scena Scalei din Milano și Arenelor din Verona; cam în aceeași perioadă, ziarele austriece consemnau marea izbândă a sopranei **Felicia Ana Filip**, care cucerea — în cadrul concursului internațional „Belvedere”, de la Viena — nu mai puțin de **trei premii**: premiul al doilea, în cadrul clasamentului general, premiul Mozart și premiul Japoniez; deci, succese importante pe firmamentul internațional, ale artei lirice românești.

Aparent, între marea noastră cântăreață Eugenia Moldoveanu și destul de puțin cunoscuta — din păcate! — Felicia Ana Filip, nu există o apropiere; poate că nici nu se cunosc, prea bine, între ele! Dar, în fond, numeroase fire invizibile leagă strins, organic, aceste două interprete, dintre care una se află la apogeul carierei iar celalaltă pășeste spre celebritate; fire izvorite nu numai din pământul natal ci și din înzestrarea către artă, veșnic dovedită, a poporului român; fire care conduc la același punct de plecare, Conservatorul „Ciprian Porumbescu” unde de atîta timp, cu atîta dăruire și migală, dar cu tot atîta de multe împliniri, se sfluiesc talentele ieșite cu totul din comun; în cazurile noastre, distinsa maestră **Arta Florescu** și mai tinăra asistentă universitară **Georgeta Stoleriu**, ambele fiind soprane. Coincidență? Nu, deoarece, precum observăm, există și aici un fenomen ciclic al ștafetelor.

Eugenia Moldoveanu a cîntat la Milano 6 spectacole, interpretînd aici rolul Contesei din opera „Nunta lui Figaro”, de Mozart, dirijorul manifestărilor fiind celebrul Riccardo Muti, iar Claudio Nicolai, Claudio Desderi, Patrizia Pace, Elisabeth Norburg-Schultz și Anne Sophie deținînd celelalte roluri. Puțin timp după aceea, Arenel din Verona au montat opera puciniiană „Madama Butterfly”, în care solista noastră a strălucit în Cio Cio San. O noutate pentru lumea operii a constituit-o regia și chiar schițele de costume aparținînd nu mai puțin celebrei interprete Renata Scotto. Elogiile criticilor muzicali, ca și ovaiile publicului au fost relatate, pe larg, în publicațiile amintite, iar faima internațională a Eugeniei Moldoveanu — pe care, credem noi, nu mai

este nevoie să o prezentăm — a crescut și mai mult. Să ne oprim, deci, aici, consemnînd un fapt care, la prima vedere, ar părea o coincidență: rolurile Contesei și Cio Cio San i-au adus, întotdeauna, mari succese primadonei române; ei bine, la Viena, Felicia Ana Filip obține premiul Mozart și premiul Japoniez!

Solista Teatrului Muzical din Brașov are doar 27 de ani și este olteancă, din Slatina. Mărturisesc că pînă în vara acestui an nu o ascultasem, încă, „pe viu”, dar colaborînd în cadrul oratorului „Ioana pe rug”, de Honegger, prezentat la Ateneul Român sub bagheta lui Mihai Brodicianu, am rămas uimit de puritatea și calitatea glasului acestei tinere. Știam că primul său mare succes l-a avut în cadrul Concursului Internațional „Francescu Vinas”, de la Barcelona, în 1983, unde juriul prezidat de Giuseppe di Stefano a distins-o cu premiul al doilea și... premiul Mozart! Revista noastră anunțase, la vremea potrivită, faptul că anul trecut a fost deosebit de fast pentru Felicia Ana Filip: la Concursul Internațional „Ceaikovski”, juriul — în frunte cu Irina Arhipova — îi decerna tot premiul al doilea. Lărgind aria informațiilor, să arătăm că această manifestare ajunsă la a opta ediție, constituie una dintre cele mai severe trieri ale artei interpretative, atît prin programul impus, cît și prin lungimea desfășurării probelor pe parcursul a trei etape. Din 85 de concurenți, reprezentînd peste 20 de țări, româncă s-a clasat a doua, acest loc fiind — de departe cel mai bun dintre cele obținute de-a lungul timpului de reprezentanții țării noastre. (Cu același prilej pianista **Doina Micu** fusese declarată drept „cel mai valoros acompaniator”) Iată că și anul 1987 a demonstrat, prin cele trei distincții venite, temeinicia premiilor anterioare, seriozitatea și sîrguința tinerei interprete. Ascultînd-o pe Felicia Ana Filip te impresionează robustețea, paleta timbrală — cu efecte splendide — penetranța și maleabilitatea glasului său de soprana lirică și chiar de coloratură; dar nu numai atît, deoarece stilistica, acuratețea și nuanțele sînt fără de cusur.

Miine, poate, Eugenia Moldoveanu va urca — din nou — pe scena milaneză; iar printre cei care îi vor sorbi cu nesăț interpetarea s-ar putea să fie chiar Felicia Ana Filip care va fi, cîrînd, solista trupei „Piccola Scala” (ea fiind selecționată pentru aceasta încă din anul 1985). Eugenia Moldoveanu, Maria Slătinaru-Nistor, Eduard Tumagean, sînt urmații, iată, de Lilianna Ciobanu-Văduva, Felicia Ana Filip, Maria Diaconu și altele alte valori. Arta interpretativă românească deține, într-adevăr, secretul tinereții fără bătrînețe!

CLAUDIU NEGULESCU

Pictura și sculptura lui Maxim Dumitraș infățișează ființa satului redescoperindu-i viața formelor, ritmurile, simbolurile, frumusețea, fondul arhaic, limbajul inițiativ, magia poveștii. Exceptională rămîne oglindirea mentalităților țărănești recuperate plastic. Este o lume ce nu și-a pierdut identitatea, ci și-a păstrat oglinda purității, valorile morale, tradițiile. Maxim Dumitraș a trecut-o în pinzele sale fără să-i trădeze spiritul. Motivele **(Ofrande, Grădina, Izvorul, Gardul, Pomul, Creanga de măr, Natură statică cu ovăz, Trei frați, Dealul)** comunică o superbă alianță cu ființa satului.

Original și de recunoscut e tinărul pictor și sculptor cînd infățișează sub lumina unei eterne dimineți **Casa**, cu gramatica ei de semne, dovedind neîntreruptă noastră existență în timp, specificul și originile daco-romane. Simbolul casei vorbește de o civilizație țărănească veche, de un destin social și istoric dramatic, de o voință colectivă care pune în evidență tot ceea ce e durabil, ceea ce a învins efemerul. Casa țărănească e spațiul unei eterne tinereți, geneze, emblema tuturor generațiilor. Casele lui Maxim Dumitraș definesc o ființă purtătoare de sens, de legi morale, un creator de valori. Țăranii își dezvăluie cu o mare discreție vocația constructivă.

Civilizația imaginii

Crearea lui **Dinu Lazăr** îmi pare a dovedi, în datele sensibilității și, deopotrivă, ale rigoarei, unul din momentele în care cercetarea efectelor luminează cauzele. Pe cele strict individuale, dar și pe cele mai cuprinzătoare, interesînd, în ansamblu crearea fotografică.

Dinu Lazăr a absolvit Institutul de artă cinematografică „Ion Luca Caragiale” din București, secția operatorie de film și a lucrat vreme destul de îndelungată pentru cinematografie. Specializat în filmări combinate, a participat la realizarea mai multor zeci de lung metraje. O activitate de natură a-1 fi stabilit în branșă, unde numele său certifică pasiune și profesionalism.

Pe neașteptate — și, pentru aproape toată lumea cinematografiei românești, în chip inexplicabil — Dinu Lazăr abandonează nu atît meseria, cît un statut în breaslă avantajos, dacă nu cumva chiar confortabil spre a se dedica cu totul fotografiei. Și anume unui tip de imagine complet lipsit de „efecte speciale”.

Un artist cunoscînd, prin urmare, toate căile și mijloacele prin care poate fi „ameliorat” realul renunță la o întregă știință, la un inventar de priceperi impresionant și — pentru producători — de o maximă utilitate, în favoarea unei arte auster și de meditație. Dinu Lazăr și-a dat seama că nu e nevoie să construim situații, realități noi și, nu arareori, lumi noi pentru a amorsa fantasticul,

Casele reprezintă formele de existență ale familiei, ale clanului, o expresie a vechimii neamului. Ridicate în natura debordînd de vitalitate și de poezie, casele ne apar ca un triumf al spiritului creator. Născută din miinile țăranilor, fapta lor ne restituie un stil de viață, un dialog cu formele

Ființa satului românesc

civilizației moderne. Maxim Dumitraș a intuit procesul de modernizare fără să exagereze în direcția „mitizării” cu orice preț.

Sculptura lui Maxim Dumitraș repune în circulație un topos tot de natură rurală, folclorică, cu rădăcini în inima fantasticului (**Palatul vrăjitoarelor**), dar și în temporalitatea existenței (**Palatul timpului**). Maxim Dumitraș creează din lemnul Munților Rodnei forme ale vieții, memoria unei mitologii netrecute prin vama orgoliilor. Lemnul se lasă modelat supus unei noi geometrii, unde ideea înfloreste în simbol. „Palatele” trăiesc din ritualurile arhaice de început de lume.

Intrucît fantasticul e la tot pasul iar descoperirea lui e numai o chestiune de optică. Nu de optică propriu zisă, ci de una a spiritului.

La o primă vedere, temele mari ale artei lui Dinu Lazăr par să aparțină unei naturi însingurate, unor spații sub semnul începutului de lume. O cer-

Crearea cupă natură

cetare mai atentă ne arată că e vorba, de fapt, de sesizarea duhului unor locuri în care s-ar părea că poți căuta orice, afară de suflet. În cazul obiectelor de beton rămase în stadiu primar — betoane uitate, ce împlănesc stranie! — se petrece un fenomen de climatizare a stării, de integrare tandră în natură, de umănizare a ploabei de piatră printr-un soi de transfer de afect din peisaj. (În muzeul de sculptură în aer liber de la Măgura Buzăului, spre exemplu, obiectele statuare din calcar sînt astăzi, după un număr bun de ani de la instalarea lor în umbroasele poieni de deal, duh din duhul naturii). La Dinu Lazăr simțim clipa dramatică în care neînsuflețitul are primul palpit viu.

În celalaltă jumătate a selecției de imagini sînt infățișate o

Palatul domnițelor, Palatul vinului sau Palatul singurătății sînt reprezentări ale originilor, simboluri valorificînd semnificații ale primordialului. El le acordă o frumoasă tinerețe. **Ciclul Puntea** definește o iubire pentru legea activizării ideii de vază, de confruntare cu sine, cu asediul timpului. Punctele creează dialogul cu ceilalți, cu lumea ce așteaptă un răspuns la capătul ei. Puncte trecute cu sufletul, cu neliniștea lui ce va fi dîncolo, cu iluminarea ființei că drumul redescoperit duce la un centru visat, recucerit. Materia, lemnul disponibil și dea forme vitale renaste, ascultă de ordinea imaginației sculptorului. O imaginație ce decupează din stejar sau frasin chipuri ale satului, semne ale narativității colective, ale genezei, ale permanenței umane (**Izvorul de sub fereastră, Fereastră și izvorul, Femeia și fereastră**) unde arhaicul provoacă și dă o altă semnificație lucrurilor. Un alt ciclu, original și de o deosebită valoare, este **Funia**. Motivul apare la porțile țărănești din satele din Transilvania și Maramureș. Maxim Dumitraș îl actualizează, îi refacă înțelesurile: legătura cu generațiile, o sinteză a continuității, un simbol al vieții fără de sfîrșit. Ciclul se impune ca o experiență dintre cele mai semnificative în direcția înnoirilor.

ZAHARIA SÂNGEORZAN

seamă de „naturi excentrice”, de zone acut marcate geologic și care în ghidurile turistice trec drept o acumulare de pitoresc. Și aici e surprins momentul de formare a neformatului. Un „moment” care, la scara proceselor tectonice planetare, durează mii și milioane de ani.

Scriind despre „reportajele” artistului fotograf nu sîvîsim nici o improprietate de limbaj. Dinu Lazăr este chiar fotoreporter. E mîndru de faptul că poate să se manifeste ca artist în cadrul destul de sigur precizat al acestei profesii. Pentru un om înzestrat cu o inteligență înțetată de real și, totuși, extrem de selectivă ritmul nu-i niciodată o servitute, ci un privilegiu. Dinu Lazăr nu se simte contactat de idee decît într-un regim de muncă foarte solicitant. El nu născoceste, fiindcă are ceva mai bun de făcut; el descoperă. E în aceasta ceva din efortul căutătorului de pietre prețioase, care vede acolo unde ceilalți semeni nu văd și e condus — de instinct, dar și de o anume filozofie — în locuri unde șansa de a avea ce vedea sporește. Pentru un astfel de artist, aparatul nu e o condiție esențială. Sigur, un aparat în stare să răspundă tuturor îndemînărilor e preferabil unuiu cu o gamă redusă de activități. Numai că, oricît de „inteligent” e aparatul de fotografiat, doar omului ce-l minuieste îi e dat să simtă clipa de grație a temei.

TUDOR OCTAVIAN

CAP LIMPEDE

● **Secolul 20.** Au apărut, recent, două cuprinzătoare volume conținînd numerele 292-297 ale prestigioasei reviste **Secolul 20**. Ne vom referi, deocamdată, la primul volum care, în semn de omagiu adus umanismului artei românești și deschiderii ei spre universalitate, începe cu trei comentarii dedicate lui Mihail Eminescu (ale cărui versuri i-au inspirat compozitorului Anatol Vieru, Simfonia a V-a), lui G. Călinescu (a cărui juminoasă personalitate este adusă în prim plan de interpretările semnate de Vasile Nicolescu, Dumitru Micu, Dana Dumitriu și Geo Șerban, acesta familiarizîndu-ne cu biblioteca și lumea

cărților lui Călinescu) și lui Tudor Arghezi, cărui i-a apărut, în limba polonă, o nouă antologie insumînd 66 de poeme. ● **Dedicat** Cubei, și în mod special poetului José Lezama Lima, inclusiv revistei **Origenes**, considerată a fi un „reper esențial pentru literaturile latino-americane, următoarele aproape 100 de pagini (din care nu puteau lipsi câteva interesante și insolite mărturii despre Hemingway, văzute de Emilio Suri Quesada), fac o veritabilă radiografie literară a acestei celebre insule. De remarcate mărturiile unor ilustre personalități (Juan Ramón Jiménez, Jorge Guillén, Vicen-te Alexandre, José Camón Aznar, Luis

Cernuda, Pedro Lain Entralgo, Octavio Paz și Mario Varga Llosa) despre poezia lui José Lezama Lima, precum și suita de imagini din vechea Havană, sau din împrejurimile luxuriante ale marelui oraș ● **Arta plastică** este reprezentată de pictura lui Horea Bernea, care acordă un amplu interviu semnat de Anca Oroveanu, și-a cărui artă este comentată de Theodor Enescu și Coriolan Babeți ● **Volumul** continuă cu un foarte interesant grupaj de poeme traduse de Alexandru Busuioceanu, unul dintre cei mai de seamă hispaniști români, din opera poetică a lui Juan de la Cruz ● **Sub** capitolul **Rădăcini istorice**, la

care subscriu Ion Barnea (**Din istoria de început a literelor pe teritoriul românesc**) și Ilieș Câmpeanu (**Valori ale latinității la Dunărea de Jos**), revista aduce substanțiale argumente privind latinitatea limbii române și continuitatea vieții populului nostru în spațiul carpatodunărean ● **Sub** lumina aceluiași capitol, dar cu un subtilu atrăgător, **Interferențe și tipologii culturale**, Valeriu Răpeanu aduce în discuție perspectiva europeană a domnitorului Mircea Voievod, în viziunea a doi mari istorici: N. Iorga și G. Brătianu, iar Răzvan Theodorescu semnează un incitant comentariu intitulat **Balkanii și**

mirajul cetății ● În fine, un alt capitol cu largă audiență la public, intitulat **București, capitală a prieteniei**, transcrie impresiile de călătorie în țara noastră ale unor eminenți oameni de cultură: Alice Alonso, Alvin Nikolais, Isaac Stern și Bedrettin Tuncel. Sînt pagini calde, scrise cu emoție și cu plăcere, pagini în care se oglîndește imaginea României socialiste, a culturii sale. (**Victor Niță**).

● **Sărbătoare.** Sub egida generoasă a Festivalului național „Cîntarea României”, tradiționala sărbătoare a cîntecului și dansului popular moldovenesc „Cîntă și răsună luna”, organizată de Comitetul municipal de cultură și educație socialistă al municipiului Tecuci, a ajuns în acest an la ediția a XIX-a.

Concursul propriuzis a fost precedat de numeroase manifestări culturale-artistice — simpoziune, expoziții, diasonuri, recitaluri — în care s-au regăsit și melancolia doinei, și vivacitatea dansurilor, și ornamentica formelor ceramice, și coloristica ilor, a scoartelor și prosoapelor românești, simboluri scumpe ale statorniciei noastre în timp și peste timp (**Mircea Nicolescu**).

● **Medalioane.** Comitetul municipal de educație și cultură socialistă, împreună cu Uniunea compozitorilor au inițiat în mari restaurante bucu-

Vitrina cărților

„Să nu mai scrii despre inimă: las-o să bată-n cuvintele!“ Acest vers frumos ar putea fi luat ca o emblemă pentru întregul volum de versuri al poetului Ion Mărgineanu, **Ca floarea soarelui, iubirea**, scos recent la Editura Eminescu. O discreție îndelung exersată funcționează impecabil în poemele sale deși abordează teme majore, fundamentale ale existenței: dragostea de patrie, iubirea umană în toate ipostazele ei, singurătatea celui aflat în fața limitelor existențiale și poetice. Deși lirica tradițională ne-a obișnuit ca aceste teme să fie funcționalizate

întru apropierea fără față / Pe intervalul strălucitelor mele tăceri“. La antipod se situează versurile cu caracter ludic (ritmuri subtile, omisiuni, sincope, jocuri fonetice și semantice) în care sentimentalismul parodic are aceeași precizie funcțională. Legea morală irumpe din interiorul cuvintelor, chiar în poeziile ce par simple notații se face manifest reflexiv profund al dorinței de adevăr și frumos.

„Căderea în somn“ este cu siguranță unul dintre cele mai frumoase texte ale **Elegiei în grădină** —, ultima carte a poetului arădean Vasile Dan — și el ar fi putut să se numească foarte bine „Căderea în poem“ pentru că dincolo de autoportretele și artele poetice explicite din volum, acesta este un manifest mult mai complex,

artistic într-o retorică de rigoare, surpriza plăcută a volumului constă tocmai în evitarea ei și găsirea unei expresivități în care simplitatea și curățenia, firescul și bunul simț poetic au optat pentru o modalitate directă de a însufleți din interior cu vibrație nouă aceste vaduri bătute ale poeziei de totdeauna: „Există o finlină a energiilor esențiale / scutură fiecare lucru în parte apoi adună-le / emanațiile lor curate; provoacă-le propria lor virtute / și ai să te trezești bind apă vie din fiecare literă“. Ion Mărgineanu a reușit să capteze tocmai aceste „emanații curate“ ale lucrurilor în cele mai bune poeme ale sale, scriind o poezie în care patria sau limba română nu sînt doar simple teme de cîntec ca în majoritatea poemelor ocazionale ci cuvintele poeziei sînt dublate de o credință caldă în puterea și emoția pe care o transmite, în funcția lor nu numai estetică ci și morală.

„Șarja de cavalerie“ este primul volum de versuri al poetului Vasarhelyi Geza tradus în limba română de Paul Drumaru și apărut la Editura Kriterion. Atitudinea austeră față de cuvînt și text, iar pe de altă parte nevoia de exprimare a unui eu profund în comuniune sentimentală cu lumea sînt două dintre trăsăturile care îl disting pe Vasarhelyi Geza în cadrul literaturii maghiare actuale din România. Dincolo de o mare economie în materie de limbaj compensată prin diverse procedee formale care surprind din multitudinea celor posibile tonalitatea cea mai în măsură să fixeze o ipostază lirică, se impune puternica impresie de verticalitate: „Eu cred în minunile acestei înțelegeri /

le trupului și forța actualiza-toare a literci, cu toate sfîșierile implicate în traducerea realului dintr-un registru în altul, pulsează o discretă retorică a aducerii aminte și a recunoașterii prezente în multe dintre poemele actualei cărți a lui Vasile Dan. Cartea mai cuprinde numeroase pastele impo-nerabile, plătind într-o autonomie parțial sau total degravifiată de orice centru magnetic.

Aurel Dumitrașcu publică la Ed. „Cartea românească“ al doilea volum al său de versuri, **Biblioteca din nord**, confirmînd o vocație întreținută în izolarea în care trăiește poetul, departe de marile orașe, cu lecturi aduse la zi și mai ales cu o dorință invincibilă de comunicare: „toamna eu sînt un bărbat fericit: ies în grădină / repetîndu-mi încrederea nemăsurată în prieteni“. O primă constatare asupra volumului: poetul minuieste cu abilitate tehnicile insolite ale poemului cu imagini deconvenționalizante: „prin odaie aceleași negre lălele aceleași codobaturii / încilcite în perdelele grele“. Dincolo

de inocența șocului provocat, asemenea versuri au o funcționalitate precisă în poem înprospătîndu-i discursul, curățîndu-i încheieturile de rugina retorică și finalizînd o compoziție, de obicei de mici dimensiuni, cu un desigur exact, provocator și septic ca al unui rafinat produs cosmetic. Ceea ce dă însă o notă cu totul aparte poeziei lui Aurel Dumitrașcu în timpul generației tinere e faptul că, în ciuda efortului său constant de rafinare a expresiei, uneori pînă la devitalizarea pur estetică, prin crăpăturile textului muștește un tragicism de-o vitalitate care nu mai poate fi discretizată de fragmentarismul compoziției: personajul liric are o inocență pe care și-o apără acoperîndu-și sfîșierea fiecărui cuvînt cu propriul trup biografic, descoperînd în unitatea dintre expresie și destin bucuria pură ca un nou început de „viață adevărată“: „— Vin tirziu după atîția învingători după atîtea războaie. / Și vă propun bucuria v-o propun aproape cu ciudă / vă obișnuiesc numai cu ea. / E a noastră / o putem stăpîni / o putem apăra. Acesta / e visul meu din fiecare noapte unicul. / M-am gândit: un asemenea vis nu poate ucide“.

ION ZUBAȘCU ■

Cronica literară de Romul Munteanu

Tranșee roz de cerneală

Există opere literare care au mai multe intrări și ieșiri, la fel ca unele edificii foarte mari. În fața lor, vizitatorul (criticul) are unele ezitări firești pînă găsește intrarea căutată. Mai greu este cînd poetul a făcut eforturi programatice de „bruiere“ a pistelor de intrare în opera sa. O asemenea stare de ușoară ezitare, rătăcitoare în modul de abordare, o întreține poezia lui Traian T. Coșovei (**În așteptarea cometei**, 1986).

Chiar din anii săi de debut, cînd se găsea adeseori și în pagini și pe stradă în echipă (M. Cărtărescu, I. Stratan etc.), tînărul scriitor lăsa o impresie distinctă. Aceasta nu rezultă din faptul că s-ar fi detașat din pluton prin stridente verbale mai acute sau cine știe ce alte îndrăzneli estetice, civile etc. Dimpotrivă, Traian T. Coșovei se prezintă în fața publicului ca un „uzurpator temperat“ de vechi comodități literare și stereotipii și, totodată, ca un constructor răbdător și blind al unei alte maniere literare. Fronda sa, atîta cît a fost, mi s-a părut exterioară, normală pentru starea juvenilă, dar fără durată pentru un scriitor ce-și căuta cu o puternică tenacitate scriitura prin care să se fixeze, parapetul din care să tragă cu **gloanț de clorofilă** în viitor. Poezia lui Traian T. Coșovei se țese ca un text strigat în văzduh, ca un „strigăt înghițit de cîntec“ ca un „cîntec devorat de tăcere“ și, uneori, ca o pată roșie de „singe strălucind ca un urlet“.

De fapt, minia tipică unui tînăr furios din poezia autorului care a scris **Muzcul memoriei de ceară** este mai degrabă aparentă. Ea s-a retras în banda sonoră a versurilor, deoarece însăși „carnea memoriei“ nu-i permite decât să se prefacă în zîmbet grefat pe un fond de melancolie. Și cînd mă refeream la dificultatea găsirii intrării adecvate în opera unui scriitor, mă gîndeam mai ales la arta lui Traian T. Coșovei de a-și degiza cea faimoasă „oră spartă din singurătate, plictis, delir“, într-o aparentă exultare și zîmbet, cînd „melancolia de-o tonă“ ajunge înspre lume ca un frumos suris, aproape tonifiant.

Poetul nu trișează nici cu sine, nici cu alții. El nu are nici structura unui **Janus bifrons**. Stratul de suprafață al versurilor sale este pudrat cu lumină. Sub aceasta se găsește stratul latent de cenușă din care mocnește spleenul și delirul. Doar un discurs literar, generat de o asemenea **vatră matricială** poate permite asocierea între „senzații de analcid“, „fanfare de oglinzi“ și „fanfare de fălci“. Între aceste două ipostaze se înscriu toate lanțurile metaforice din poezia sa, ca și puținele trăiri de tip existențial, generate de eros, de spectacolul străzii, de aglomerațiile urbane. Cînd disimularea proiectată în oglinzi strălucitoare slăbește, se aude accesul de confesiune directă sau deglizată, transformate într-un mic manual de morală practică, din care nu lipsește nici evaziunea în reverie. Dacă în **tranșeele roz de cerneală**, autorul a învățat să fie singur, să fie fericit, într-o altă secvență a opereii sale se aude sfatul ironic, surizător: „În general, e bine să stai pe insula ta — / să-ți inspecți atent în fiecare zi lungul năsului“ (**Robinson**).

Existența este, așadar, solitudine și adaptare, asurzire voluntară și supunere: „încuviințează arta abstractă, binecuvîntează animalele și / copiii, prefă-te că înțelegi / așteaptă canicula, / încalecă ventilatorul, / fă-ți vînt din lumea asta“ (**Într-o dimineață galbuie**).

Între sus, jos și străfunduri se produce o geografie verticală abstractă, în care se integrează universul imaginar al scriitorului. Ludic, ca cei mai mulți poeți de astăzi, melancolic, la fel ca și aceștia, Traian T. Coșovei se situează între „un bici de lumină“ și stratigrafia tristă a pămînturilor cu memorie reziduală: / Sub străzi, / sub vechi cartiere de zgură, morții au săpat galerii — / îi auzi strînși la crăpăturile dușumelei, implorînd / cite o zdreanță colorată, o oglinjoară, un piteptene de os“. (**Nopti înfiorate, cantine vechi, părăsite**).

Și poezia lui Traian T. Coșovei se bazează pe o retorică de tip asiatic, cu o lungă tradiție în Balcani, dar supusă unui permanent proces de rafinare. În **așteptarea cometei** respiră prin metafore inedite, surprize generate de asociațiile verbale, unitatea de senzații eteroclitice, pictura multicoloră. Enunțurile fac parte din retorică poeziei noastre manieriste contemporane, dar ele poartă marca ingeniozității autorului. Între sintagme ca: **osul de zăpadă al clipei, săbii de aburi, valuta îngâbenită a toamnei, carnea memoriei, mingi de clorofilă** etc. funcționează același tip de imaginație verbală.

Este adevărat că Traian T. Coșovei este mai ales un poet al asocierilor verbale prin care se configurează o stare de conștiință, un **punct de vedere**. Pînă și erosul este mereu proiectat din interior spre exterior, cuvintele avînd menirea să fixeze șocul sentimental. Ca o replică la Argezi, putem auzi: „acolo unde, odată oftatul tău / lua în antrepriză fabrici bubuitoare de chereștea, / înzdrăvnea navetiștii, înălța dirijabile din dovlecii — / pune în picioare dughene de tutun și spirtoase / pîndea prin crăpăturile dușumelei / traficul ierbilii cu moartea“ (**Pictură navivă**). Dar, fără îndoială, că vasele comunicante cu M. Cărtărescu, înscris în aceeași familie de spirite, rămîn mereu deschise.

Poezia lui Traian T. Coșovei este specifică unui căutător de nou temperat. Pulsunile abisale, resorbite de universul său imaginar, intră mereu sub clopotul de sticlă al rațiunii. El știe că: „Poezia care face lumea mai bună / doar-me sub norii de staniu din care ploaia cade dulce“ (**Muzcul memoriei de ceară**).

Cu Traian T. Coșovei, poezia românească actuală și-a găsit o cale fertilă de intrare în istorie.

CAP LIMPEDE

ferinței Naționale a partidului.

Timp de trei luni de zile — în Botosani și alte localități din județ — au fost deschise 8 expoziții personale de pictură și grafică (Viorel Mărgineanu, Tia Peltz, Ilie Boca, Costin Neamtu, Horia Pastina și alții) și 5 expoziții colective („De la Luchian la Ciucurencu“, „Peisajele Botosanilor în arta plastică“, „Arhitectura americană contemporană“ și altele.)

● **Cărți poștale.** Poligrafia din Sibiu a realizat un produs nou în domeniul cărților poștale ilustrate. Acest produs este difuzat sub formă de colecție de 10 imagini, tematica fiind diferită: reproducerea de

artă, flori, animale, oameni de seamă, monumente istorice etc. Colecțiile se adresează tuturor iubitorilor de frumos, venind în ajutorul cadrelor didactice și nu în ultimul rînd colecționarilor de ilustrate maxime.

● **Tomis și Ovidiu.** Numărul 9 al revistei **Tomis** este dominat de personalitatea primului mare poet care a trăit pe teritoriul patriei noastre, Ovidiu. Iată doar cîteva din titlurile care ne întîmpină încă de pe coperta revistei: **Bibliofilia ovidiană**, **Tomisul în poezia de exil a lui Ovidiu**, **Un permanent memento tomitan**, **Breviar memorial**, **Impotriva unei obligatorii „melancolii“**. Dar iată

și argumentul acestei masive prezențe ovidiene: „Se împlinesc în această toamnă, scrie în editorialul său revista **Tomis**, o sută de ani de cînd statuia lui Ovidiu veghează tărîmul constănțean. Lumina poeziei și personalității ovidiene străbate istoria milenară a existenței noastre pe malul pontic, metaforă a dimensiunii latine din etnogeneza românească. Respins de cear, poetul este adoptat de tomitani, luptă alături de ei pentru apărarea pămîntului ce devenise și al său, le dedică poeme în chiar limba lor“. ● Mihail Diaconescu, autorul citorva romane ce și-au propus o radio-

grafie a spiritualității române din Transilvania secolelor trecute, inclusiv Transilvania începutului de secol 20 (romane ce se numesc: **Culorile singelui**, **Adevărul retorului Lucaci**, **Umbrele nopții**, **Marele cîntec**, **Călătoria spre zei**, **Depărtarea și timpul**), publică în cel mai recent număr al revistei **Argeș** un fragment, mai exact spus capitoul **Misiunea**, din noul său roman intitulat **Sacrificiul**. „Ca și celelalte romane ale mele, afirmă autorul, **Sacrificiul** este în egală măsură o creație perfect autonomă și, totodată, o parte importantă a construcției epice de mare amploare la care aspir și pe care o întregesc cu fiecare din cărțile care îmi apar“.

La Cernavodă, o nouă și măreață ctitorie a Epocii N

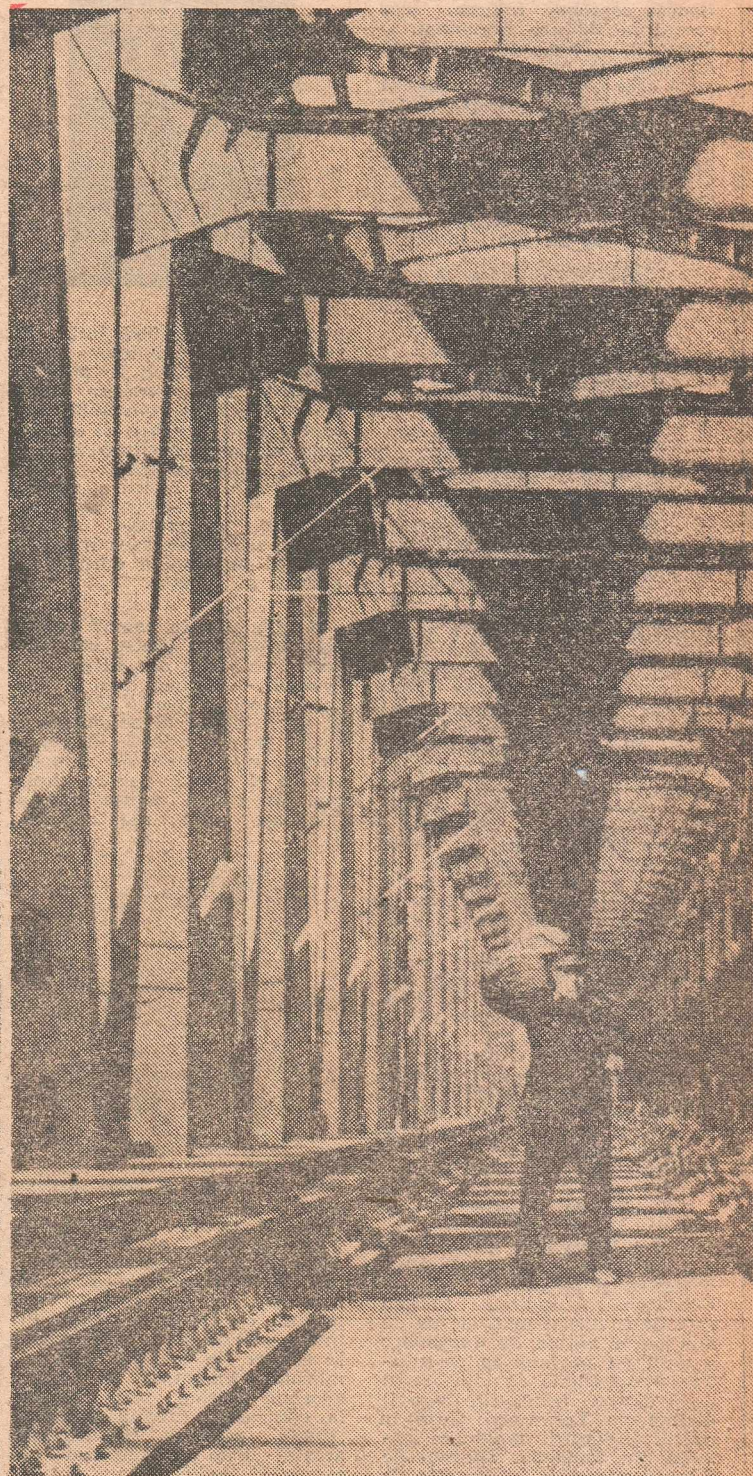
despre vocația de constructor a unui popor eroic, despre

Cel mai mare pod peste Dunăre

Fotoreportaj de MIHAI VIȘOIU și PAUL AGARICI

Echipea lui Aurel Șerban, unul din veteranii podurilor românești de la Dunăre

În așteptarea locomotivelor de p

Certificat de garanție pentru mileniul patru

Sâmbătă, 4 octombrie, orele 10 și 42 de minute s-au declanșat încercările și două convoaie formate din 38 de locomotive diesel, de câte 2100 CP fiecare și în greutate totală de peste 4000 tone au pătruns pe cele două fire de cale ferată ale noului pod. Noua arcadă din oțel în lungime de 470 m și în componența căreia au intrat 12.500 tone de metal realizat la focul incandescent al eroismului cotidian. De luni, 6 octombrie, orele 8,30 podul a trebuit să facă față unor noi eforturi. Pe cele două laturi ale autostrăzii, au fost aduse 76 de autobasculante „Roman” încărcate cu balast, cîntărind câte o mie de tone pe fiecare parte a podului.

Marți, 7 octombrie, la ora 9,30 se ajunsese la schema 7. Încercările continuă acum cu întreaga încărcătură de 6000 de tone care intra și ieșea pe pod fără ca nici unul din constructori să aibă emoții. Pentru încercările statice au fost necesare 12 scheme. Fiecare schemă a necesitat trei intrări și ieșiri. Lor li s-au adăugat încercările dinamice, cu opriri (frînări) ale tuturor convoaielor — locomotive și autocamioane. Au avut loc trei asemenea scheme, care însă au fost mult mai pretențioase. Inginerul Ștefan Paris, cercetător științific

la Institutul de cercetări și proiectări tehnologice în transporturi, care a coordonat încercările, între comenziile, întrebările pe care le pune și răspunsurile pe care le primea mi-a spus: „Pînă la încheierea încercărilor, sarcina de 6000 de tone va solicita podul în peste 300 de puncte de efort”. Între timp, a primit un raport scurt prin stație și a decis imediat: „Atenție, convoaiele sînt poziționate!” „Posturile de măsură efectuați citirile pentru ipoteza (schema) de încercare numărul 7”. Apoi, către mine: „Acum intră în acțiune colectivul de specialiști condus de inginerul Dan Stoianescu. Pînă la terminarea încercărilor ei vor face 25.000 de citiri”. În timpul cînd primește raportul că la fiecare punct de efort prevăzut în schemă citirea s-a efectuat, urmăresc această complicată instalație. Podul este cuprins de zeci și chiar sute de kilometri de fire, fiecare avînd aparatul sa. Se realizează o adevărată electrocardiogramă a întregului pod. Mă gîndesc la cele 25.000 de citiri, la faptul că ele vor fi apoi introduse pe calculator și am o tresărire. Într-adevăr, ele dau certificat de garanție pentru mileniul IV acestei uriașe arcade.

Dar pînă să se ajungă la 6000 de tone „plimbate” în zeci și zeci de puncte, au fost cinci ani, cinci ani cu douăzeci de anotimpuri și aproape 2.200 de zile. 2.200 de zile care n-au semănat între ele.

Podari la sfîrșitul secolului XX

Doctor inginer Dragoș Teodorescu este șeful colectivului care a realizat proiectul la cele două poduri de la Borcea și Dunăre. Pare foarte tînăr, deși are cincizeci de ani. Este pe pod de la primele ore ale dimineții și pînă va intra în „priza” încercărilor, îl rog să-mi acorde cinci minute. Cinci minute în care să-mi spună acele lucruri pe care noi, care în curînd ne vom plimba pe pod, nu le știm: „La aceste poduri, care acum se pregătesc să intre în circuitul economiei naționale, munca propriu-zisă a început în urmă cu aproape cincisprezece ani, cu investigațiile și studiile la care au participat cele mai diverse institute de cercetare și zeci de specializări. S-au făcut sondări în albia Dunării și studii hidrologice. S-a urmărit ca lucrările de la noul pod să nu influențeze construcția celui vechi. Sute și mii de măsurători vegheate exigente și viguroase, țînd cont că între podul lui Saligny și cel proiectat de noi erau doar 75 de metri. Apoi, elaborarea programului cu soluțiile constructive și materialele cele mai competitive. Inteligența românească a intrat în acțiune și în 1977 s-a trecut la proiectare odată cu organizarea șantierelor. A început o adevărată bătălie în mars. Am propus 12 variante de poduri. Fiecare cu detaliile și soluțiile de amplasament, de construcție

și materiale, cu schemele constructive și etapizarea lucrărilor. A fost ales proiectul cu cale ferată dublă și autostradă. Colectivul nostru a trecut la găsirea răspunsurilor pentru mii de întrebări. Întrebările, mai bine zis găsirea soluțiilor celor mai bune ne-au sudat, ne-au dat forță. Au fost zeci de zile fără nopți. Și cînd puteam dormi citeva ceasuri, tot la poduri visam. Se cereau soluții rapide și o colaborare perfectă între proiectanți și constructor. Gîndiți-vă că de la Fetești la Cernavodă sînt 7,5 kilometri de poduri și viaducte. Podul de peste Dunăre, care leagă două teritorii românești, care și-au strîns astfel mina, este unul din cele mai mari din lume de acest tip și el exprimă forța gîndirii, pasiunii și muncii cu adevărat eroice. Podurile, să știți că exprimă stadiul de dezvoltare al unei societăți. Și deși mă aflu pe podul nou și am în față pe cel al lui Arghel Saligny, vreau să spun că pentru noi el rămîne o adevărată bijuterie și a însemnat un punct de plecare în vederea autodepășirii condițiilor noastre de podari la sfîrșitul secolului XX”.

Pe inginerul Constantin Safta, directorul antreprizei poduri dunărene Fetești, îl „rupem” de lîngă cîțiva colegi, faptă ce e drept necolegială. Dar fiecare meserie are riscurile ei. Întrebarea este directă: — Ce simte omul care s-a dus dincolo de cerul apei pînă la aproape 50 de metri spre inima

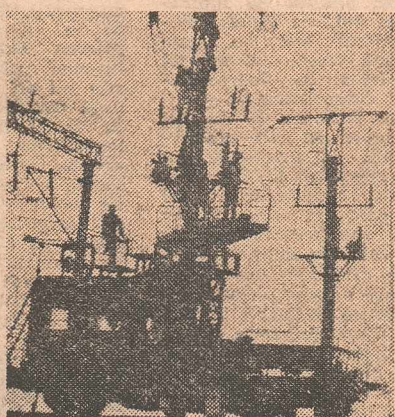
de rocă tare și a înălțat uriașe picioare din oțel și beton către albastrul cerului? Mai ales cînd totul se apropie de final?

— Se împlinește un deziderat. O necesitate. Un volum uriaș de muncă se transformă într-o epopee. Așezăm și noi ctitoria noastră lîngă celelalte ce au izvorît în Epoca Nicolae Ceaușescu. Pila albie-Dunăre care este fundată pe 41 de coloane cu un diametru de 2 metri fiecare și la o adîncime de aproape 50 de metri de la nivelul apei, este depășită nu numai ca mărime ci și ca soluție, doar de un singur pod din lume. Și deși paralel cu podul lui Anghel Saligny, podul nostru are 470 de metri față de cel care, în curînd va fi centenar și măsoară 750 de metri. De ce este mai scurt? Fiindcă tehnica actuală ne-a dat posibilitatea atacării unor soluții care în urmă cu un veac erau de neconceput. Constructorii noștri, cei din brigăzile și formațiile conduse de inginerii Doru Popescu, Dorin Găzdaru, maestrul Petre Bourceanu și Gheorghe Dinu, dar nu numai ei, au făcut adevărate „minuni”. Minunile s-au petrecut în noi, cei care am ținut să înfrîngem gerul care în ultimele două ierni avea același număr de grade cu temperatura corpului, cu o singură diferență: semnul era minus. S-a muncit la minus 36 de grade dar și la plus 40 de grade. Și cînd în aer erau 40 de grade Celsius podul se încălzea, devenind plîmă. Ce contează însă toate ace-

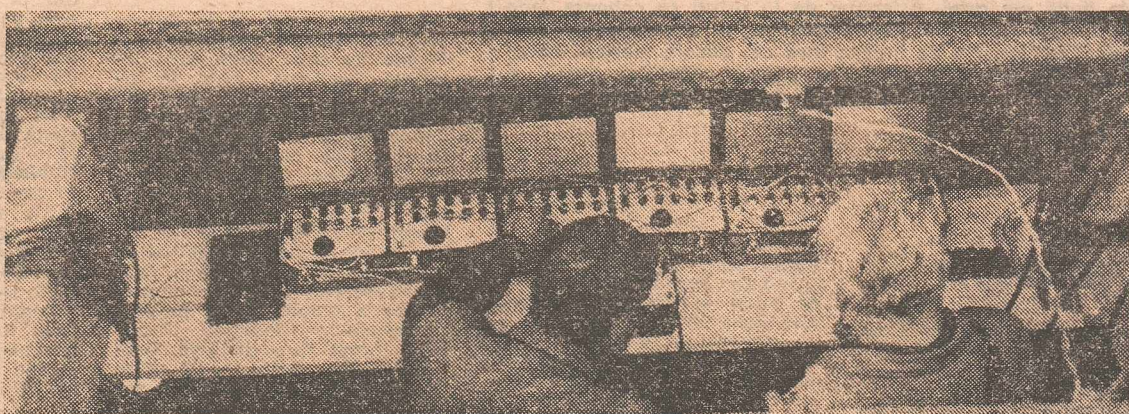

Ceaușescu, durabilă lucrare care vorbește pilduitor

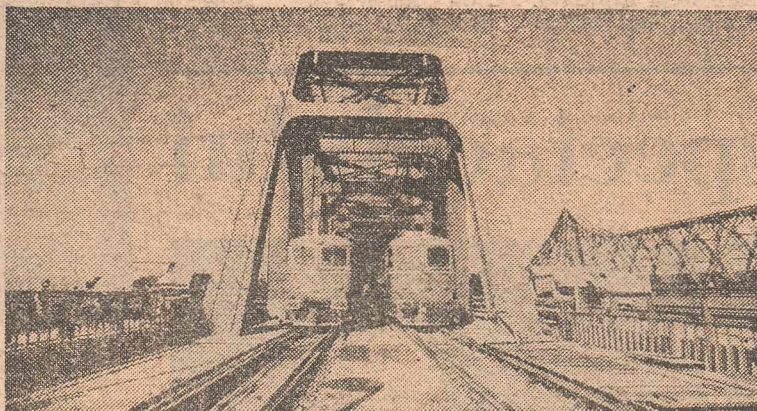
ea unei țări de a construi opere care vor înfrunta timpul

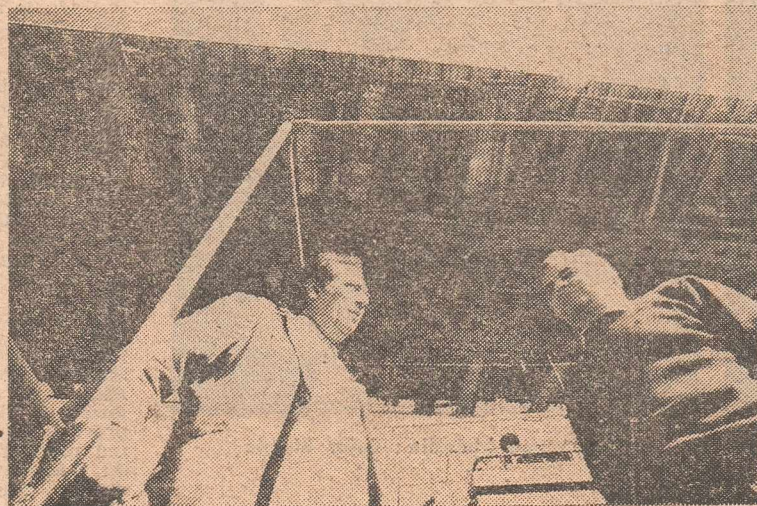
Munca la tensiune înaltă

Se înregistrează pulsul unei noi construcții

Pe aici e drumul spre viitor

Așa se garantează un certificat de existență

Mii de tone pentru a fi siguri de o muncă plină de abnegație și eroism

tea cind știi că în urma ta va rămâne o mărturie peste veacuri!

O baladă pe Dunăre

Pe inginerul Emanoil Iacob l-am „prins” cind soarele cădea peste malurile dinspre Fetești, măsurînd podul cu razele. Umbrele dădeau noi cote construcției. Ne cunoaștem de mult, dar de vorbit împreună am stat puțin. Cînd un om realizează acel ceva ce va rămîne pentru milenii viitoare, să-l lăsați în pace. Și totuși, discuția noastră s-a înfiripat firesc, de parcă o începusem atunci, în 1969, cînd își făcea ucenicia de inginer la un alt pod de la Dunăre, cel de la Giurgeni — Vadul Oii. Îi aduc aminte de ziua de 22 decembrie 1970 cînd, în prezența secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut loc inaugurarea arcadei rutiere care la acea vreme devenise cel mai mare pod din România peste bătrînul Danubiu.

— Nu știu de ce, dar pentru mine lucrurile sînt normale. Poate că față de alți constructori am avut o șansă. M-am născut pe 29 august 1944. Și nu oriunde, ci în apropiere de Curtea de Argeș, în comuna Domnești. Cred că o să luați acest lucru cum este, nu ca pe o găselniță și să spuneți că unul dintre strămoșii mei a fost unul din cei nouă meșteri mari, calfe și zidari, sau poate chiar Manole. Nu știu. Ceea ce știu este că, atunci cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu

a inaugurat podul de la Giurgeni — Vadul Oii, adresîndu-se nouă, constructorilor, ne-a spus: „Vă felicit, pe dumneavoastră, proiectanți și constructori, muncitori și ingineri, tehnicieni, pe toți care și-au adus contribuția la înălțarea acestui important obiectiv. Imi exprim convîngerea că realizarea acestei construcții importante pentru economia românească va contribui la dezvoltarea în mai bune condițiuni a transporturilor, va constitui un moment de seamă în activitatea ce se desfășoară în acest domeniu. Vă doresc să realizați construcții mai mari, mai impunătoare, mai importante!”

— Fiîndcă sînteți din părțile Argeșului, vă amintiți ce li s-a întîmplat constructorilor conduși de meșterul Manole?

— Permiteți-mi să vă spun din această baladă cîteva versuri. Probabil care vor spune multe:

— Voi, meșteri zidari!
Zece meșteri mari,
Spunți-mi cu drept,
Cu mina la piept
De-aveți meșterie
Ca să-mi faceți mie
Altă otorie
Pentru pomenire
Mult mai luminoasă
Și mult mai frumoasă?
— Ca noi, meșteri mari,
Calfe și zidari,
Alții nici că sînt
Pe acest pămînt!
Află că noi știm
Oricînd să zidim
Altă otorie,

Pentru pomenire
Mult mai luminoasă
Și mult mai frumoasă!
Domnu-i asculta
Și pe gînduri sta,
Apoi porunce
Schelele să strice,
Scări să le ridice,
Iar pe cei zidari,
Zece meșteri mari,
Să mi-i părăsească,
Ca să putrezească,
Colo pe grindis,
Sus pe acoperis...

Marea noastră șansă

Aici este șansa noastră, a continuat interlocutorul, a constructorilor, care citirăm în Epoca Nicolae Ceaușescu, șansa de a nu ni se limita elanurile și visele noastre, de-a ni se acorda marea posibilitate de-a ne autodepăși. Să nu credeți că e ușor să te lupți cu tine. Cînd mă gîndesc că formațiile lui Ion Saviuc și Nicolae Ștefănescu au pornit simultan de pe cele două maluri să monteze tablierul lung de 470 de metri și care este compus din confecții metalice cîntărind 12.500 tone avînd o toleranță de un milimetru, și unde, în mijlocul Dunării? Da, un milimetru. Și pot să spun că datoria a fost făcută cu toată priceperea și pasiunea, dar mai ales cu acea dăruire de care podarii sînt capabili. Acum sînt pe pod 6.000 tone. Cum s-ar spune, podul nou îl ține în brațe pe cel vechi. N-am nici o emoție. Emoția este doar una.

Ce obiectiv ne va încredința partidul, conducătorul său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a făcut din cei 5.000 de constructori, care au participat la ridicarea celor două poduri, oameni care lasă în urma lor un argument că nu au trăit degeaba. Argument — mărturie. La pod, să știți, că nu au fost omogenizate prin sudură și sute de mii de buloane de înaltă rezistență și nituri, doar confecțiile metalice cîntărind între o tonă și 46 de tone la 50 de metri peste luciul apei. Aici, s-au legat mai ales oamenii între ei de parcă și-au potrivit ritmurile inimilor, cum își potrivesc aviatorii ceasornicele. Vedeți, viața este viață. La Giurgeni, Giță Toader era montor. Acum este maistru. Dinu Stancu era sudor. Acum este șef de echipă. Cresc podurile, dar odată cu ele cresc oamenii. Veteran al podurilor este șeful de echipă Aurel Serban, muncitor cu înaltă calificare în mon-

taș. Are 35 de ani de cînd este podar. În 1952-54 a lucrat la Podul Prieteniei de la Giurgiu. Între 1963-68 la consolidarea podurilor de la Dunăre ale lui Anghel Saligny. În '70 a ajuns la Giurgeni, după ce construise peste apele Mureșului podul de la Arad, tot în tablieri, lung de 300 de metri. Aici, la podurile de la Borcea și Dunăre, se află de la montarea primelor elemente. În echipă are 37 de băieți. Majoritatea ialomițeni. Imi spune: „Cînd lucrezi cu tineri, n-ai cum să te consideri bătrîn”.

La plecarea de pe pod, inginerul Emanoil Iacob, șeful brigăzii montaj numărul 6, din cadrul Antreprizei poduri București, m-a întrebat:

- A propoz, ce titlu îi dați?
- Certificat de garanție pentru mileniul 4.
- Să știți că eu îl dau și pentru mileniul 5.

DE LA CABINETUL MINISTRULUI

La ora la care revista noastră merge la tipar, de la cabinetul ministrului transporturilor ni se comunică vești de ultimă oră: probele de încercare ale podului de la Cernavodă s-au încheiat cu bune rezultate.

Se lucrează în continuare la sistematizarea stației Cernavodă, la adaptarea funcționării ei în noile condiții.

Aceste trepte ale spectacolului teatral se vor un fel de „puls” al toamnei '87, trei ipostaze ale muncii artiștilor scenei, trei dedicații către atit de numeroși iubitori ai teatrului. Dincolo de consemnarea spectacolului ajuns la rampă, cu implicita încercare de valorizare, ne propunem ca, din cind in cind, să „forțăm”, în beneficiul cititorilor noștri, secretul culiselor. Există, fără îndoială, un spectacol al facerii spectacolului, cel puțin la fel de interesant, pentru omul modern, ca oricare dintre produsele finite ale artei. Așteptăm de la artiști să coboare, prin adevărul artei lor, în mijlocul oamenilor, în miezul sensibilității și aspirațiilor lor. Nu ne îndoim însă că, uneori, meșterii bucuriilor noastre (teatrale, muzicale, plastice, literare) pot fi și bucurioși de oaspeți. Așadar, teatrul sub reflectoarele curiozității!

Ultima noapte

Pentru a doua oară pe scena Teatrului „Maria Filotti” din Brăila (după treizeci de ani), A douăsprezecea noapte de W. Shakespeare a primit o viziune regizorală foarte interesantă, datorată lui Dragoș Galgoțiu. Comedia spumoasă, dantelăriile de imbroglion-uri și travestiri, umorul falstaffian și happy-end-ul din textul shakespearean au dobîndit, în noua premieră de la Brăila, cîțiva bemoli „la chioce”, configurînd un spectacol original, capabil să comunice nemijlocit ideea care îl vertebrală.

A douăsprezecea noapte a sărbătorilor de iarnă, a douăsprezecea noapte de carnaval, areolată de „lumina bizară a sărbătorii”, după cum spune D. Galgoțiu într-o „luzie asupra piesei”, tipărită în programul de sală, a douăsprezecea noapte de veselie și ultima — după datinile aceluși timp — este în spectacolul brăilean o noapte a sărbătorii melancolice, în care răutăciosul Malvollio devine un „tap ispășitor”, o jertfă donquijotescă adusă nu știu cărui zeu al bucuriei fără măsură. Veselia scrișnește de nisipul amar al ironiei, farsa se îndoiește de ea însăși, prin zîmbetul pieziș și trist al bufonului Feste, eroii conviețuiesc cu măștile lor, multiplicîndu-și astfel trăirile, căci „lumea e vis” iar viața — un teatru.

Astfel gîndit, spectacolul lui Dragoș Galgoțiu propune o interpretare a piesei A douăsprezecea noapte într-o conexiune mai amplă cu întregul operei shakespeareiene, al cărei spirit plurivoc, stratificat, glisînd pe scara sensurilor e făcut să pătrundă în interstițiile textului comic. Ambianța creată de decorurile lui Vittorio Holtier și de costumele Ninei Brumusilă conservă aspectul baroc al montării, printr-un contrapunct la text în general exact și inteligibil (mai puțin tautologia măștilor, ca obiecte de recuzită precum și reliefulurile bizare ale scenei dezvelite în final și rămaso, din păcate, fără o semnificație clară). Un splendid joc al costumelor sugerează pe tot parcursul spectacolului și mai ales în partea a doua, înfinita multiplicare a personalităților, transformînd astfel dubla poveste de dragoste (între contesa Olivia și tînărul Sebastian, pe de o parte, între ducele de Orsino și tînăra Viola, pe de altă) din cetatea Iliriei într-o imago mundi.

A douăsprezecea noapte reprezintă apoi, în altă ordine de idei, o experiență importantă pentru trupa actorilor de la Brăila. Distribuții atent, uneori chiar în răspărul obișnuințelor, Bujor Macrin (Malvollio), Sorin Dinculescu (Feste), Mircea Valentin (Sir Toby Belch), Marin Benea (Sir Andrew Aguecheek) Ildy Codrescu (Olivia), Greta Manta (Maria), Anamaria Pislaru (Viola), George Toropoc

(Sebastian), George Custură (Antonio, Fabian, Un căpitan de navă) și ceilalți colaborează inteligent într-un spectacol cu un protocol al mișcării destul de complicat. Unele lungimi — datorate probabil circumstanțelor deosebite ale primei reprezentări — s-au făcut simțite în prima parte. Ele vor fi eliminate, probabil, odată cu înaintarea în „vîrstă” a spectacolului. Momente foarte frumoase au reținut atenția: batjocori-

A douăsprezecea noapte rămîne un spectacol de referință în activitatea Teatrului „Maria Filotti” și care a provocat o binevenită înnoire a mijloacelor de expresie, mijlocind în același timp și cîteva demonstrații de valoare artistică actoricească.

Chiparosul

Repetiția trupei de la Bulandra, cu Uriașii munților, de Pirandello, sub conducerea Cătălinei Buzoianu, avea, în dimineața cu pricina, ceva din sărbătoarea începutului de an școlar, deși vacanța actorilor de aici este demult o amintire. O veselie vorbărească, matinală, proaspătă, contagioasă. Mai tîrziu, amintindu-mi-o, m-am gîndit că trebuie să fie un fel de terapie pregătitoare.

Spectacolul stă aproape bine pe picioarele lui. Un anumit fel de a umple scena, propriu spectacolelor Cătălinei Buzoianu, începe să se distingă. Textul lui Pirandello — de mare vibrație, mușcînd cu toate replicile din sensibilitatea spectatorului, primește în acest spectacol care se naște o viziune de mare forță expresivă. Decorurile — încă abia schița-

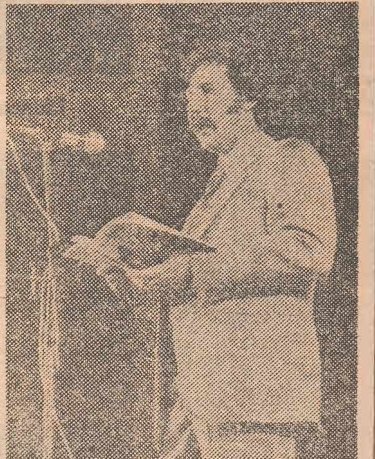
Iureș, Răzvan Vasilescu, Răzvan Ionescu, Doru Ana, recent intrat, prin concurs, în trupa de la Bulandra, Constantin Florescu, Valentin Uritescu ș.a.) desenează în spațiul de joc o rețea complicată de relații și atitudini umane, multiplicată în ecou de celebrul motiv al literaturii lui Pirandello: lumea ca teatru. O scenă de mare frumusețe se încheagă în jurul Mariane Buruiană (gîndul la acel neuitat Să imbrăcăm pe cei goi, cu Valeria Seciu la Teatrul Mic, se ivește aproape fără voce), străbătută de vocea mică, dar foarte penetrantă a tinerii actrițe.

La masa sufleurului, aceeași sticlă de lapte pe care am zărit-o demult, la repetițiile cu Dimineața pierdută! Obiceiurile casei. Tot în obiceiurile casei intră, se pare, și perseverența. Cele cinci sau șase reluări ale scenei în care un landou mare, în care se află Mariana Buruiană, trebuie împins pe o pantă abruptă sînt o definiție a răbdării. Un timp, reluările mi se par zadarnice. Treptat, ochiul începe să observe cum desenul mișcării se limpezește, cum totul intră în ritm, cum apare, pe nesimțite, senzația de „găsit”, de adevărat, de definitiv.

Un „observator”: Valentin Uritescu, al cărui rol încă n-a

Teatru și poezie

Cine ajunge în Oradea și ia cunoștință de existența Teatrului de poezie presupune că va urmări un spectacol în care actorii vor recita din lirica românească și universală, în genul spectacolelor de teatru poetic ce realizează impactul spectatorului contemporan cu textul poezilor mai mult sau mai puțin cunoscuți. Mărturisesc că înainte de discuția cu directorul Mircea Bradu, am avut și eu aceeași părere, însă lucrurile nu se petrec întocmai în nota obișnuită a unui spectacol de poezie. Fiecare spectacol este transformat într-un eveniment artistic unic, neobișnuit, prin faptul că nu are o desfășurare de scenariu prestabilit, dînd posibilitatea spectatorului contemporan să asiste la un „spectacol deschis” (în sensul deschiderii vizate de arta contemporană). Public, actori și autor (fiindcă la Oradea s-a instaurat

Marin Sorescu în dialog cu cititorii

tradiția invitării poetului respectiv) contribuie la desfășurarea unui spectacol elevat care depinde, în mare măsură, de receptivitatea spectatorilor prezenți și de talentul, dăruirea și imaginația actorilor. Fiecare spectacol începe cu un dialog între directorul teatrului și poetul invitat, dialog urmat uneori de o succintă prezentare făcută de un critic cunoscut (directorul Mircea Bradu a amintit numele lui Nicolae Manolescu și Laurențiu Ulci, ultimul cu un concentrat eseu despre poezia lui Romulus Vulpescu). Spectacolele s-au desfășurat pe autori sau cicluri tematice, incluzînd lirică românească semnată de Mihai Eminescu, Octavian Goga, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Horvath Imre, Ana Blandiana, Alexandru Andrișoiu. La spectacole sînt invitați și actori de prestigiu, din rîndul acestora fiind amintiți Ion Caramitru, Radu Beligan, Ovidiu Iuliu Moldovan, Larisa Stase Mureșan (Timișoara), Ștefan Iordache, Leopoldina Bălanuță, Tudor Gheorghie. Dintre actorii orădeni s-au remarcat în cadrul Teatrului de poezie Cristina Schiopu, Ion Abrudan, Eugen Harizomenov, Alla Tăutu, Ion Măinea, Emil Sauciu, George Voinescu, Mariana Vasile. Uneori, acestea au fost spectacole de profundă rezonanță patriotică, precum cele dedicate lui Octavian Goga sau „Iancu și poezia”.

A înțelege că la Oradea există un Teatru de poezie original, care și-a făcut din publicul iubitor de poezie un aliat și un avizat comentator-al fenomenului liric contemporan înseamnă a înțelege că pe sub crengile sălciorilor frumosului și străvechiului oras. Crișul duce cu sine nu doar imagini contemporane ale cetății, ci și drumul către marea poezie.

Treptele spectacolului

Mariana Buruiană se confruntă cu „Uriașii munților”

Un nou Malvollio: Bujor Macrin

rea lui Malvollio a căpătat (în solo-ul lui Bujor Macrin, dar și în interpretarea celorlalți) accente aproape dostoevskiene, încărcate și mai mult de tensiunea atmosferei de „curte a miracolelor”. Scriciobul, cînd substituit al stîlpului crucificării, cînd vehicul al survolării fără prejudecăți a limitelor de apartenență socială, este unul din elementele scenice cele mai grăitoare. Cuplul nobililor scăpătați și berbanți, Sir Toby și Sir Andrew, este interpretat de Mircea Valentin și Marin Benea în registrul „gros”: un joc suculent, ritmat și în care cel de-al doilea reia, inevitabil, unele din datele personajului Georges Dandin, de Molière. O reușită este pentru Sorin Dinculescu rolul Feste realizat cu sensibilitate și farmec.

te (scenograful Mihai Mădescu discută cu regizoarea planșele decorurilor, desenate pe hîrtie de calc) — sugerează deocamdată un teritoriu suspendat, un fel de munte-corabie care ar adăposti pe cei însetați de libertatea spiritului.

Din cînd în cînd, în indicațiile regizoarei vine vorba de un „chiparos” care ar trebui mutat de colo-colo. Chiparosul e deocamdată un tîrziu de ciudat, pe care se află montată o lunetă, folosită în anumite scene și drept... tun (de jucărie). O distribuție numeroasă (am văzut în scenă pe Ion Caramitru, Mariana Buruiană, Ileana Predescu, Luminița Gheorghiu, Irina Petrescu, Oana Pellea, Cristian Gruia, Marcel

intrat în repetiție: „Trebuie schimbate niște tempouri!”. Un aparteu cu Cătălina Buzoianu precizează lucrurile.

Uriașii munților se anunță a fi un spectacol de zile mari. Trupa Teatrului Bulandra (aici, preponderent trupa tînăra) pare să fie, în acest moment, într-o excelentă formă. „Mai facem o dată?... Duiosă, tăioasă, imperativă și camaraderescă. Întrebarea Cătălinei Buzoianu adună, de fiecare dată, într-un mînunchi foarte ferm, toate forțele actorilor. Există nervi (soresciana vorbă), există oboșeală. Dar nu aici. Aici, la Grădina Icoanei există un singur lucru: teatrul.

TANIA RADU ■

IOAN IACOB ■

● Cu participarea extraordinară a sopranei Nina Fomina (U.R.S.S.) în rolul titular, alături de tenorul Ionel Voineag în Mario Cavaradossi și de baritonul Nicolae Urziceanu în Scarpia, vineri 9 octombrie, la ora 18. Tosca. Conducerea muzicală: Cornel Trăilescu.

● Dintre lucrările semnate de Weber, celebra operă Freischütz se înscrie pe afișul zilei de sîmbătă 10 octombrie (ora 18). Vor apărea în rîndurile principale Elvira Cirje (Agathe), Cornelia Angelescu (Annchen), Florin Diaconescu (Max) și Adrian Ștefănescu (Kaspar).

La pupitrul, Constantin Petrovici.

● În matineul (ora 11) de duminică 11 octombrie a fost programată opera pentru copii Motanul încălțat de Cornel Trăilescu, cu Daniela Vlădescu în rolul titular și Cornelia Pop (Domnița), Cristian Mihăilescu (Împăratul), Alexandru Moisiuc (Robul), Gabriel Năstase (Ioncică), Adrian Ștefănescu (Marele dregător), Pompei Hărășteanu (Uriașul), Nicolae Bratu, Nicolae Andreescu, Nicolae Constantin și Ștefan Teodorescu (Cei 4 slujitori). Dirijează Lucian Anca.

● În Seara de balet Vivaldi

— Wagner — Prokofiev (Anotimpurile, Tristan și Isolda, Simfonia clasică) cu regia și coregrafia semnate de Alexa

La Opera română

Mezincescu vor dansa, ca principalii interpreți: Roxana Colceag, Cristina Teodorescu-Palade, Gheorghe și Carmen Angheluş, Alexa Mezincescu, Mihai Babuşka, Anne Marie Vretos, Laurențiu Guinea, duminică seara la ora 18.

● Pentru luni 12 octombrie,

la ora 18, în cadrul Integralei operelor lui Verdi, Cei doi Foscarini, avînd în distribuție pe José Carreras, Katia Ricciarelli, Piero Cappuccelli, Samuel Ramey. Corul și orchestra Radiodifuziunii austriece, dirijor Lamberto Gardelli; Comentează Costin Popa.

● Cu Sanda Sandru (Aida), Anatoia Covali (Radames), Veronica Gârbu (Amneris), Nicolae Urziceanu (Amonasro), Pompei Hărășteanu (Ramfis), Elena Simionescu (Marea preoatesă), Ștefan Teodorescu (Regele) și Nicolae Andreescu (Mesagerul), marți 13 octombrie, la ora 18, Aida. Conduce-

rea muzicală: Constantin Petrovici.

● Miercuri 14 octombrie — balet: Giselle de Adolphe Adam; în distribuție Anne Marie Vretos (Giselle), Ștefan Bănică (Albert), Irina Roșca (Myrtha). Dirijor: Carol Litvin.

● În Bărbierul din Sevilla din data de joi 15 octombrie vor fi programate soprana Silvia Voinea (Rosina), tenorul Ștefăniță Lascu (Almaviva), baritonul Lucian Marinescu (Figaro) și basul Ion Grigorescu, debut în Don Basilio. Conducerea muzicală: Constantin Petrovici.

Poeme

de Titus Vijeu

Precum un lup tinar

Să te așezi în calea luminii precum un lup tânăr, să-i urli numele, să-i scurmi cu unghiile mantia albă, să-i cauți cu dinții (prefăcuți în colți) miezul dulce, să-l găsești și să-l sfișii, să-i simți pe limbă alcoolul nevinovat, lacrima unei pășări strălucitoare, atunci vei fi ucis cu iubirea ta - vora.

Păduri

Mesteceni după ploaie - par chiar pruncii scâldați înția oară, simțind încă omintirea caldă a vetrei materne. Păduri de mesteceni, trupuri de prunci încă legați de memoria începutului. Pe trunchiul lor șuvoaiele ploii sapă șanturi prin care miinile tale învață alfabetul orbilor, așteptind să se desprindă întunericul de pe pleoape.

Șarpele fantastic

„Cinstite Glykon, gata sint s-ascult vorbele tale năruind solștiții, vorbește-mi de Atena și de Sparta ori, și mai bine, de Egiptul grec pe care-l părăsiși cindva, de-a pururi...”

astfel mi-aș începe cuvintul către șarpele fantastic, găsit sub ruinele gării din Constanța de nu m-aș teme că nu e decit un agent al alexandrinismului infiltrat în zările poeziei de azi. Drept care preferăm să tăcem amindoi pină cind marmora devine stinjenitoare.

Umbra imnului

Chipul tău, un ecou al uimirii. Stincă uitată în mare. Sălbăticia cuvintului, neputind să te strige. O corabie verde, ca un trifoi ocolindu-te. Trupul tău scufundat. Din sudoarea amiezii-mi fac scut. Aproape de tine. După celebre secole de așteptare, după războoie și revoluții, după tratate de pace, după convenții de armistițiu-ale singelui, după Esenin, după Lorca, Garneau și Nichita, toți te-au iubit. Cearcănul dragostei te ocrotește, umbra imnului te înveșmintă.

Fagur al limbii

A deprinde tăcerea limbii de la acest pelican refuzind să părăsească plaurul odată cu frații săi înspăimântați de calmniile toamnei. A învăța statornicia atavică, acest fagur al limbii, de sub cuvinte de la acest pelican botezat Dosoftei de oamenii locului. În purpura zorilor pare un sol refuzind să se întorcă-n Bizanț.

Mozaic

Animal de cenușă - ghepardul întins pe piatra mozaicului, ostenit de cele douăzeci și două de veacuri în care antichitatea romană l-a ferecat ca pe un sclav din pustiiile Nubiei. Și totuși, e gata să-nvie, să sară dintre pietrele acesteia minuscule migăloș așezate de miinile altor sclavi, ca și el, ai gloriei trecătoare. Așteaptă un semn de la tine, atit, ochii tăi pot șterge ca o maree tristețea animalului captiv în lucrarea de artă, redindu-i dreptul la libertatea visată, la fericirea de-a-și sugruma într-o clipă eliberatorul.

Însemnări de scriitor

Pe strada Eminescu, din Arad

În fața magazinului o îngrămădeală mare. Nu prea pot să-mi dau seama din cauza aceasta ce obiecte sint expuse. Pină la urmă reușesc să-mi fac loc și văd o masă de lucru pe care se află hirtie, toc, călimară, o lampă, niște ochelari și un pachet de „Carpați” fără filtru. Lipite peste tot, citeva telegrame cer insistent ultima carte a lui Ilie Măduța. Alături se află niște cronici decupate din ziar și nu în ultimul rind volumul cu pricina.

— Da' mai are Carpați? se înghesuie spre intrare un cetățean cu bască.

Împreună cu alții, citesc o cronică despre opul expus, dar sint intrerupt de noi curioși, care descoperă rind pe rind obiectele din prezumtiva cameră de lucru a poetului. Singurul necaz este că individul cu basca n-a găsit în prăvălie Carpați fără filtru.

Peste citeva zile trec din nou prin fața vitrinei. Lume ca și data trecută. De data asta o mulțime de afișe și tăieturi din reviste literare ne anunță despre prezența la Nădlac a unei grupări de scriitori de limbă slovacă. Drept argument sint etalate cărțile respectivelor autori - și sint atitea încit de abia de încap - iar pe geam, ca și data trecută, articole lămuritoare.

De fapt nu este vorba decit despre vitrina unei micuțe librării de pe strada Eminescu din Arad. Micul spațiu - odată ce și-a primit un alt gestionar - a fost reamenajat, iar librarul, mare iubitor de cărți, își transmite dragostea și celor care se abat pe acolo. Treptat, modesta vitrină a devenit un centru de informare a actualității culturale a Aradului. Pe lângă „edițiile speciale” dedicate aparițiilor editoriale ale autorilor arădeni - și sint destule aceste apariții - geamul vitrinei găzduiește suplimentul ORIZONT ARĂDEAN sau paginile Luceafărului tipărite în colabo-

rare cu Cenaclul Uniunii Scriitorilor din oraș. Și dacă acel cenaclu tot n-are sediu propriu, o parte dintre roadele activității lui se pot vedea aici, în această neînsemnată vitrină a unei librării.

Ar fi greu de enumerat ce obiecte a putut să expună acest librar în decursul a numai citorva luni pentru a scoate în evidență cărțile oferite cititorilor: de la oale de gătit în care se aflau cărți de bucate, pină la zeci de jucării printre basmele oferite cu ocazia Zilei copilului, telefoane vechi, aparate uzate, lămpi. Gestionarul se numește Cornel Marandiuc, așa cum aflăm de pe tăblița afișată reglementar cu adresa și numărul de telefon. Prinț-o coincidență cu totul firească, el este una și aceeași persoană cu scriitorul Cornel Marandiuc. (În curind trebuie să-i apară cea de-a patra carte - tot despre sufletul aviatorilor și al avioanelor, bineînțeles - și încerc să-mi imaginez cum va arăta atunci vitrina. Renunț repede: te pui cu imaginația unui librar-scriitor?)

Mai bine mă întorc la cele ce ne oferă azi privirii, imi fac loc printre curioși să văd mai bine și între timp gîndesc că această vitrină unică în țară reprezintă un act de cultură pe care nenumăratele librării mult mai mari nici măcar nu-l bănuiesc. Și, după atitea vitrine „standard”, nu mi se pare întâmplător că prima cu adevărat originală, funcțională și provocatoare în sensul bun al cuvintului s-a născut la Arad, pe o stradă care poartă numele lui Eminescu și de-a lungul căreia s-a scris atita istorie.

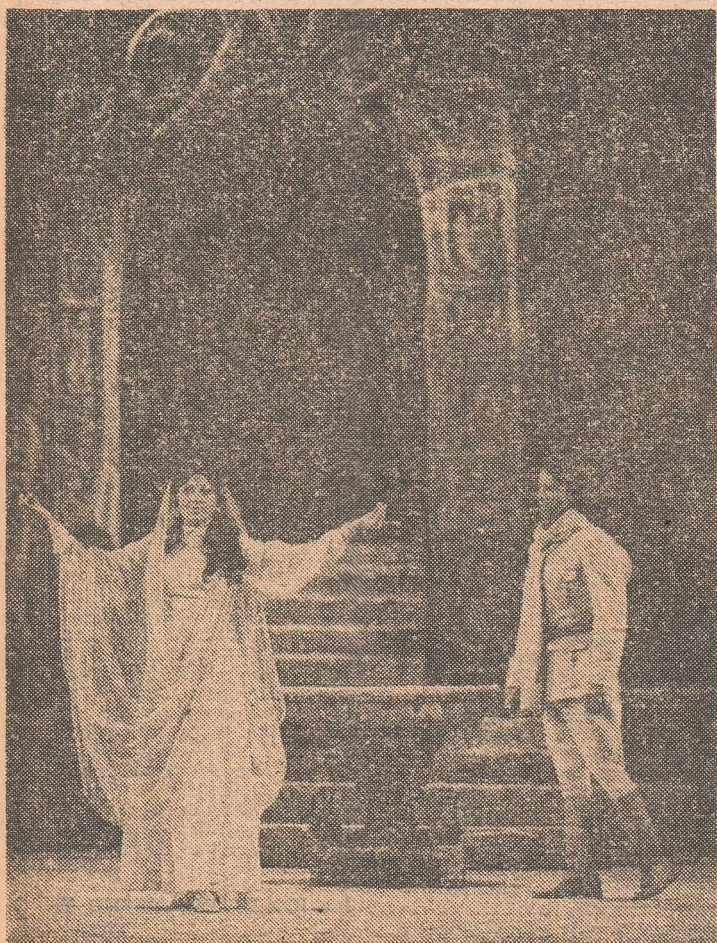
Mă întorc și plec, dar mai apuc să aud:

— Numai mașinile lui zburătoare nu și le-a pus asta încă aici?!

— Nu le-a pus, dar o să le pună!

— Păi?!

GHEORGHE SCHWARTZ ■

Silvia Voinea în Lakmé, unul din cele mai îndrăgite roluri ale sale

SILVIA VOINEA:

(Urmare din pag. 9)

introduce o ierarhizare denaturată a valorilor. Ori de cite ori se întâmplă să aud despre astfel de cazuri refugiul meu e în artă. Acolo găsesc o fereastră deschisă spre infinit, spre universal. Deși oricît de mult ai fi realizat, și se pare că n-ai realizat destul. E ca un dor fără sfîrșit de care nu te poate vindeca nimeni.

— Spectacolele în care jucați pot fi pentru dumneavoastră niște instrumente de cunoaștere a existenței.

— Și chiar și sint.

— Dar, de cele mai multe ori, aceste opere sint compuse într-un alt timp decit al nostru. Nu vi se pare că nu mai aveți posibilitatea de a înțelege cu exactitate lumea în care trăiți?

— Lucrurile nu stau deloc așa!

— Dar cum?

— Știți foarte bine și dumneavoastră: a interpreta un rol înseamnă a vorbi despre om. Iar în sufletul omului sălășluiesc aceleași sentimente indiferent de epoca în care a trăit: de speranță, de frică, de iubire, de dragoste de țară.

— Nu s-a schimbat nimic?

— Desigur, un rol scris în urmă cu un secol, astăzi va fi abordat altfel, pornind de la o profundă înțelegere a ceea ce i s-a întâmplat omenirii de atunci încoace. Un artist care nu vibrează la ceea ce ține de colectivitatea în care trăiește, la ceea ce se întâmplă pe planeta pe care se află poate fi un admirabil interpret, un excelent executant, dar nu va ajunge niciodată o conștiință artistică deplină, ca-

pabilă să înfruească alte conștiințe, fiindcă atunci cînd va fi pe scenă nu va arde pină la uitare de sine și jertfă. Cum să figurezi sacrificiul unui erou dacă n-ai știut să te sacrifici niciodată și n-ai fi gata s-o faci pentru o cauză nobilă?

— Chiar atît de mult dezvăluie scena din ceea ce este în viața de toate zilele un artist?

— Chiar mai mult decit se crede.

— Si acest lucru nu vă sperie?

— De ce?

— Fiindcă, dați-mi voie, e un semn de impudoare să te arăți atîtora chiar dacă e vorba de e totuși alte personaje decit acela care sinteți în realitate.

— Important este ca ideile nobile să fie cit mai bine reliefate. Ceea ce este demnitate și universal valabil trebuie să treacă dincolo de rampă și să prindă rădăcini adinci. Numai atunci se cheamă că ne-am făcut datoria de artiști. În profesia noastră nu pot exista jumătăți de măsură. Bucuria de pe scenă trebuie să fie egală cu aceea de a trăi!

— Dar cum mai poate fi bucurios cineva pe scenă cînd aude că genul pe care-l slujește e amenințat să dispară?

— Moartea operii? Niciodată!

— Nu e destul să afirmați asta atît de răspicat. Mai e nevoie și de niște argumente.

— Nu cred în această criză a operii; ea este un tot original, creat prin îngemănarea muzicii, a dansului, a poeziei. N-are cum să dispară această armonie! A da, posibil, va suferi unele transformări, va fi mai conformă cu sensibilitatea epocii noastre. Dar pină la dispariția ei e cale lungă.

— Dați-mi un exemplu de

operă care, fără a dori să șocheze cu orice preț, aduce un suflu nou în acest gen artistic.

— Imi pare bine că mă întrebați așa ceva.

— De ce?

— Fiindcă pot să spun că i-a fost dat unui român - compozitorului Pascal Bentoiu - să creeze o operă genială - Hamlet - în care omul contemporan se poate descoperi pe el însuși, cu neliniștile lui, cu eșecurile lui dar și cu speranțele care nu trebuie să-l părăsească. O operă genială, într-o montare formidabilă, pe scena Operei române.

— Și care, din păcate, atunci cînd se reprezintă nu atrage prea mulți spectatori.

— S-a făcut însă oare destul pentru ca publicul, obișnuit cu un alt gen de operă, să admire așa cum merită o capodoperă?

— Din moment ce situația este asta, înseamnă că nu s-a făcut destul.

— N-aș vrea să fiu înțeleasă greșit: dar se mai întâmplă uneori ca să trecem nepăsători pe lângă oaze de frumos. Din grabă, din ignoranță, din nepăsare. Dar noi, care reinviem lumi, care dăm naștere unor lumi cum n-au mai fost trebuie să avem încredere în forța noastră de a face bine, de a aduce un plus de mîngiere oamenilor. Sintem noi înșine citeodată singuri, sau abia tuși și totuși urcăm pe scenă și exprimăm necazurile altora și singurătatea altora, ca prin artă să ferim omenirea de relele care se mai abat asupra ei.

— Dar de unde aveți puterea de a nu ține cont de ceea ce vi se întâmplă în ziua respectivă de spectacol?

— Știți ce frumos miroase scîndura scenei? N-aș putea să spun cum - dar e extraordinar.

Istoria noastră, viața noastră

Somnul lui Iancu

Somnul lui Iancu, somnul lui de sub gorunul de la Tebea, săvârșit la 12 septembrie 1872, e trezie continuă spre ai săi, spre cei ai munților săi — moșii și mocanii — spre cei ai pământului său, spre cei ai țării sale, pe care a înălțat-o pe cel mai înalt munte al vieții omenesci: muntele jertfei pentru Țară.

Despre Iancu nu se poate scrie cum trebuie și ai vrea să scrii, căci el e Muntele Iancu, de necuprins, de neatins. Despre Iancu se poate numai grai încet și a grai și mai încet, căci Iancu, în somnul lui, e atingeră de Țară, de culme de Țară.

Somnul lui Iancu ține în trezie istoria, o istorie pentru ai săi, o istorie pentru Europa, o istorie pentru lume, ca să se în seama și să se țină seama că undeva, într-un colț de lume, colțul Apusenilor, stau munții durerilor românești, cum n-au mai fost durere pe lume. Căci, nu este durere mai mare pentru Mama-Țară decât să-și vadă fiii despărțiți, înstrăinați, uitați și uitând unii de alții. De acolo începe moartea vieții de unde se usucă dragostea dintre fiii aceleși mame. Și mama noastră dă dinții, dincolo de căduțele noastre scoteli și tihne, e Mama-Țară. Așa trebuie să fi vorbit Iancu atunci, la 1848, când puhoiul cel mare se năpustise asupra Ardealului, ca să-l rupă în două și să-l fringă și să-l lipească Ungariei, printr-o vorbă numită diplomatic: anexare. De atunci somnul lui Iancu n-a mai fost somn, ci trezie continuă pentru poporul său, pentru cei mulți, ciți „curuzii brazilor”.

Impotriva nelegiuitei legi s-a ridicat Iancu în revoluția cea mare de la 1848, legea cea nelegiuată care decreta anexarea Ardealului la Ungaria, despărțindu-i pe frații între ei, despărțindu-i de ținuturile lor, de legile pământului lor, de credințele lor izvorite din țările munților și a coclaurilor Apusenilor, ca să se-implinească, parcă, spusa: „vor fi izgoniți din propriul lor pământ”.

Scriptele lui Iancu erau însă prea puternice, căci veneau din toată istoria noastră de neam așezat în ale lui, născut și păstrat în ale lui. Era o istorie a vieții românești, scrisă în scriptele lutului, în scriptele lemnului și-n scriptele pietrei, cărora nici un rivnitor hulaș de pământ nu le putea înfringe adevărurile străvechi. Ce poate fi mai străvechi decât pământul? Uitați-vă, aici sint satele de lut ale românilor, înfrățind custurile munților și dealurile cele blinde, sate așezate ca niste culburi de lumină pe povârșuri sau pe culmițe și dimburi, gata să fugă cu lumina lor în cer, căci au curățenia cerului albastru în care credeau getodacii, adică părinții părinților și moșilor noștri. Sint sate-cetăți crescute din pământ și cu puterea pământului în ele.

Dincolo, somnul lui Iancu era trezie în scriptele lemnului inimos, pe care sufletul și mina de suflet a moșului l-a rinduit și l-a mezdrit să fie arc, să fie stîlp, să fie ciubar, să fie vioră. Trupurile moșilor au sălășluit în trupurile brazilor până la înălțare, încalzindu-i cu privirea, ca să crească, ca să se implinească, ca să devină grindă aleasă de casă, să devină turlă zîmțată de biserică, să devină numărătoare de ani pe răbojul încrustat în colți, să devină „civilizație a lemnului” la românii ce-și încep cîntecele cu „frunză-verde” ca s-arate înfrățirea lor de totdeauna, cu pădurea și cu lemnul.

Și mai aproape de noi, somnul lui Iancu era trezie ce despică scriptele pietrei, la Abrud și Detunata, și mai departe spre Zlatna și Aries, arătînd că n-a fost stîncă de piatră să nu fie călcată de moși. Ei, moșii, deschideau băile de piatră ale Ardealului și au rămas băieșii pământului ardelen. Și pietrele

scăsoase de ei au intrat în temelile castelelor grofești sau au apucat drumul spre țări străine, ca să împodobească capitalele imperiale dătătoare de legi. Nu sint altele pietre ciți moși și-au sfărîmat coastele sub ele, căci viața unui moș, pentru Iancu, prețuia mai mult decît o baie de piatră.

Acestea, și încă mult altele, erau scriptele lui Iancu aduse în fața Dieței ungare care cerea ruperea Ardealului și frîngerea lui în două. Cum să frîngi pământul, lemnul și piatra? striga Iancu orgolioșilor ce-și îndreptau tunurile împotriva moșilor, ca să nu li se mai audă glasul. Iancu i-a adunat pe ai săi cu fluiera lui de lemn, adică cu somnul cel străvechi al neamului său, peșnic și iubitor de viață. Au venit ai săi, nu cu tunuri cumpărate de la alții, ci cu furci, cu seceri, cu topoare, cu coase, adică cu armele vechi ale pământului, puse, la vremuri de încercare, să apere pământul. Au venit în jurul lui cei 12 tribuni și ei cu nume de munți, ca: Buteanu, Corcheș, Axente, Ciurileanu, Dobra, aleși cu putere de suflet nu cu titlurile de pe hirtie, ca ei să-și împărțească oștile pe fiecare munte ca și cum fiecare munte ar fi o Țară de apărare. Luptele tribunilor n-au încă egal. Ele au fost jertfe scrise în pământ, în lemn și-n piatră, adevărînd trezia din somnul Iancului, care spunea din virfuri de munte dușmanilor săi: Nu uitați, „ca românii nu-s nici unul / Una-s toți și toți is unul”. Toți s-au prăvălit, toți moșii s-au prăvălit pe corcancurilo munților ca unul, și de-atunci, de-atunci cînd Iancu și-a dat seama că a fost lovit și mințit de împăratul de la Viena, de-atunci somnul lui a fost o trezie pentru toți din neamul Iancului. Cînd a înțeles împăratul țării în credință a Iancului, era prea tirziu. A venit la el în munți, să-l decoreze, Iancu a refuzat tinichelele împărătești, spunîndu-i celui ce i le aducea, că „un nebuș nu are ce vorbi cu un mincinos”.

Așa trebuia să se spună. Trebuia să se spună așa, căci înfrîntul prin minciună și viclenie, înfrîntul de-o clipă, Iancu, ieșea biruitor prin sinceritatea cauzei lui, dreaptă și pentru român și pentru maghiar, ca pentru orice suflare de om, așezîndu-se, așa dreaptă și curată, la înălțimea munților săi, ca să mărturisească acolo despre români, cit vor fi munții moșilor. El n-a cerut ca slovacul Kossuth, devenit la 1848 „mare ungar”, libertate numai pentru ai săi, nici n-a cerut să fie strivită orice suflare de ungar, cum a cerut sadicul căpitan Hatvani, ca să fie stirpiți toți românii, oriunde s-ar afla ei.

Apoi încet, încet, așa cum se adună toamna în frunze, pină ce îngălbenește și ruginesc și pier, așa a pierit, încet, încet și Iancu, înții cu sufletul, adică cu amarul amar din el, apoi cu trupul istovit și stors de neodihna pentru ai săi, intrați în mormintele munților. Și-a scos ca pentru dezlegarea lor din urmă flutura de lemn de la briu să mai răscolească și să mai picure o lacrimă de doină peste munții tăcuți, s-a lăsat, așa dus, ca toți strămoșii lui, de vaierul doinei și cum pe la mijlocul toamnei finul amirosea dulce-adinc s-a întins lîngă o căpîț de fin, ridicată ca pentru el, pe culmița de lîngă Baia de Criș, unde a intrat în somnul cel mai de pe urmă al vieții sale. Somn cum n-a mai fost! Căci somnul lui Iancu e trezie continuă spre ai săi, spre cei ai munților săi — moși și mocani — spre cei ai pământului său, spre cei ai țării sale, pe care a înălțat-o pe cel mai înalt munte al vieții omenesci: muntele jertfei pentru Țară.

VASILE VETIȘANU ■

În „Flacăra” din 24 aprilie 1987, inginerul Valer Lupșan din Tirgu Mureș avansează o ipoteză îndrăznească, potrivit căreia stupul n-ar fi o colonie de albine, ci o entitate biologică, deci un organism unitar. Personal, nu împărtășesc această părere, dar mă asociez, în schimb, acelor îndemnuri prin care Valer Lupșan ne cheamă să participăm la apărarea faunei din România.

În primul rînd, țin să observ că nu numai stupul, ci și alte sisteme biologice pot fi asemănate cu un organism a cărui complexă funcționare prezintă unitate biologică: cuibul de furnici, pădurea, coloniile de păsări etc. Existența în grup a animalelor (mămuțe, elefanți) și-a diversificat și specializat funcțiile în cadre unitare ce duc la analogii cu entități biologice. Asemănări se pot face, de asemenea, între organizarea statală a comunităților umane și organismul uman. Diferențele industriale și funcții social-economice au corespondențe perfecte în planul entităților biologice ce-o reprezintă corpul nostru.

În afara stupului, albina urmează calea impusă de colectivitate, dar instinctul, simțurile o fac singură să-și aleagă o floare sau alta, să parcurgă un drum sinuos, plin de riscuri; înfruntînd obstacole, primejdiile să revină la stup încercată de rod sau să cadă la datorie. Într-un fel, putem zice că singură-și hotărăște „destinul” pe fundalul funcției pentru care a fost programată, ceea ce este greu de conceput la o celulă musculară, cu care ea este analogată. Ce-ar fi să ne imaginăm celulele musculare ale unui organism animal, la comanda sistemului nervos central, pe-ntrecute să părăsească scheletul și țesutul epitelial și să execute un efort fizic oarecare?!

Așadar, analogiile propuse de inginerul Valer Lupșan, subtile și seducătoare, oricît de savant ar fi tratate, nu par a fi intruchipare a ineditului, or fortează peste măsură hotarele credibilității. Însă aplecarea ce-o manifestă domnia-sa pentru lumea-măruntă a stupului, așa de minunată în alcătuirea ei intimă, eu o salut din toată inima. Concluzia la care ajunge, că omul trebuie să-și

apropie și să ocrotească adecvat lumile biologice și vegetale cu care coabitează și din care se hrănește, se impune ca un imperativ la fel de important ca cel al salvărdării păcii.

Nu numai ființele în discuție resimt intervenția brută și traumatizantă a omului, ci și sălbăticiunile. Se pare că lupii sint pe cale de dispariție la noi, iar iepurii de cîmp, păsările ce-l fascinau altădată pe Sadoveanu, an de an se împuținează. Vulpile — în schimb, cu-n simț de adaptare mai dezvoltat, nu și-au micșorat numărul. Dimpotrivă... Pădurea Lacu Sărat de lîngă Brăila e plină de ele.

Vînătoarea și echilibrul ecologic

Poluarea, chimizarea și mecanizarea agriculturii, defrișările, clima distorsionată, lupta dintre specii sint cauze agravante care periclitează numeroase verigi ale lanțului ecologic. Însă cea mai mare primejdie pentru sălbăticiuni o reprezintă omul; omul cu armă și autorizație sau... fără!

N-ar strica, pentru vreo cîțiva ani, împătimitii posesori de arme vînătorești să-și depună armele în răsfețele asociațiilor de resort... Căci, iată la ce mi-a fost dat să asist, într-o toamnă, cu cîțiva ani în urmă, în Insula Mare a Brăilei.

Solitar, pe-un drum ce duce spre Lunca, întempestiv sint somat de-un individ deznădăduit și amenințător, tolnit pe malul unui canal, să mă ascund. Contrariat îl întreb de ce și-mi răspunde:

— E vînătoare, nu vezi? Abia atunci, atent la sola de trifoi de cîteva sute de hectare din dreapta drumului, am identificat, pe două laturi, ale ei, vînători, la distanțe egale, pitulați pe

malul canalului de apă, iar din partea opusă, în aceeași formație, cu arma la picior, venind egal, vînătorii-gonași.

M-am ascuns în canalul din stînga drumului, dar, împins de curiozitate, am ridicat prudent capul și am urmărit desfășurarea „partidei vînătorești”.

Lanțul gonașilor, metodice și implacabile, a împins turma urechiaților înspre vînătorii tupilați pe malul canalelor. Pocnetele de armă au speriat animalele gonite și le-au făcut să se întorcă spre gonași care le întimpinau, de asemenea, c-o ploaie de alice. Supraviețuitorii alergau înnebuniți, dintr-o parte în alta, cu-n clar instinct al distanței de bătaie a puștii. Din această stînga, înăuntru, s-a desprins un cird de căprioare, de undeva dinspre mijlocul solei, s-a îndreptat în goană spre unul din canalele cu vînători, l-au sărit cu performanța ce-o poate provoca numai groaza morții și-am zărit una din ele „luată” din aer, căzînd tragic, inert în spatolele lanțului ucigas.

Uluit, pătruns de indignare, fără control de sine am sărit în drum tocmai cînd un iepure se-ndrepta spre individul care mi-a cerut să mă ascund. Șoldanul speriat a rupt-o la fugă în partea opusă, însă fără scăpare. Partida de vînătoare fiind sfîrșită continuam să stau înmărmurit și gol pe dinlăuntru. Apoi o voce încercată de ură mă obligă să-mi revin:

— Vezi, mă, ce mi-ai făcut?!

— Ce? m-am mirat perfid.

— Mi-ai stricat vînătoarea...

— Parcă asta-i vînătoare!?

— Dar ce-i?

Mașinal i-am dat un răspuns sec:

— Vînătorii i se lasă o șansă. Asta-i masacrul.

În plan moral fabula sugerează corespondențele pe care ființa umană le are în rîndul animalelor și al plantelor; elefantul, leul, vulpea, trestia, stejarul, măgarul, boul etc. Dar Dostoievski, și nu numai el, demonstrează, în plan ficțional pot sălășlui alături de înfățișările firei și doritele înfățișări ale Omului.

ION TIMUȘ ■
Brăila

Opinii de la cititori

Studiul geografiei este de cea mai mare importanță în cunoașterea patriei și în educația patriotică a elevilor. Dar acest studiu nu poate începe oricînd și nu se poate desfășura oricum.

Abc-ul geografiei — se știe — începe în clasa a III-a, spre deosebire de vremea cînd școlarizarea începea la șapte ani, iar geografia se introducea în clasa a II-a.

Față de formalismul din trecut, am pus problema ca aceste cunoștințe să se bazeze, în principal pe geografia comunei concrete; esitură care trebuie să înceapă — și a început — de-o dată cu noua reformă administrativă, pe județe, în publicațiile: *Gazeta Învățămîntului*, București, din 7.VI.1968 (ca răspuns la art. „Manualul de geografie a județului natal”; ziarul *Flacăra roșie*, Arad, din 30.X.1968 (Geografia locului natal) și ziarul maghiar *Vörös Lőbőgő*, din 6.XI.1968, (Földrajz tanítás a III. osztályban — Ismerjük meg szülőföldünkét). Problema, o dată clarificată, a găsit înțelegerea cuvenită și, astfel, manualul de geografie a putut progresa de la formula teoretică: comuna noastră se numește... (puncte, puncte), la **geografia comunei concrete** (cu hartă și tot ce se ține de o hartă a comunei în care locuiesc elevii respectivi. Este vorba despre manualul dintre anii 1970—1985 (A se vedea „Geografie județului Arad”, ediția 1981); manual care, pe lîngă această inovație, a îndreptat și unele greșeli științifice conținute de manualul anterior, ca de exemplu: cele trei climate pe care le-ar fi avînd țara noastră (de munte, de deal și de cîmpie), confuza definire a punctelor cardinale etc.

În ce privește înțelegerea noțiunii de **climă**, de exemplu,

situația a fost de așa natură încît am cerut ajutorul Academiei Române — ajutor pe care ni l-a dat prompt, prin savantul prof. dr. Gh. Neamu... lămuriri care ne-au ajutat să ajungem la formula didactică: o climă potrivită (temperată); climă cu patru anotimpuri (A se vedea manualul citat pag. 52).

Avem în fața noastră, acum, noua lucrare: **Geografie manual pentru clasa a III-a**, edi-

Manualul de geografie pentru clasa a III-a

ția întâi (1986) de Marcela Peș și Virginia Mirza, ambele inv. gr. I. Acest manual se prezintă în bune condiții materiale și tehnice; de asemenea în ce privește stilul și redactarea. Lucrarea aceasta cuprinde două părți, asupra cărora înserăm doar cîteva observații:

Partea întâi cuprinde cunoștințe geografice generale despre care observăm că, în mare parte, sint judicios formulate ca, de exemplu, în cazul punctelor cardinale s.a. În ce privește noțiunea de **hartă** (lecția „Harta” pag. 22—24) aceasta este expeditivă formal, nitamnisam, între lecțiile „Planul școlii și vecinătăților” și „Înfățișarea suprafeței pământului”. În contextul acestei lecții, apare, ca din senin „Pla-

nul satului Ionești” și „Harta regiunii în care se află satul din planul alăturat” (p. 23); procedeu formalist, în orice caz, deoarece înțelegerea și însușirea noțiunii de hartă se face treptat, prin întrebare, timp îndelungat, pe măsură ce experiența și cunoștințele copilului cresc. Principalul, locul culminant de înțelegere, a noțiunii de hartă, este la tema privind **geografia comunei concrete**, a elevului începător în această materie; principiu omis de noul manual, în ciuda experienței deja cîștigate, pe plan național.

Partea a doua cuprinde teme privind locul natal, de la sat pînă la județ. Însă toate aceste teme sint tratate în mod formalist și abstract; manualul nu pornește de la concretul geografic în care trăiesc elevii. Cadrele didactice și elevii nu pornesc de la cunoașterea locului natal concret (sat, comună, județ). Pe seama cui lasă manualul această obligație? Oricum, acest mod de a concepe manualul de geografie pentru clasa a III-a este la fel de formalist ca arhaicul procedeu de la începutul acestui secol: procedeu bizar, dacă se are în vedere experiența pozitivă, valoroasă, din ultimii cincisprezece ani. Iată o mostră, la pag. 57: „**Dacă** (s.n.) cunoaștem mersul vremii pe un timp mai (s.n.) îndelungat spunem că știm cum (s.n.) este climă...” text extras chiar din lecția „Clima și apele”. Făcînd abstracție de prezumtivul „dacă” și de relativul „mai”, elevul tot n-ar afla ce fel de climă are comuna sa: noul manual nu-l ajută... Cit despre „cum” este „climă” ce să mai vorbim?...

Inv. ION D. UNGUREANU ■
Arad

REZUMATUL UNUI MEMORIU. Dumitru Dragoman, în vârstă de 62 de ani, asistat la căminul de bătrâni nr. 1 din Sibiu, scrie în text de cinci file, a care, în primele două, arată condițiile de viață ale celor 78 de asistați, după plecarea fostului director și instalarea la conducerea căminului a lui Nicolae Viorel Moldovan. S-ar umbra la penuri, ar fi sustrase cantități de alimente, care ar intra în cămara noului director, a contabil-șef, deși, cum se arată mai jos, cei doi nu se înțeleg.

Autorul memoriului întocmește directorului un „rechizitoriu” cu trei „capete de acuzare”:

1. Cindva, pe la începutul lunii iunie, directorul ar fi dat dispoziție să fie închis într-o încăpăre din incinta căminului pentru consum de alcool celăntanul pensionar Ioan Garcea, timp de două zile și două nopți, fără mîncare și fără băutură.

2. În aceeași lună, în a opta zi, Nicolae Viorel Moldovan, dină în mină cu un tehnician veterinar și cu inginerul agronom Alexandru Pătruța, directorul întreprinderii de îmbunătățire și exploatare a pajștilor Sibiu, ar implicat căminul într-o afacere cu 35 de porci, din care ar fi adus în gospodăria-anexă numai 15, ceilalți urmînd să intre în posesia ilegală în sectorul particular.

3. Din luna iulie și pînă la începutul lunii septembrie a.c., ar fi încercat să o împiedice pe Victoria Floran, contabilă-șefă a căminului, să ajungă în audiență la conducerea județului. Autorul memoriului scrie că ar afla în mare pericol dacă directorul nu ar ajunge printr-un factor direct la conducerea județului.

Ajuns la Sibiu, redactorul îl întîlnește pe Dumitru Dragoman, care nu recunoaște că a scris memoriul, care laudă inițiativele directorului Nicolae Viorel Moldovan și care susține în actualul regim de viață al asistaților din cămin este mult îmbunătățit față de cel din timpul directorului de pînă acum un an.

Omul de încredere

Era chiar Dumitru Dragoman, asistat în cămin din februarie 1986, care îl cunoaște pe Nicolae Viorel Moldovan din vara lui 1986, cînd acesta a preluat funcția de director. Dumitru Dragoman este „unul dintre cei care merg în oraș”. În consecință, au fost făcute destul de repede două costume de haine pe comandă. Este ajutat, după cum rezultă din declarația lui scrisă, „cu ceva bani” pentru munca depusă în gospodăria anexă.

Dumitru Dragoman are 62 de ani și se ține foarte bine, adică „putea încă munci oriunde o mîmă întreagă. Este de undeva în județul Sibiu, dar și-a părăsit o parte din viață la București. Se dorește „spiritual”, știe lucruri de toate felurile, pe care le ține în memorie „pe serii”, „mînd să le scoată la momentul oportun, face cu ochiul și cu gîndul dintr-o parte. El n-are pensie. Trăiește cu ce primește

de unde se poate pentru că nu are dosarul „definitiv”. Tocmai se pregătește să își dea în judecată tatăl care are niște venituri pe care nu le face pe din două. După cum rezultă din patru declarații ale bătrînilor, Dumitru Dragoman execută diferite munci la domiciliul directorului, e „omul de încredere” al acestuia, adică acela care duce mîncare celor trei cîini, mîncare de la cămin, evident, cînd Nicolae Viorel Moldovan este plecat de acasă.

Dumitru Dragoman nu intru-nește deci acei ani de muncă în sectorul socialist care să îi permită să aibă o pensie, oricît de mică. El este însă un fel de vîtaf al căminului pe timpul cînd directorul este plecat. Observă tot și îl informează a doua zi dimineața. Dacă e ceva urgent, îi dă telefon acasă.

Din mai multe declarații, dintre care două ale bătrînilor Vasile Labo și Nicolae Tatu, rezultă că, în seara zilei de 25 septembrie, Dumitru Dragoman a fost să se bată cu alt bătrîn cu care a lucrat pe terenurile gospodăriei lor anexate la Gușterița. Furaseră în complicitate ceapă, o vînduseră pe băutură, se dăduseră în vileag și puse-

la băutură. Căuta patul său, își cerea continuu scuze pînă adormea și citeva zile după ce bea.

Dumitru Dragoman, observînd că Ioan Garcea are mereu bani, „s-a lipit” de acesta. Împărțeau pe din două tot ce avea Garcea. La începutul lui iunie au mers amîndoi să muncească la Gușterița, unde gospodăria-anexă a căminului detine trei hectare de pămînt arabil. După ce au bătut ce au bătut, Garcea a rămas întins pe cîmp și Dragoman a plecat la cămin. Odată sosit, a spus deformat directorului cele ce se întimplaseră, dînd în exclusivitate vina pe Garcea. Garcea se credea atît de vinovat pentru că bea, încît nu simțea nicio dată nevoia să se apere. Ce i-o mai fi spus Dragoman directorului nu se știe, căci Moldovan „a dat ordin” ca Ioan Garcea să fie internat la Spitalul nr. 3 Sibiu. Salvarea l-a găsit pe Garcea pe drum, în timp ce se întorcea la cămin. Bătrînul, căruia îi trecuse cheful, i-a convins pe asistentă și pe șofer să nu-l interneze. A ajuns și el la cămin și s-a băgat repede în pat. La puțin timp a aflat Moldovan, a venit la el, l-a scos „în careu” în mijlocul curții și, „împreună cu bătrînii”,

circumstanțe atenuante. Dacă Ioan Garcea a fost externat, cum s-ar putea apăra ei de director?

De ce a tăcut contabilă-șefă? Dacă bătrînii și-au pierdut obișnuința de a spera de la cei obligați să aplice legea, de ce a tăcut ea? Directorul a etichetat-o într-o ședință, de „proastă”, „incapabilă” și a îndemnat-o „să-i cadă în genunchi că l-a dat slujba asta”. Dacă legea ar fi aplicată, și acesta ar fi abuz în serviciu. În lipsa directorului, ar fi trebuit să conducă activitatea contabilă-șefă. Și directorul a lipsit „cu probleme” cam mult. Zile la rînd nu a condus „activitatea” decît prin telefon. Dar, cînd pleca, lăsa chiar și ștampila, în mod ilegal, unei bucătărease.

O alacere

Declarația lui Gheorghe Nistor, tehnician veterinar, inițiatorul afacerii, care, lucrînd la O.R.J.A., și nu la întreprinderea de îmbunătățire și exploatare a pajștilor Sibiu, în ale căreia ferme sînt acum răspîndiți

să se legalizeze starea de fapt. Cealaltă anchetă rămîne să stabilească partea de vinovăție a lui Alexandru Pătruța, care a acceptat tranzacția și acoperirea lui Moldovan.

Această infracțiune îl face pe N. V. Moldovan vinovat de fals intelectual și de tentativă de înșelăciune în dauna avutului obștesc.

Încercînd totuși să se apere, N. V. Moldovan a spus că le-a făcut bătrînilor revelații și a arătat o scrisoare de mulțumire a acestora către conducerea județului pentru că s-a optat pentru un așa director. Dar, dacă altul era adresantul, ce căuta scrisoarea la el?

Audiență amînată

Cînd Victoria Floran, contabilă-șefă a căminului, s-a înscris în audiență, nu se știe de unde au aflat Teoader Topa, directorul direcției muncii, Niculina Lupu, aceeași care l-a dat pe Ioan Garcea afară din cămin, și Vasile Șerban, contabilul-șef al direcției. Cei trei au chemat-o pe Victoria Floran la „discuții”. Doi au tăcut. A vorbit Teoader Topa. Victoria Floran, căreia i s-a cerut să-și motiveze intenția de a merge în audiență, a vorbit despre cei 35 de porci, despre încercarea de a fi plătiți 20 dintre ei cu bani numerar și despre bucătăreasa care ținea ștampila. Nici un cuvînt despre Ioan Garcea. „Nu era problema ei”, deși, repet, în absența directorului contabilă-șefă era obligată să conducă instituția. A fost asigurată că problemele se vor rezolva, că va fi informată conducerea Consiliului popular județean Sibiu. Dar și în acest caz s-a produs o dezinformare în lanț: contabilul Vasile Șerban l-a informat pe directorul Teoader Topa că „problema cu porcii s-a rezolvat”, deși știa situația exactă. Teoader Topa a informat mai sus că „problemele sînt rezolvate”. Tovarășa Elena Bleahu, din conducerea județului, a insistat să fie prezentă la o discuție pe care cel trei, care au vorbit cu contabilă-șefă, o vor avea cu N. V. Moldovan. Discuția a durat două ore și Moldovan a fost insistent atenționat. Dar starea de fapt rămăsese ascunsă și a dus la consecințe numeroase, printre care și memoriul semnat cu numele altuia.

Închicere

În urma prezentării concluziilor celor două anchete, conducerea județului Sibiu, în data de 30 septembrie 1987, dînd dovadă de operativitate și spirit de răspundere, a hotărît desfășurarea contractului de muncă directorului Viorel Moldovan, contabilă-șefă Victoria Floran și asistente medicale Maria Horumbete.

Bineînțeles, pensionarul Ioan Garcea este invitat de vechii săi colegi să își reia locul în cămin, dacă mai trăiește.

AURELIAN TITU DUMITRESCU

Profitor de pe urma bătrîneții

seră mîna pe ciomag. Nicolae Viorel Moldovan nici nu i-a părăsit, nici nu i-a externat.

Notă: A doua zi după ce Dumitru Dragoman a prezentat în roz regimul de viață al asistaților de la cămin, Victoria Floran, contabilă-șefă, a hotărît să vorbească.

Un caz

Notă: Cele care urmează au fost extrase din declarațiile Mariei Horumbete, asistentă medicală principală la dispensarul căminului, Victoriei Floran, Mariei Cindea și Mariei Sandor, lucrătoare la serviciul de contabilitate al căminului, ale asistaților Vasile Labo și Nicolae Tatu, a directorului Nicolae Viorel Moldovan, aceasta din urmă fiind făcută în a treia zi a anchetei.

Ioan Garcea a fost ofițer de carieră. La bătrînețe, a rămas singur. Undeva, la Făgăraș, are o soră și doi nepoți medici. Probabil că acum se află acolo. Ioan Garcea a fost printru puțin bătrîn din cămin cu o pensie respectabilă. Boala asistaților este singurătatea. Toți simt nevoia de a vorbi și de a asculta. Ioan Garcea era invitat de cîteva ori pe an de un coleg al său, șef de promoție la școala de ofițeri, să meargă pe munte. Era ajutat cu bani și de sora și de nepoții săi. Ioan Garcea este un bătrîn liniștit și emancipat. Uneori, din cauza aceluiași crize pe care le dă singurătatea, bea. Era foarte liniștit și

care, de fapt, tăceau și își țineau capetele în jos, a hotărît să îl închidă pe Ioan Garcea într-un monument istoric atestat documentar în sec. al XIII-lea. Înainte de a-l închide pe Garcea, N. V. Moldovan a dispus să i se facă un control medical de către asistentă medicală principală Maria Horumbete, care era de serviciu. Aceasta l-a prevenit pe director că Ioan Garcea este hipertensiv. Directorul nu s-a lăsat impresionat. N. V. Moldovan a dat din timp în timp telefon de acasă să se intereseze „cum îi merge bătrînului”. După mai bine de patruzeci de ore, aceeași asistentă, pe proprie răspundere, l-a scos pe bătrîn. Directorul nu a protestat, dar, speriat probabil de fapta lui, a hotărît ca Ioan Garcea să fie imediat externat. I. G. și-a luat bilet la un tren care urma să plece din Sibiu peste 24 de ore, sperînd că directorul își va schimba hotărîrea. „Tovarășa” Niculina Lupu, șeful oficiului de asistență socială și contabilitate de la Direcția muncii a județului Sibiu, care tocmai vizita căminul, a luat o hotărîre salvatoare: „Să plece bătrînul. Imediat! Imediat să lasă!” Ioan Garcea și-a luat hainele, a ieșit pe poartă, și-a sprijinit bagajul de zidul clădirii căminului, s-a așezat și a rămas acolo peste noapte. Acest abuz al directorului se încadrează în articolul 189 din Codul penal, lipsirea de libertate în mod ilegal.

În cazul în care legea ar fi aplicată, asistații căminului și personalul administrativ ar putea fi acuzați de tănuire. De ce au tăcut? Aproape toți ar avea

porcii, sau la Căminul de bătrîni nr. 1 Sibiu, nu avea calitatea să fie delegat: „Fiind tehnician veterinar de profesie și cunoscîndu-l pe Nicolae Viorel Moldovan de la Căminul de bătrîni nr. 1 Sibiu, îl ajutam la tratamentul animalelor pe care le avea căminul. În urma unor discuții cu dînsul, am ajuns la concluzia că s-ar putea cumpăra prin căminul de bătrîni niște porci pentru niște contractanți, prieteni cu mine. Am depus la cămin suma de 13 000 lei, contravaloarea porcilor. Tovarășa contabilă-șefă de la cămin nu a fost de acord. Am primit banii înapoi. Contractanții care urmau să primească porcii: Ilarie Mohai, socul meu, și Traian Borcea, cumnatul meu. Bani îi au fost ai mei”.

Întreprinderea de îmbunătățire și exploatare a pajștilor nu avea posibilitatea legală să achiziționeze porcii de la A.E.I.C.P. Vestem. „Delegatul” a dus cu o mașină 15 porci la cămin, cu altă mașină 20 de porci la „pajști”. Este o altă falsificare a stării de fapt. Porcii au fost cazați la cămin între 8 și 18 iunie, fără să se încaseze vreo sumă cheltuită pentru hrana lor în cele zece zile. Contabilă-șefă a calculat în timpul anchetei consumul, ajungînd la o sumă de 1 080 lei. Recepția porcilor s-a făcut la „pajști” cînd le-a venit bine, pentru a se închide cercul vicios. Dar banca nu a acceptat nici acum plata celor 35 de porci, care, în iunie, aveau 30-40 kilograme. Pentru că acum au atins greutatea de 70-80 kilograme, probabil că se va accepta totuși să fie achiziționați de „pajști”. S-a ajuns

Lumina aceea

Scriam, în numărul trecut al revistei, despre un șofer de la I.T.T.A. care își rotunjea frunșel veniturile prin încărcarea autocarului său cu oameni care-i ofereau sume consistente pentru a fi transportați pe drumul de la Giur-

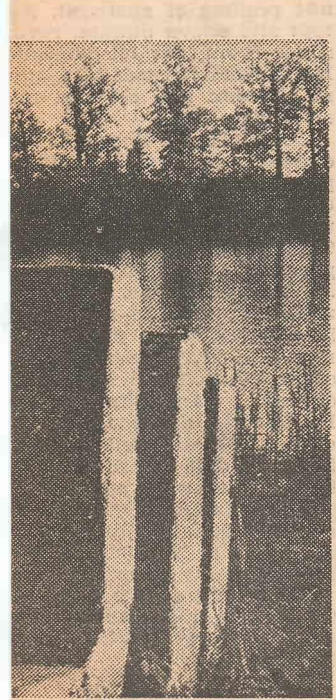
va fi pus în discuția colectivului și se va lua măsura ce se impune față de un om care a murdărit obrazul instituției, al firmei noastre. Drept și corect. Continuî discuția cu șoferul. Aflu că lucrează de 17 ani la acest loc, că aproape în fiecare an a ieșit în străinătate, că avea o mașină bună

deși are 52 de ani. După care izbucnește: **asta înseamnă să ai ghinion!**

De-acum, totul e lesne de priceput. Nu-l doare și nici nu-l mîhneste gîndul că ar fi greșit, că ar fi comis o faptă antisocială, ci acela că a avut neșansa de a fi fost prins și de a i se fi dat în vileag în virtutea. Nu-și face muștrări de cuget pentru nesocotința lui, ci pentru că n-a avut suficient fler atunci cînd mi-a deschis portiera.

Dacă am privi gîndul omului ca pe un labirint, atunci putem compara impactul acestuia cu adevărul nu atît ca un fir al Ariadnei, ci mai curînd cu o breșă făcută într-unul din pereții întortocheatei zidiri. Spîrtură prin care pătrunde lumina zilei — fie ea încărcată de ploaie sau de ger. Dar a-ți vedea viața, atunci cînd greșești, ca pe un șir de ghinioane este totuna cu a nu putea să primești, cu ochii deschiși, lumina aceea.

DAN MUCENIC

inu Lazăr: Început de șantier

Abia după ce se vede tipărit, un articol începe să-și trăiască adevărata viață. În ciuda faptului că forma lui finală spune foarte puțin despre îndoielile, alergătură sau informațiile adesea contradictorii care l-au generat. El există, e citit, dă naștere la reflecții și provoacă, adesea, răspunsuri. Iar aceste răspunsuri reușesc uneori să lumineze mai bine cazul prezentat în articol decît întreaga documentare și trudă a reportajului. Omul, bucuros sau incudat de apariția textului, iese din starea de circumspecție de pînă atunci, din rezerva cu care l-a privit inițial pe reporter și „o zice pe-aia dreaptă”. Pilduitoare această viață post scriptum a unui articol. Iar tălcurile pe care ți le oferă spre descifrare nu mai țin, în cazul gazetarului, de laboratoriu intim al creației, ci se cer date publicității. Ceea ce vom și încerca să facem în acest colț de pagină.

Post scriptum

giu la București. În ziua imediat următoare apariției articolului, șoferul vine la redacție. Pare îmbătrînit cu cîteva ani. Spune, pe un ton vrednic de compasiune, că i s-a comunicat de către conducerea întreprinderii desfășurarea contractului de muncă. Se gîndește la copii, la situația lui în fața tovarășilor de muncă, a rudelor, prietenilor și cunoscuților. Mă interesez telefonic dacă acesta e adevărul. Da, răspunde directorul, cazul său

și frumoasă, confortabilă, că lucrul pe ea era o adevărată plăcere. De ce nu s-a gîndit la toate astea cînd s-a hotărît să se apuce de afaceri? De ce nu s-a gîndit atunci la copiii lui (pe care, îmi spune, i-a educat în spiritul cinstei și al dreptății, și care, acum, își vor da seama că spusele tatălui lor nu erau decît simple cuvinte, urscă demagogie)? Tace cînd aude întrebările. Își pleacă privirea ca un școlar prins cu șolda,

Cititorii propun

Cine ridică mânuşa?

Dorința lui Petrică Dărăvoianu, infirmier la Baia „Apollo”, din cadrul Intreprinderii balneare de Turism Herculane, este ca la locul de muncă unde-și desfășoară activitatea să fie ordine și condiții cât mai bune de tratament, prevenindu-se totodată degradările și realizându-se economii. Aceeași dorință o are și Golu Elena și mulți din cei ce deservesc Băile termale „Apollo”.

De aceea, de 4 ani continuă să facă propuneri organelor administrative fie în cadrul adunărilor de partid (cei doi arătați mai sus sint comuniști), fie în adunările de producție.

Rezultatul: nu s-a luat nici o măsură. De aceea sint descurajați și cînd încerci să stai de vorbă cu ei rostesc cu o undă de părere de rău în glas: „propunem de pomană”.

Oamenii ni se adresează nouă, arătînd neajunsurile și noi le ducem mai departe fără nici un fel de rezultat. Tovarășii din conducere și în special tovarășul director adjunct Silași Petre de la I.B.T.H. promite, dar practic nu se realizează nimic.

Să încercăm să le înșirăm într-o oarecare ordine:

— La intrarea în băi sint două dușuri gata instalate care însă funcționează cu apă rece. Apă caldă este suficientă numai că trebuie făcută o legătură; dar cine s-o facă? Și situația rămîne fără ca aceste dușuri să aibă utilitate.

— În baie, scurgerea este imediată apropiere a sursei de alimentare cu apă termală, în așa fel că apa termală abia intră și imediat pleacă. O mică parte intră în bazin.

Se simte nevoia să se lase să curgă în continuare apa termală pentru ca o mică parte din ea să aibă eficacitate.

Consumul e de 400%. Curanții au încercat să astupe cu hîrtie scurgerea dar aceasta coțtravine regulilor elementare. Un tub simplu ar îndepărta scurgerea în așa fel ca să poată face amestecul economisîndu-se apa termală, respectiv și energia.

— Un singur loc de lampă luminează bazinul de apă amplasat pe colț. E suficient, dar lipsește abajurul. Aburii se ridică, becul se umezește și face explozie. În felul acesta becurile se schimbă la intervale scurte. Neajunsul s-ar elimina dacă abajurul ar fi prezent. Dar el lipsește. Cine să-l pună?

— La intrarea în baie amenajat un frumos loc cu chiuveță de piatră, mozaicat pentru apa potabilă. E binevenită și la îndemînă. Pînă acum 2 ani a funcționat avînd instalația completă. Și acum are, dar cu întrerupere și apă potabilă s-a întrerupt și ea. Cine să remedieze?

— Pe timp friguros băi funcționează. Nu avem însă în căldire sau mai bine zis mijloc de evacuare a fumului, zidurile fiind foarte groase. O perforare a zidurilor e imposibilă. Un sistem de caturi și burlane a face posibilă evacuarea și respectiv încălzirea.

— În sala de dezbrăcare sînt cuiere bine venite. Numai cî mai mult de jumătate nu a cuie de agățat. Deci ele sînt ornamente iar pacienții fac și ei ce pot. Dar prea multe nu a de făcut deoarece așază hainele pe jos. Nu e civilizată dar altă soluție nu există pînă la sosirea cuielor care n-are cîm să le completeze.

— Grătarele de lemn existente cu ani în urmă și-au îndeplinit durata de funcționare și au ieșit din uz. Altele n-le-au mai luat locul.

O figură care însenina oare cum această situație tristă e profesorul de gimnastică care în urmă cu circa 4 ani vene regulat la bazin și executa impreună cu curanții mișcări în apa termală foarte folositoare. A dispărut și acesta și în loc părărea de rău.

— Să vorbești de igienizare la bazinul termic din Băile „Apollo” e neavenit. Totu pare din domeniul neavenit a degradărilor. Pereții vorbes în suficientă măsură de acest lucru. La aceasta se adaugă și părărea ușilor 80% degradată. Situația ar fi îmbunătățită c o vopsitoare totală.

— Bazinul e neîncăpător. Curanții se împiedică unul de celălalt. Posibilitatea de extindere a bazinului există (doar un perete despărțitor ar elimina acest neajuns). Mulți curanți care cunosc amplasare bazinului fac această propunere. Dar propunerea se pierde fără răsunset și, ca și celelalte creează momentul nepotrîvit pentru cei care se simt bine în a nu fi deranjați din comoditate.

Concluzia: Cine ridică mânușa în acest set de propuneri spre a cîștiga doar considerația și renumele de bun gospodar?

ION V. MARIN

În urmă cu un an, revista noastră publica un interviu cu inginerul Marian Popa, directorul Intreprinderii județene de producție industrială și prestări servicii din Vaslui, prilej cu care erau prezentate o seamă de realizări ale respectivei întreprinderi și multe proiecte de viitor. Proiecte ce vădeau multă dorință de-a face, de-a dovedi că, într-adevăr, mica industrie beneficiază de mari resurse, care, pentru a fi exploatate așa cum se cuvine, reclamă spirit de inițiativă și urmărirea sistematică a obiectivelor propuse. Într-un recent drum la Vaslui am avut curiozitatea să vedem cite dintre cele ce se anticipau anul trecut au prins, cu adevărat, viață.

Un bun prilej ne-a fost oferit de către adunarea generală a oamenilor muncii. Am aflat, din analiza efectuată, că întreprinderea și-a depășit planul la cei mai mulți dintre indicatori, în pofida unor greutăți (pe care — fapt demn de apreciat — nici unul dintre vorbitori nu le-a etichetat ca obiective, ele fiind numai și numai de anumite deficiențe în organizarea producției sau, de ce să n-o spunem?, de un fel de trac al începutului, întreprinderea fiind de curînd înființată și avînd un colectiv foarte tînăr). Totuși, în spatele unei severe autocritici, s-au întrevăzut și o seamă de împliniri. Ceea ce este îmbucurător e faptul că oamenii acestei unități, deloc ușor de coordonat (avînd ca puncte de lucru în marea majoritate a localităților județului Vaslui), își priveau nerealizările — repetăm, destul de puține la număr față de ce au făcut cu adevărat bine — nu alt prin prisma propriilor insatisfacții, ci mai ales din punctul de vedere al beneficiarului, al omului care a fost privat de niște bunuri extrem de necesare și nu tocmai greu de realizat (cum ar fi confecțiile pentru copii, tuceria comercială sau articolele mărunte din lemn). Ni se pare interesant de relevant și un alt aspect — întreaga dezbateră a problemelor cu care se confruntă industria mică vasluiană s-a desfășurat cu extremă seriozitate, punîndu-se probleme care într-adevăr trebuie să-i frămînte pe cei care lucrează în sfera serviciilor. De pildă — cîștigarea încrederii populației față de calitatea activității din unitățile prestatoare din cadrul I.J.P.I.P.S.. Astfel abordate lucrurile, ni s-a părut firesc ca între proiectele pentru anul acesta — dintre care unele au început deja să devină fapte vizibile — să figureze, înaintea de orice, înființarea de noi activități de producție și prestări de servicii, în special în comune. E vorba de rotării, dogării, atelierelor de confecționare și reparare unelte de uz gospodăresc sau harnașamente, tocilării. Acorînd așa-ziselor lucruri mici importanța reală, oamenii mun-

cii din cadrul Industriei mici dovedesc faptul că-și înțeleg menirea. Dar, pe de altă parte, așa cum a rezultat din discuțiile care au avut loc, aceste obiective nu trebuie, cu nici un preț, să diminueze interesul pentru acțiunile îndreptate spre modernizarea producției, și asta mai ales în condițiile în care, se știe, mica industrie este un partener important al celei republicane și, în același timp, exportator de numeroase produse.

Acestea fiind, în mare, datele și obiectivele desprinse cu prilejul adunării generale, l-am însoțit pe directorul Marian Popa într-unul din obișnuitele sale raiduri zilnice pe la citeva dintre punctele de lucru. Din păcate, am pornit cu stingul, aflînd că o unitate care se ocupă, între altele, și de repararea bunurilor de uz casnic, amină de circa o săptămînă solicitarea unui cetățean care dorea să-și repare frigiderul. Motivul? Pur și simplu, deparatorul n-avusese chef să se ducă! Greu, de fapt

Exigențele industriei mici

Imposibil să asigurăm prestări de calitate cu astfel de oameni! — comentează incindat directorul Popa. Norocul nostru este că avem foarte puțini dintre aceștia... Dar, cu timpul, vom scăpa și de ei — fie prin propria lor hotărîre de-a face treabă, fie prin voința colectivului, care n-are nevoie de oameni care să-i facă antireclamă.

Dincolo de acest incident, care s-a vădit a fi, cu adevărat un simplu incident, o nedorită excepție de la cursul firesc al lucrurilor, am putut remarca seriozitatea cu care s-au aplicat măsurile preconizate cu un an în urmă privind modernizarea producției, buna funcționare a tuturor agregatelor, o desăvîrșită ordine și curățenie la locurile de muncă. Aceste lucruri le-am putut observa mai ales la unitățile din Birlad, unde au avut loc transformări de-a dreptul spectaculoase pentru un interval de timp atît de scurt. La secția de vată, la turnătorie și la unitatea service am întîlnit cu totul altceva — mult schimbat în bine — decît atunci cînd am mai trecut pe acolo. În această direcție, a organizării unei baze materiale capabile să facă față cerințelor și pretențiilor tot mai mari care stau în fața mi-

cii industriei, se merge și în continuare, I.J.P.I.P.S. Vaslui continuînd să preia spații de producție și unități de la marea industrie și reprofilîndu-se în conformitate cu necesitățile și dorințele cetățenilor. Secția de mobilă din Birlad — renunță într-o vreme pentru calitatea deosebită a produselor realizate — a și trecut, începînd cu luna februarie a acestui an, la industria mică. Și aici, ca și la alte unități, sint încă multe lucruri de făcut. Spunem aceasta pentru că nu vrem să ocolim un adevăr: zestre industriei mici n-a fost, din pornire, grozavă. Unitățile care au intrat în alcătuirea ei, în momentul înființării întreprinderilor de producție industrială și prestări de servicii făceau parte din categoria celor socotite nerentabile (fiind cu adevărat nerentabile). Iar asta din varii motive — fie că era vorba de o bază materială nu tocmai bine pusă la punct, fie că lucrătorii nu păreau prea convinși de faptul că situația poate fi schimbată în bine (socotînd trecerea la industria mică drept o... retrogradare), fie că produsele realizate nu aveau căutare. Acesta era, la data preluării ei de către I.J.P.I.P.S., și situația secției de mobilă de la Birlad. Trezînd prin ateliere am putut constata cu ușurință că în multe locuri se executau lucrări pe cont propriu, particulare, ce urmau apoi să fie scoase fraudulos din unitate și valorificate pe piața liberă. Dezinteresul se întrezărea și în modul în care erau îngrijite utilajele, în dezordinea greu de descris ce domnea în curte și prin multe locuri de muncă, în modul de depozitare a materiei prime. Iată, așadar, conducerea întreprinderii județene în fața unui nou început. Pe care-l doarește urmat de măsuri grabnice și energice în urma cărora secția de mobilă din Birlad să se alinieze, într-o ordine și bună gospodărire, celorlalte care au fost preluate de către industria mică.

În sfîrșit, un ultim popas la noul sediu al întreprinderii, aflat în plină construcție și unde vor fi amplasate două mari ateliere, bine dotate tehnic, pentru prelucrări metalice. Grație acestei noi investiții, producția întreprinderii va spori considerabil. Așa cum se va întimpla și datorită altor amenajări și modernizări de pe la secții, precum și prin preluarea altor spații — comerciale și de producție. Așadar, după un an, întreprinderea județeană de producție industrială și prestări de servicii din Vaslui se dovedește a fi în plină creștere, atît din punctul de vedere al realizărilor înscrise în cifrele de plan, cit și al eforturilor depuse pentru satisfacerea cerințelor cetățeanului, beneficiarul exigent al activității sale.

DAN MUCENIC

Note

Cîșmigiu

Cîte puncte de reper fundamentale poate avea un oraș?

Cîte locuri care să îl individualizeze, fără puțință de confuzie, față de alte zeci de orașe din țară, mii, de pe continent, zeci, sute de n.ii din lume?

Cîte nume au acea sonoritate unică prin care să se impună memoriei afective cu puterea de a nu mai fi șterse? Nu cunoșc nici un amator de curiozități care să fi făcut o astfel de statistică.

Am crezut însă (așa cum au crezut și bunicii și părinții mei) și încă mai cred că Cîșmigiu este un asemenea loc, chiar dacă autorii Micului dicționar enciclopedic (ediția a II-a) au altă părere. Departe de mine gîndul de a nega importanța consemnării unor locuri ca Cilibia (com. în jud. Buzău, 2,7 mii loc.; stație c.f.), Ciobanu (com. în jud. Constanța, 4,1 mii loc.) sau Ciocile (com. în jud. Brăila, 5 mii loc.) am ales la întîmplare de la litera C, acolo unde am căutat zadarnic Cîșmigiu). Să fie, oare, mai puțin important pentru numele și renumele

nostru în lume un parc pe care încă în 1911 vestitul ghid Baedeker îl consemna drept „frumoasa grădină publică Cîșmigiu”, recomandînd-o călătorilor străini pe meleagurile Bucureștiului, alături de Universitate, Teatrul Național, Ateneu, Călea Victoriei sau Palatul de Justiție?

Răspunsul nu poate fi decît unul singur, repetat în fiecare zi, în fiecare anotimp, în fiecare an, mereu, de miile de copii, tineri și bătrîni ce revin, fie și pentru cîteva clipe, numai, în bătrînul Cîșmigiu. Bucuria reîntîlnirii se stinge însă în fața canalelor pline azi de buruieni și murdărie, pe care altădată pluteau lebede, în fața izvoarelor lui Eminescu, deseori infundat cu frunze și hîrtii, a „muntelui” din virful căruia, cu cîteva ani în urmă susura o minusculă cascade, ori a depozitului de gunoi din imediata apropiere a rotondei scriitorilor.

Sună patetic, dar nu e decît adevărat. Avem nevoie de Cîșmigiu cum avem nevoie de buletinul de identitate! Un Cîșmigiu curat, frumos, nu unul năpădit de hîrtii și nepăsare. Cîșmigiu nu poate fi trecut la „și altele” în gîn-

durile și preocupările noastre. E timpul să ne-o reamintim, alături de cei răspunzători de îngrijirea lui, și noi, care prea ades privim indiferenți la posesorii pachetelor goale de țigări sau hîrtilor „uite” pe bănci și alei.

R. P. MANOLESCU

Slalom...

În centrul Bucureștiului, într-o foarte aglomerată străduță, în fiecare dimineață, zeci de călători așteaptă maxi-taxi 513, 506, 517. Timp este destul, între o cursă și alta, ca să stăm de vorbă și să privim strada Șelimbăr, locul unde constituim șirul nostru. Cred că merită să fie descrisă... Praf, acum noroi, de cînd plouă, gunoale care n-au mai fost de mult ridicate, aspect negospodăresc. Semnul indicator de circulație atrînd de un stil legat cu o sîrmă și după cum bate vîntul îl schimbă direcția.

Se întîmplă să staționeze și cite o „Dacie”, atunci se produce o adevărată învîlmășeală. Șirul, ca un fluviu, schimbîndu-și „cursul” se mută pe o altă porțiune de trotuar, ca maxi-taxi să se strecoare cum

poate printre mașini, călători.

În fața stației e un centru care colectează hîrtie, fier vechi. Dacă se nimerește și camionul care adună deseuri, maxi-taxi e forțat să ocolească stația, făcînd un cerc prin alte străzi. De multe ori, noi, călătorii, ne luăm ziua bună de la cursă.

Din cite străzi există în Piața 1848 nu se putea alege un alt cap de linie, convenabil și pentru I.T.B., și pentru călători, fără slalom la începutul zilei?

CARMEN DUMITRESCU

052 nu răspunde

Doream să aflu urgent ce trenuri circulă de la București spre Slatina și în seara zilei de duminică, 27 septembrie a.c., pe la orele 19, am sunat la 052, informații C.F.R. Am format, deci, cu grijă numărul și am așteptat mult doritul răspuns. Dar, nimic... Telefonul suna în gol. Îl las să sune așa. După aproximativ două minute, apelul se întreprinde brusc. Formez din nou... De data aceasta, sună ocupat. E o speranță, insist, dar de răspuns nu-mi răspunde nimeni... O fi, cumva, telefonul

defect? ! Verific. Telefonul meu e bun. Am făcut, oare numărul greșit? Mă încapăținez și formez iar, rar și apăsat, 052. Se aude același zbir nit prelung și enervant. Aștept alte cîteva minute, revin și iar revin, dar tot zadarnic. De la celălalt capăt al firului nu primesc nici cel mai mic semn de... viață.

Ce să fac?! E ora 20 și douăzeci de minute. Mi-am pierdut mai mult de o oră cu... apelul la 052. Pînă la urmă mi-a venit ideea salvatoare. Mi-am amintit c prietenul meu, Mitică, are un Mers al trenurilor. L-am sunat, mi-a răspuns soția lui i-am cerut scuze pentru deranj și, doar în 3 minute, mi-a oferit binevoitoare informații de care aveam atita nevoie. De bucurie, dar poate — re-cunoșc — și de ciudă, am mai format o dată 052 și am lăsat telefonul să sune așa, aproape zece minute. Toată noaptea, dacă sunam, sint convins rezultatul ar fi fost același. Adică nu m-ar fi auzit nimeni.

Motiv pentru care, iată, întreb: de ce mai există oare 052, denumit INFORMAȚII C.F.R.?

De ce?

MIHAI MERIȘANU

Primim

de la Regionala C.F. București, Direcția mișcare

Referitor la articolul apărut în revista „FLACĂRA” din 28.VIII.1987, intitulat „De ce întârzie trenurile”, vă facem cunoscut următoarele: Cauzele care au condus la întârzierea trenurilor citate în articol au fost cercetate amănunțit de organele noastre. Din cercetări, a rezultat că una din cauze se datorește lucrărilor ce se execută la linie sub circulație, iar alta datorită personalului de mișcare, ce nu s-a orientat corect pentru readucerea acestor trenuri în trasă. Referitor la trenul rapid 56 din 09.VIII.1987, casiera care avea spre vânzare locurile la acest tren, a primit de la operatorul „rezervări” din Regionala C.F. Iași, un număr de 22 locuri pentru vagoanele 3, 4, 5 și 6, locuri care au fost vândute publicului călător și nu a primit nici un loc la vagoanele 1 și 2. Neregula comisă de personalul Regionalei C.F. Iași a fost avizată conducerii acesteia, pentru cercetare și tratare. Pentru faptul că trenul 3041 a fost trecut eronat pe tabla de afișaj cu ora de plecare 8,30 în loc de 8,33 — cit avea plecarea după grafic, personalul biroului de informare a fost tras la răspundere disciplinar. În mod similar s-a procedat și cu restul personalului implicat în neregulile semnalate în articolul suscit.

Calendaristic și-n fapt... Ne revizuiți garderoba, lucrurile călduroase sînt iar căutate și la mare preț. Măturăm din curți frunzele moarte și oriunde mai vedem o plăpîndă plantă verde o ocrotim cu mai mult atașament. Bate vîntul și a început să plouă, că-ntr-o poezie de Bacovia, uimindu-ne, ca la un început. Se deschid umbrelele, se colorează, altfel, strada. Crizantemele sînt în apogeu. Cînd, numai ele, sînt în toate coșurile florăreselor, în bratele noastre, e semn indubitabil...

Bate toamna pe străzi, dar plimbîndu-mă revăd Bucureștiul. Aș avea nevoie de o hartă, pentru zone întregi care s-au transformat total în cîteva luni.

nul Unirea, noile hale și refacerea întregului perimetru al Pieții Națiunii. Celălalt traseu al metroului care pornește de la Întreprinderea „23 August” a fost martorul radicalei schimbări la față al cartierului cu același nume; la „Timpuri Noi”, strada Lînbăriei este peste 50 la sută alta, dată în folosință, mii de oameni s-au mutat în noi apartamente. Spitalul clinic Municipal era o dorință cînd se trasa pe acolo drumul metroului; complexul Grozăvești s-a amplificat proporțional cu numărul studenților care-și petrec în condiții excelente anii de studii; Politehnica, ca un autentic organism viu, și-a ramificat facultățile, și ele noi; în Crîngăși, piața, cartierul, podul

Bate toamna

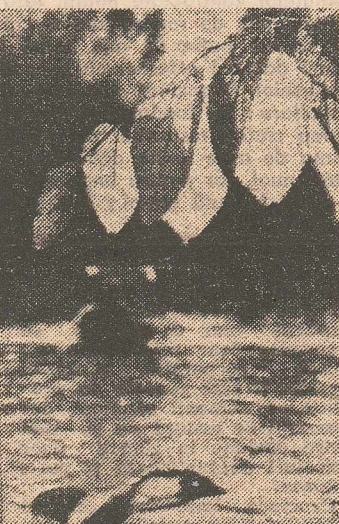
Ați făcut cursul Dîmboviței, la pas, de la Ciurel pînă la Piața Națiunii? Ați trecut podurile, pasarelele, cu „dantelele” de piatră, pe sub care Dîmbovița e într-adevăr „apă dulce”? Ați văzut noile maluri, mini-grădini?

Schele, construcții, pe deasupra și pe dedesubtul orașului.

Mașinile care trec prin pasajele de la Bucur-Obor, Mărășești, Piața Victoriei, Piața Muncii, Piața Unirii, nu sesizează anotimpurile. Lumina împinzesc pereții și traversarea Bucureștiului... pe sub București e o încălzire. De cită muncă eroică s-a dat dovadă pentru ca, alături de ființa metroului, să se deschidă alte șantiere, cu parametri încărcăți de conștiință și profesionalism. De cită muncă eroică mai este încă nevoie!

Pasaajul de la Universitate este refăcut în totalitate. Alături, cursul metroului, este, pentru cei care-l lucrează întregit cu porțiuni de kilometri către Piața Victoriei și mai departe. Stațiile, mici bijuterii, sînt în atelierul de creație al muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor.

Am revăzut intrările și ieșirile din Metrou. Aproape tot ce este la suprafață s-a amenajat în paralel cu metri șerpuitori de drum: parcul din fața Întreprinderii I.M.G.B., modernizarea pieții agro-alimentare de la Big-Bercheni, construcțiile, impresionante ca număr și înfățișare, de la stația Tineretului, magazi-

Grant, ajungînd pînă în noua stradă Turda, sînt toate de vîrsta unor copii de școală.

Bate toamna și la mine-n geam, dar nu-l închid.

Bate toamna în geamurile noastre, dar Bucureștiul își vede de treabă, cu calm și seriozitate. Foile din calendar se rup, nu fără a lăsa în urma lor multe de adunat.

Mă gîndesc, de cite ori, în profesunea mea, am întrebuițat cuvîntul... nou. Poate cel mai des folosit, poate cel mai de neînlocuit. Cred că fără el aș fi ca un invalid. Vom mai avea, totuși, multă nevoie de el, spre cîntecul celor care-l fac viabil prin fapte.

CARMEN DUMITRESCU

Fotografie de PAUL AGARICI

Cronica șoselei

Ipostaze

A făcut așa, un fel de triplu salt. Exact ca la concursurile de gimnastică. Cu deosebirea că acolo, sportivul culege aplauze, pe cînd aici, „figurile” autoturismului au atras mai întii uimirea locuitorilor comunei care nu mai văzuseră decît în filme asemenea „cascade” și imediat după aceea, extrema lor mirare cînd din autoturismul care a căzut pe roți, cei trei pasageri, doi băieți de 20 de ani și o fată de aceeași vîrstă, au ieșit bine mersi, fără măcar o zgîrietură. Amindoi îi făceau curte. Întii și-a prezentat numărul Alexandru. „Șcula” era de primă mînă. A atins 140 pe oră, a trecut printre două căruțe la cîteva milimetri de ele, aducîndu-i pe căruțași în pragul infarctului, a transat scurt cu cîteva curbe ac de pâr, mergînd pe două roți..., oprindu-se în final după o nemai-pomenită maltratare a frinei. Tarzan, tînărul supranumit așa pentru statura sa asemănătoare cu a celebrului personaj, se făcuse vînat de invidie. „Cu ce aș putea să-l fac mat?”, se gîndea el. Doar cu o întoarcere la 180° în plină viteză. Mi-a reușit de cîteva ori, dar, ce-i drept, prea mult antrenament nu am. Fie ce-o fi, încerc. Dacă scheletul ăsta ambulant de Sandu a reușit un număr atît de aplaudat, eu trebuie să-l „tai” fără apel. În caz contrar, Rodica va schița zîmbetul ei malițios și-mi va spune: „Ce folos că semeni cu Johnny Weissmüller dacă n-ai chemare pentru numere în forță”. Băiatul a reușit totuși, după cum am văzut, să facă cascadoria, dar fără voia lui. După ce paloarea ce i se așternuse pe față a mai dispărut, după ce și-a mai venit în fire, încercînd s-o dreagă cît de cît, a rostit către cei doi: „D-aaa v-am spus să vă puneți neapărat centurile, știam ce urmează. Cele cîteva stricăciuni nu reprezintă o problemă. Mi le repară tata”. „Ți-ăș face o propunere, impostorule, caricatură a lui Tarzan: interesează-te, poate se toamnă o nouă versiune a filmului „Minciunile baronului Münchhausen”. Ți-s-ar potrivi rolul principal. Îi întreci, totuși, în cinism și insolentă. E și asta o performanță. Nu e la îndemina oricui s-aibă obraji confectionați din tinichea”. Pentru a demonstra, parcă, diversitatea situațiilor — mergînd pînă la totala lor opoziție — pe care viața — și numai ea — este capabilă să le creeze, nu departe de locul unde s-au petrecut peripețiile celor trei tineri, cu cîteva ore mai tîrziu, un episod de eu totul altă natură — ca desfășurare și final — ne-a readus în

suflet încrederea și admirația în minunatele virtuți umane ale generației tînere. Voicu — student în ultimul an la medicină — și Marta — logodnica lui, proaspătă profesoară de educație fizică — se îndreptau spre casă. Veneau de la munte, după vacanța de vară, trăind din plin plăcutul sentiment al perspectivei unei curinde uniri a destinelor lor. Fiecare se lasă în vraja gîndurilor, alcătuiindu-și imagini care de care mai frumoase despre căsătoria lor apropiată, despre munca și familia ce o vor întemeia. Soarele cobora solemn dincolo de orizont, natura cutundîndu-se treptat în întuneric. O atmosferă de calm și liniște punea stăpînire pe tot ce se afla dincolo de asfaltul tot mai întunecat al șoselei, învăluind în mantia nopții cîmpul, copacii, stîlpii. Deodată în fasciculul de lumină al farurilor, răsări, ca din pămînt, o mașină oprită într-o poziție bizară. Nu era cu totul nici pe drum și nici în afara lui. Dădea impresia că intrase într-un copac mai ales că ușa din stînga era larg deschisă. Logodnicii trecură de autoturism cînd realizară că în urma lor, acolo, ceva nu era în regulă. Voicu opri. „Te-a frapat și pe tine, îl întrebă Marta, mașina aceea?”. „Nu știu de ce, dar mi-a produs o senzație ciudată ce mă-ndeamnă să mă întorc. Să văd ce s-a întimplat”. „Hai, Voicule! Nici mie nu mi se pare normală situația”.

„Ce zici de asta, Marta?” întrebă, mirat, Voicu. În mașină, cu capul aplecat pe volan omul nu mișca. Seda într-o poziție inertă. Părea că nu răsuflă. „Marta!, vorbi Voicu după ce îl examină pe om. Vezi că e vorba despre un atac de cord. Sau, cine știe, o comă diabetică. E și cam în vîrstă. Oricum, trebuie să acționăm!”. „Ai curajul să-l luăm cu noi?” „Bineînțeles. Are puls și sper să-l salvăm. Numai că trebuie să-l scoatem cu foarte multă grijă și să-l culcăm pe bancheta din spate. Sper să nu-ți fie frică să stai alături de el, să-i rezemi capul pînă ajungem la spital”. „Mai întrebîți? Doar am și eu ceva cunoștințe de profil”. „Îmi place și mai mult, draga mea. Ce bine e cînd știi că ai alături de tine pe cineva pe care te poți bizui la nevoie”.

La nunta lor, Voicu și Marta primiră o telegramă de felicitare, cu urări de viață lungă, de la cel pe care îl salvară. Ce putea fi un cadou mai frumos decît sentimentul de a fi fost util semenilor lor?

VICTOR BEDA

Cum toamna ne-a avertizat cu temperaturi deloc generoase că iarna se apropie, chiar dacă sentimentul gîndul ne mai poartă spre zilele verii, am început să ne pregătim apartamentele pentru perioada rece. Lumea caută plăpumi, saltele, perne pentru ferestre și uși, perdele și draperii, burlet pentru etanșizarea ferestrelor. Am vizitat, deci cîteva unități ale cooperativei „Mobilă și tapițerie”, aflată acum în plin sezon al solicitărilor.

Intru, așadar, în plăpumișaria din strada Cameliei nr. 20-24 (unitatea nr. 38), la numai cîteva pași de Buzesti. Șeful de unitate, Ștefan Petcu, îmi oferă cîteva plăpumi, toate frumoase, foarte îngrijit lucrate, în culori plăcute. Doresc, însă, li spun, un alt model, mai complicat. Descopăr chiar în magazin un turcoaz deosebit, pe care îl indic drept față a viitoarei plăpumi. Amabil, acceptă orice fel de model, cu condiția să aduc saten asortat pentru dosul plăpumii și melană sau lînă pentru umplutură. Nedumerirea mea (în magazin existau plăpumi turcoaz, cu dos din saten turcoaz gata confectionate — așa-numitele comenzi la întîmpinarea clientului) nu scade în fața explicației, pe care, dealtfel, o primesc, identică, și în unitatea nr. 41, din Calea Buzesti, de la ajutorul șefului de unitate, Gheorghe Curuia. Satenul respectiv, pe numele său „Sătina”,

achiziționat de către cooperativa, costă 87 de lei metru. El nu poate fi vîndut ca atare populației, întrucît satenul care se găsește în magazinele de mătăsuri costă numai 46 de lei, deși este de aproximativ aceeași calitate. Și mai ciudat mi se pare faptul că plăpumile de 920 lei, confectionate cu „Sătina” tot 920 lei costau și cînd se confectionau cu saten de 46 de lei. Dimensiunile plăpumilor nu par a se fi modificat, așa încît nu ne rămîne decît să constatăm cu uimire cit sînt de

joși, cer albastru, roșu, grenă. Drept pedeapsă, se duc în oraș, iar dacă au noroc și totuși găsește culoarea preferată, vin cu mocheta în brațe la uniate pentru festonaț. A doua zi, tot cu ea în brațe, se duc, fericiți, acasă. N-ar fi oare mai simplu — și în beneficiul net al cooperativei — ca omul să găsească aici mocheta pe care o dorește, să comande dimensiunile de care are nevoie și să vină s-o ia gata festonaț? (Dacă vrea și franjuri, trebuie să mai aștepte, așa cum de trei săptă-

arată clar că în cel mult două săptămîni (apreciere, desigur, mult prea generoasă) cei de aici vor fi nevoiți să răspundă din nou „nu avem”, deși numărul cererilor va crește cu fiecare zi (vîrf de sezon!). La fel de solicitate, perdelele lipsesc și ele (un singur model, și acela nu tocmai grozav, nu înseamnă mare lucru). Draperii pot să-ți faci verzi sau portocalii spălăcite, din stofă Alexandra sau Ruxandra, iar tapițeria numai cu plus și stufe în culori închise, deși, aflăm, se cer stufe și

„Oamenii ar pleca mulțumiți de la noi, ar economisi timp, energie și nervi, iar cooperativa s-ar umple de bani dacă am avea un sortiment bogat de materiale. Mă doare sufletul să-i trimit pe oameni în oraș să și le cumpere singuri. Eu n-am voie să țin în magazin decît ce pot consuma într-o lună. Sigur, e o prostie să-ți încarci unitatea cu stocuri supra-normative care să zacă ani de zile nevîndute, dar nici așa. Sîntem oameni cu experiență, ar trebui să ni se acorde mai multă încredere. Nimeni nu poate face un comerț eficient dacă nu are posibilitatea să satisfacă toate gusturile”.

Cu cuvintele șefului unității 49, ar fi fost firesc să încheiem aceste rînduri. Ștefan Vasile, însă, mai are două dureri. Telefonul unității e defect de două luni, așa încît clienții care nu renunță, după îndelungi apeluri rămase fără răspuns (mulți cred, chiar, că s-a desființat unitatea) se deplasează la magazin pentru o comandă pe care ar fi putut-o face de acasă, în numai cîteva minute. Cea de-a doua durere e aceea că unitatea, ca și celelalte două cu același profil din Drumul Taberei, nu are atelier de reparații timplice, foarte solicitate de populație. Nici în Militari nu există un asemenea atelier. Să fie oare un lucru chiar atît de greu de realizat?

ROXANA PAICU MANOLESCU

Meșteșuguri cu beteșuguri

încercate căile calculării prețurilor.

Cum zona are vad bun, cooperativa a înființat aici mai multe unități. La numai cîteva pași, unitatea nr. 43 (Calea Griviței nr. 33), execută reparații tapițerie, confectionat perdele și draperii, perne pentru ferestre. Oferă, sau cel puțin ar trebui, prin profilul său, mochete și covoare plusate, pe care le și festonează. Dacă dorești mocheta, însă, nu poți obține decît una verde oliv (în nici un caz lată de 3 metri, deși aceasta e cea mai solicitată). De trei luni, cumpărătorilor, aici nu li se poate oferi decît verde oliv, deși, ei, destul de preten-

mini așteaptă și unitatea specializată de la Metalotehnica Tirgu-Mureș să depaneze mașina, aflată în garanție). De două zile, unitatea a primit 200 metri (un model) de covor plusat din cei 6000 metri comandați în urmă cu șase luni la Cîsnădie (în patru modele). Deși amatorii de covor plusat au renunțat în ultima vreme să mai treacă pe aici pentru stereotipa întrebare „cînd primiți covor plusat?”, în aceste două zile s-au vîndut peste 30 de metri, iar cei șase clienți ce au ținut să se asigure că după-amiază, cînd vor reveni cu bani, vor mai găsi covor (semnalăți în ora petrecută de noi în unitate)

mătăsuri în culori deschise.

Ești primit cu amabilitate, termenele de execuție nu depășesc o săptămînă, pentru reparațiile de tapițerie sau jaluzele și se trimite cu promptitudine meșterul acasă chiar și la comandă telefonică, și regreti că trebuie să pleci dintr-un asemenea magazin fără să fi putut comanda pe loc ceea ce doreai; ești nevoit să colinzi magazinele orașului ca să găsești materialul și modelul dorit și abia după aceea să revii în magazin și să faci comanda. Situația pare să fie generală. În Drumul Taberei, unitatea nr. 49 din strada Emil Bodnăraș întîmpină aceleași greutăți.

Despre complicatele și foarte dificilele probleme economico-financiare ale lumii contemporane am mai avut prilejul să scriu. Soluționarea lor, și în primul rând lichidarea subdezvoltării, are o importanță care poate sta pe același plan cu pacea și securitatea. Din păcate, și aici, ca și la dezarmare, s-a bătut pasul pe loc. În primul lustru al anilor '80, țările în dezvoltare au cunoscut un ritm mediu anual de creștere a produsului intern brut de numai 1 la sută, față de 6,1 la sută cit se înregistrase în primii 5 ani ai deceniului trecut, și de 7 la sută cit este obiectivul prevăzut pentru actualul deceniu al dezvoltării (1981-1990). Țările sărace au devenit și mai sărace. În timp ce în statele avansate producția pe locuitor a crescut, în perioada la care ne-am referit mai sus (1981-1985), cu 9 la sută, în țările rămase în urmă producția pe locuitor s-a redus cu 4 la sută.

Nu e un secret pentru nimeni că la sărăcirea țărilor în dezvoltare contribuția cea mai mare au adus-o datoriile lor externe (1100 de miliarde de dolari la sfârșitul lui 1986, ceea ce înseamnă de două ori mai mult decât în 1980). Dublarea în numai 5 ani a datoriilor externe ale țărilor în dezvoltare s-a datorat mai multor factori, dar în primul rând creșterii dobinzilor bancare la nivelul fără precedent, statele debitoare ajungând să plătească mai mult în contul dobinzilor (56,8 la sută) decât în cel al ratelor scadente la data propriu-zisă (43,2 la sută). Ca urmare, economia țărilor în dezvoltare a slăbit și mai mult, exporturile au scăzut - în perioada 1981-1985 - cu o treime, venitul mediu pe locuitor s-a redus, în același interval de timp, cu 9 la sută în țările Americii Latine și cu 15 la sută în statele africane de la sud de Sahara.

Dificultățile economice din lume, adâncirea decalajelor dintre țările bogate și cele sărace, dintre Nord și Sud, criza datoriilor externe, criza dezvoltării (dezvoltarea cunoaște un proces de involuție) sunt bine cunoscute forurilor internaționale specializate, în frunte cu Fondul Monetar Internațional (FMI) și Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD),

care și-au ținut săptămîna trecută sesiunea anuală comună. Însă problema nu consistă doar în a cunoaște chestiunile menționate, ci și, mai ales, în a găsi căile și mijloacele soluționării lor. În acest scop, reprezentantul român la sesiunea anuală comună a FMI și BIRD a prezentat „Considerentele și propunerile Româ-

COMENTARIUL SĂPTĂMINII

Sesiune deschisă

niei, ale președintelui Nicolae Ceaușescu privind soluționarea globală a problemelor datoriilor externe și dobinzilor excesive”, difuzate ca document oficial. Propunerile românești sînt bine cunoscute, ele au fost comentate în revista noastră. Reamintim pe scurt cuprinsul lor: dobinda la creditele deja acordate de FMI și BIRD să fie limitată la cel mult 5 la sută, iar pentru creditele acordate de acum înainte - la 4 la sută; rambursarea creditelor să se facă la nivelul și în structura valurilor contractate inițial, fără adausuri pe parcurs; termenele de rambursare a creditelor să fie prelungite cu cel puțin 10 ani, astfel încît, prin ușurarea sarcinii datoriei externe, să se contribuie la asigurarea resurselor financiare necesare progresului țărilor în dezvoltare; la fondurile împrumutate pînă acum în vederea creării resurselor de creditare să se adopte hotărîrea de a se limita dobinzile pînă la cel mult 5 la sută anual, iar pentru împrumuturile noi în acest scop - la 4 la sută anual; FMI și BIRD să-și

democratizeze întreaga activitate, astfel ca țările membre, mai ales statele în dezvoltare, să aibă un rol mai mare în stabilirea măsurilor și luarea deciziilor. Aceste propuneri decurg în mod firesc din concepția României referitoare la soluționarea globală a problemei datoriilor externe ale țărilor în dezvoltare, soluționare în cadrul căreia să se aibă în vedere: anularea datoriilor în cazul țărilor celor mai sărace, degrevarea de o parte din datorii în cazul celorlalte țări în dezvoltare, reșalonarea pe termen lung și cu dobinzi reduse a datoriilor rămase, fixarea dobinzilor la cote raționale și altele.

După cum se știe, la sesiunea de săptămîna trecută a celor două foruri, ținută la Washington, s-a hotărît o sporire a fondurilor FMI și BIRD destinate acordării de credite pentru finanțarea programelor din țările în dezvoltare. În același timp însă, au rămas nerezolvate probleme importante, printre care fixarea unor prețuri echitabile și stabile la materiile prime, eliminarea practicilor și măsurilor protecționiste ale unor state dezvoltate, costul deosebit de ridicat al rambursării datoriilor externe ale țărilor sărace, reforma sistemului monetar internațional și altele. Propunerile românești au fost însă făcute nu doar pentru durata întîlnirii de la Washington a reprezentanților țărilor membre ale FMI și BIRD, ci pentru întreaga activitate a acestor organisme, a întregii comunități internaționale. Se poate spune că în ceea ce privește transparența în viața a măsurilor de redresare economico-financiară a statelor în dezvoltare sesiunea de săptămîna trecută a celor două foruri mondiale rămîne sesiune deschisă. Ceea ce nu s-a realizat acum urmează să se înlătuască în viitor, prin eforturi unite și susținute. Și oricît de mari și de grele ar fi aceste eforturi, oricît de mari și de grele ar fi și sacrificiile ce se cer din partea unor țări - a celor bogate -, ele trebuie făcute, căci numai pe această cale economia mondială se poate redresa.

ION D. GOIA ■

Obiectiv: Planeta Roșie

Zborul planificat pentru 1988/1989 al sondelor sovietice Phobos va oferi noi cunoștințe despre planeta Marte și lunile sale (după cum se știe acest astru are doi sateliți naturali, Phobos și Deimos). Totuși cercetările asupra planetei nu au atins încă stadiul în care să se aibă în vedere pregătirea unei expediții, deși, încă de pe acum, această eventualitate polarizează interesul cercetătorilor din diferite părți ale lumii.

Potrivit opiniei academicianului Roald Sagdeiev, director al Institutului pentru cercetări cosmice al U.R.S.S., zborul oamenilor spre Marte va fi precedat de misiuni ale unor aparate automate, prin care se va dezvoltă, pas cu pas, tehnica pentru zborul respectiv și pentru cercetările necesare, vor fi selectate zonele apte pentru amartizare și vor fi studiate în amănunțime condițiile de acolo. Savanții sovietici au elaborat un program în etape pentru cercetarea planetei Marte. El prevede mai multe zboruri în serie, fiecare dintre ele constituind baza pentru următorul zbor-robot incluzînd cercetări tot mai complexe. Unul din obiectivele programului este ca pînă în anul 2000 să fie aduse pe pămînt probe de sol de pe Marte. Apoi vor fi efectuate cercetări vizînd crearea, pînă în jurul anului 2020, a premiselor unei expediții care va realiza un vechi vis al umanității, omul va ajunge pe Planeta Roșie.

Pentru prima etapă în program este prevăzută plasarea pe o orbită circummarțiană a unor sateliți cu ajutorul cărora să se realizeze topografia completă a planetei. Vor fi lansate, de asemenea, aparate pentru studierea caracteristicilor fizice și chimice ale solului marțian, precum și baloane pentru studiul atmosferei planetei. Aceste baloane vor putea fi dirijate pînă la suprafața astrului și pînă la mari altitudini.

Următoarea etapă va fi trimiterea unui vehicul marțian. Firește, arată agenția sovietică Novosti, într-o relatare asupra programului de explorare a Planetei Roșii, acest vehicul va fi mult mai greu de manevrat decât „Lunahodul” (vehicul selear) sovietic, la timpul său. Deși semnalele radio se deplasează în spațiu cu viteza luminii, pentru a străbate distanța pînă la Marte și înapoi ele au nevoie de 30 de minute. De aceea, vehiculul va trebui să posede un mare grad de autonomie. Din datele culese de sondele americane „Viking” se știe că la suprafața planetei Marte, în decursul unor perioade mari de timp acționează factori externi

perturbatori. Ca urmare a acestui fapt, probele de sol marțian vor trebui să fie colectate de la mari adîncimi. În acest scop, vehiculul marțian va trebui să fie înzestrat cu instrumente corespunzătoare, pentru care s-a găsit deja plastica denumire de „bot de cirtă”.

O problemă importantă, ca și în cazul altor expediții cosmice similare, o constituie protecția Terrei de infectarea cu posibile microorganisme extraterestre, deși în acest sens există o probabilitate aproape neglijabilă. O soluție în acest sens ar fi ca sonda care va reveni de pe Marte să fie condusă la o stație orbitală și acolo să fie supusă testelor. Firește, sondele vor trebui să fie sterilizate la start, pentru ca nici un microb terestru să nu ajungă pe Planeta Roșie. Este de presupus că la un asemenea proiect grandios vor participa și oameni de știință din alte țări. Proiectul „Venus-Cometa Halley” a demonstrat clar cit de eficientă poate fi o asemenea cooperare în domeniul folosirii Cosmosului în scopuri pașnice.

ROMEO NADAȘAN ■

Flagelul SIDA

Devorați de ură și spaimă, condamnați la o moarte a cărei apropiere o simt cu toți porii, bolnavii de SIDA, ciumații occidentului, au ales calea reprezentativității. Constituții în bandetineri și tineri au terorizat un orașel din R.F.G. Noaptea, ascunși în întunericul străzilor pîneau trecătorii întîrziți, îi imobilizau și le injectau sînge contaminat. În Anglia, Norvegia, Suedia, Statele Unite ura și neputința bolnavilor au declanșat reacții de o ciudătenie care întrec imaginatia. Fie orice pentru a molipsi cit mai mulți semenii, pentru a duce cu ei în mormint bărbați și femei, copii și tineri care cad pradă unei campanii dragostei și prieteniei. Se vorbește de o acțiune de proporții, similară în manifestări și consecințe cu cea a „ungătorilor” Evului Mediu, bolnavii de ciumă care în timpul marii epidemii ce a decimat Europa își aruncau hainele contaminate în casele vecinilor pentru a împrăstia deliberat microbii. Ca și ei, spun specialiștii în psihologie comportamentală, bolnavii de SIDA se simt trădați și abandonati, marginalizați de o societate care nu poate face nimic pentru a-i ajuta și se răzbună în acest fel pentru suferințele și groaza pe care trebuie să le îndure. S-a ajuns la o adevărată psihoză. Oamenii se feresc să bea o limonadă sau un pa-

har cu bere, să înoate în piscine, cu toate că medicii au explicat clar că virusul se transmite doar prin sînge sau fluide corporale infectate. Spaima îi face excesiv de prudenți pe oamenii sănătoși, dar alacantii se arunca cu și mai mare pasiune în cloaca unor obiceiuri degustătoare și periculoase.

Cruciada împotriva „ciumei secolului XX” mobilizează mari resurse financiare și umane dar riscă, apreciază unii factori politici, să devină un război împotriva libertăților personale, controalele medicale fiind socotite opresive și umilitoare. Cei puțin în Anglia unde propunerea guvernului de a supune întreaga populație unor examene medicale complete pentru a individualiza rapid bolnavii a stîrnit o vie indignare, inițiativa fiind considerată o „întoarcere la puritanismul reginei Victoria”. Altfel se petrec lucrurile în S.U.A. unde, pentru a preîntîmpina aceste judecăți denigratoare, secretarul de stat George Shultz a hotărît ca cei 18000 de salariați ai departamentului să se supună examenelor clinice de depistare a SIDA. Este primul experiment de acest fel din lume, motivat de ideea că nu pot fi trîniși în lume diplomați și funcționari contaminați! Situația este dramatică. Organizația Mondială a Sănătății apreciază că în 1990 în lumea vor fi 15 milioane de bolnavi.

Tabloul înfățișat de lupta SIDA contra omului este suficient de înspăimîntător, fără a se ține cont de prezența izolată a demenților care-și fac o profesie de credință din împrăștierea virusului. Căutarea rapidă a unor remedii depășește semnificația cuvîntului UR-GENT. Guvernul american, care anul trecut a redus fondurile consacrate cercetărilor pentru depistarea unui remediu al bolii a ajuns la înțeleapta hotărîre probabil pentru că în S.U.A. numărul bolnavilor pe cap de locuitor este cel mai mare din lumea industrializată - de a investi 3 miliarde de dolari pînă în 1990 pentru a răpune noua ciumă. Am pierdut multe luni prețioase, admitea ministrul sănătății, și nu ne putem permite să irosim nici măcar un minut, o secundă, dacă vrem să evităm o catastrofă în America și în toată lumea.

IOAN ROȘCA ■

În căutarea lui Nessie

În ultimul timp au făcut senzația zvonurile că dinozauri

și alte animale gigantice - cele mai mari care au populat vrodată planeta noastră - dispărute brusc, din cauze încă necunoscute, acum 100 de milioane de ani, ar mai fiîntă încă pe Terra. Astfel, s-a vorbit forate intens că, undeva, într-o zonă mlăștiaoasă, greu accesibilă a fluviului Congo, la circa 700 kilometri de Brazzaville, ar trăi un animal straniu. „Mare cit un baobab cînd se ridică pe picioarele de dinapoi”, cu sute de dinți, coadă lungă și puternică, așa îl descriu cei care pretind că l-au zărit. Ei spun că fluviul se izbește de el ca de un mal...

L-au botezat Mokele Mbembe, ceea ce în dialectul local înseamnă „animalul care oprește apele”. Firește, zvonurile, imaginile deformate sub imperiul spaimii ori o imaginație prea fecundă n-au nici o valoare în lipsa elementului concret. Oricum, celor care nu cred în existența acestei fosile vii, paleontologii reputați le aduc argumentul-cheie: în regiunea unde a fost semnalat „dinozaurul” clima n-a suferit nici o modificare timp de 65 de milioane de ani.

Nu același raționament poate fi invocat în cazul lui „Nessie”, misteriosul monstru din lacul scoțian Loch Ness, căci Europa, deci și insulele britanice, au fost teatrul, în decursul miilor de secole, a nenumărate schimbări climatice, frigul năprasnic luînd în stăpînire o lungă perioadă de timp acest continent. Or, dinozaurii, neavînd un învelis păsos protector, nu au putut să-și regleze temperatura în funcție de schimbările profunde ale climei. Deci, ipoteza - cea mai plauzibilă - care ar explica supraviețuirea lui Mokele, nu este valabilă și pentru Nessie. Din declarațiile (confuze și contradictorii) ale puținilor martori oculari care l-ar fi văzut „într-o străfulgerare”, „monstrul” ar avea bot de rață și un soi de conci ascuțit pe ceafă. Aceasta i-a determinat pe unii oameni de știință să avanseze ipoteza - cu multe rețineri, e drept - că s-ar putea să fie vorba de un strănepot al saurolofului, o specie de dinozaur, care, într-adevăr, avea un bot de rață și se hrănea cu vegetația moale acvatică. Acest dinozaur putea să înoate, folosînd coada sa lungă și puternică și avînd cele două labe scurte din față prevăzute cu membrane.

Cei ce zîmbesc cu nedismulată scepticism spun că totul este o imensă farsă, o plămuire de pe urma căreia n-ar avea de cîștigat decît companiile turistice ca și cele hoteliere de pe malurile Loch Ness-ului. În sprijinul acestei afirmații ei spun că din 1980, cînd au debutat cercetările în lacul menționat, n-a apărut nici o dovadă concretă a existenței lui Nessie, deși s-a apelat la cele mai moderne mijloace tehnice. În ciuda neîncrederii multo-

ra, luna aceasta ar urma să debuteze o adevărată expediție, avînd girul a numeroși oameni de știință și cercetători reputați, expediție ce-și propune să limpezească, în sfîrșit, acest palpitant mister. O adevărată armată alcătuită din 20 de ambarcațiuni dotate cu echipamente complexe, considerate pînă nu de mult secrete și folosite doar de armata britanică, vor cerceta cu amănunțime lacul adînc în unele locuri de peste 1500 metri, cu un relief frîmțat, cu numeroase grote unde se bănuiește că-și are „locuința” Nessie.

De data aceasta, investigatorii sînt optimiști dar se poate pune întrebarea (și s-a pus chiar): de ce atîta mobilizare de forțe, desigur foarte costisitoare? Doar de dragul dezlegării unei enigme? (poate, abil întreținute, cum am spus, de hotelieri și de unele agenții de turism). Ea izvorăște din nevoia omului de certitudine, din nevoia de a-și cunoaște propria casă, propria planetă.

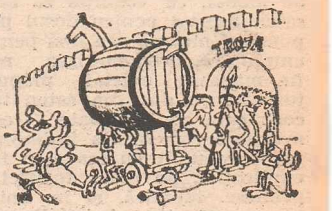
Dar, să așteptăm rezultatele noii expediții la care participă, în afara unor savanți renumiți, oameni-broască, scafandri experimentați, minisubmarine prevăzute cu reflectoare puternice și camere de luat vederi. De data aceasta, dacă există cu adevărat, Nessie își va semnala în vreun fel prezența.

MIHAI VASILIU ■

Penuria de locuințe

Nu poți spune despre ei că sînt oameni fără locuință. Familia Gonzales, compusă din mamă, fiică, ginere și nepoată, are totuși unde să stea. E drept că bucăți de linoleum acoperă pardoseala de ciment, firele electrice spînzură, improvizate, de-a lungul peretilor, chiuvela este o improvizatie la fel ca și bucătăria, dar... „La 300 de dolari pe lună este o adevărată mană cercască. A trebuit să căutăm mult pînă să găsim așa ceva”. De fapt „locuința” este un garaj căruia i s-a schimbat destinația. Și nu este singurul.

Lumea se amuză

(După NBI)

Numai în zona oraşului Los Angeles circa 42 000 de garaje adăpostesc aproximativ 200 000 de oameni. Ei plătesc o chirie variind între 200 și 600 de dolari pe lună.

Dacă te gîndești că 30 000 de persoane nu au nici măcar un asemenea „noroc” (nu și-l pot permite), fiind obligate să-și găsească adăpost vara în parcuri, iar iarna în stațiile de metrou, dormind pe un maldăr de ziare (adunate în timpul zilei) și protejîndu-și fața de șobolani, situația celor care locuiesc în garaje pare a fi de învidiat.

Structural, cele mai multe persoane aflate în această situație aparțin populației de origine hispanică, mai ales imigranții ilegali din Mexic.

Unii dintre dezmosteniții soartei „locuiesc” pur și simplu în automobile. Numai în San Fernando Valley sînt în număr de 5 000.

Cauza? Șomajul, lipsa de mijloace materiale, căci, după cum arată Mary Lee, avocat la Western Center on Law and Poverty, „plătești 1 200 de dolari chiria la cea mai prăpădită locuință. Este deplorabil să trebuiască să locuiești fără minimum de condiții igienico-sanitare, dar oricum e mai bine decît pe stradă”.

Anul internațional al celor fără locuință, anul 1987, este anul cînd pentru înarmare s-au alocat 1 000 miliarde de dolari.

Unii vor să construiască o „umbrelă” în spațiul cosmic alocînd în acest scop multe miliarde de dolari, uitînd de cei care pe Pămînt nu au nici măcar un acoperiș deasupra capului.

DAN DANUȚ DORU ■

Noutăți în terapia cancerului

Marea senzație a acestei veri abia încheiate a fost scotită descoperirea făcută de serviciul de urologie experimentală din cadrul Diviziei de urologie a spitalului Malpighi din Bologna. Presa italiană a publicat mai multe reportaje însoțite de fotografii care înfățișează tumorile canceroase, în diferite faze de evoluție, ultima imagine prezentînd țesutul complet vindecat, fără nici o urmă de tumoare canceroasă. Echipa doctorului Giancarlo Pizza, după un sfert de secol de cercetări, după comunicările făcute la reuniunile internaționale de oncologie, a demonstrat presei eficiența tratamentului cu Interleuchina-2, cea care anunță sfîrșitul metodelor clasice de tratare a cancerului, adică a terapilor radiante, a chimiofarmacoterapiei și chirurgiei. Este pentru prima oară cînd asistăm la faza de eliminare a unui cancer fără intervenția chirurgiei și a celorlalte metode. În ce constă procedeul echipei conduse de doctorul Pizza? Limfocite T din singele bolnavului, extrase din circulația sa periferică și activate în vid cu Interleuchina-2, sînt apoi injectate direct în in-

teriorul tumorii vezicale. Folosind un lot de zece bolnavi de cancer de vezică, toți reprezentînd cazuri deja abandonate de alți specialiști, echipa doctorului Pizza a început tratamentul cu celule activate cu interleuchină în vederea întăririi sistemului de apărare a corpului în zona tumorii canceroase. Astfel, după șapte zile, tumoarea era încă prezentă dar se constata un regres vizibil, iar după 43 de zile de tratament, tumoarea a dispărut cu desăvîrșire. Șase cazuri din zece au fost vindecate, trei marcînd regresia considerabilă și unul urmînd același procent de 60% vindecări integral repetîndu-se și în cazul loturilor mai mari de bolnavi. Cum explică doctorul Pizza și echipa sa reușita doar parțială în celelalte cazuri (aceasta fiind una din preocupările principale în cadrul cercetării imediate)? El nu e cauzat de stadiul avansat de evoluție al cancerului de vezică, ci mai degrabă de absența antigenelor din aceste tumori sau printr-o incapacitate selectivă a sistemului imunitar al bolnavilor în cauză. Oricum, echipa italiană susține că în momentul de față una din căile cele mai eficiente de luptă împotriva cancerului ține de imunologie. Experiențe asemănătoare, dar cu succese mult mai mici și la costuri extrem de ridicate au făcut și specialiștii americani de la Institutul Național al Cancerului din Bethesda, unde doctorul Steven Rosenberg a folosit tot interleuchină, dar injectată în vasele sanguine din preajma tumorii. În plus, metoda americană dă efecte colaterale (edemuri pulmonare, insuficiențe renale, infarct), față de metoda italiană care n-a înregistrat nici un alt efect secundar, fiind suportată cu succes de toți pacienții. Imunoncologia a devenit astfel o știință care progresaază rapid și care anunță alte mari victorii împotriva cancerului. De ce aceasta a fost obținută numai în domeniul tratării cancerului de vezică? Pentru că introducerea în corp a celulelor tratate cu Interleuchina-2 se face mult mai ușor în aceste tumori decît în cele pulmonare, de pancreas, esofag sau ficat, viitorul imediat fiind consacrat și tratării acestor tipuri de cancer.

CORNEL NISTORESCU ■

Disco-bit

S-a lăsat greu prins. De un deceniu și mai bine pescuitorii de noutăți tot cearcă a-și da de urmă. Știu că trebuie să apară, nevoit fiind să accepte a bate la porțile celebrității. Făcuseră la fel cei de dinaintea lui. Între 1930 și 1950 radioul a tronat neîntingherit interesul public. De prin 1955 s-a ivit pe culme televizorul cu imaginile-i alb-negru. Peste un deceniu apare, dînd din coate, producătorul de imagini color. În anii '70 făceam cunoștință cu magnetoscopul, care într-un deceniu întrecea vînzările de receptoare tv color. Este momentul cînd dincolo de pragul ușii bătea din aripi discul compact. Și cu ce destin...

NEAGU UDROIU ■

Discul compact este prezentat drept pariul cîștigat de europeni. Sătui să tot aplaude pe mînea adversarului, să bifeze la nesfîrșit puncte luate de japonezi, industria vechiului continent au simțit în aer sugetele victoriei. Nu le-a rămas decît să transforme premisele în realitate. Un obiect — idee și producție — sută la sută european. Nimic japonez, dimpotrivă: componente principale făcute de Philips iau drumul arhipelagului. Scoaterea în magazine avea loc cu cinci ani în urmă. În 1983 vînzările de cititori de discuri pe piața lumii s-au apropiat de 350 000 bucăți. În 1985 cifra a depășit 4 milioane, iar în anul următor s-a dublat. Discurile compact au cunoscut și ele în planul vînzării ascensiuni spectaculoase: 45 milioane în 1985, 100 milioane în 1986. Europa conta, în acest balot de vînzări la nivel mondial, cu aproape un sfert.

Numai că discul compact nu s-a mulțumit doar să-și depășească, unul cite unul, recordurile personale — de vînzări — ci s-a considerat dezlegat să ia pe cont propriu cursa în care vecinii de pistă să se recunoască, singuri, „învinși”. Din 1985, vînzările de lectori de discuri compacte au depășit de două ori pe cele de magnetoscoape. Un an mai tîrziu, acestea au crescut de cinci ori. Evaluări de moment indică și ce s-ar putea întimpla în continuare. Se știe cum s-au mișcat lucrurile în cazuri de dinainte. Durata de viață s-a dovedit, la radio, de 35 ani, la discul microsillon de 30 ani, la televizor de 20—25 ani. Discul compact angajează promisiuni pentru o durată de numai 20 de ani, cu perioada de stabilitate bănuită prin 1990—1995. Se crede că vînzările ar putea ajunge anual la 45 milioane de cititori de disc.

De unde vine acest succes de public, garantat — se pare — pe termen lung, privind cu ochi răi la orice mai încearcă acum să țină pasul? Se evocă în această linie calitatea de ascultare perfectă, faptul că există norme standardizate la disc și lector. Discul compact se vîndește un produs rezistent, mai convenabil de manevrat decît discul obișnuit.

Philips a început, cum spunem, singur. În 1980 s-a înțeles cu Sony asupra normelor de standardizare. Inițial, discul avea 11 cm diametru. Dimensiunea actuală — 12 cm — pare a avea la bază rugămînta cuiva, soția președintelui de la Sony, care dorea să poată înregistra Simfonia a IX-a pe o singură parte. Au intrat în horă și alți pretendenți. Între ei, Matsushita, Grundig. În fruntea coloanei, Philips face succes de casă: realizează componente pentru fabricanți din Suedia, S.U.A., Anglia, Japonia. La Hasselt își concentrează bateriile moderne de producție. Optzeci la sută din suprafața productivă are ca destinație fabricarea lectorilor de discuri compact. Restul rămîne în seama asigurării de subsanșle electronice, a altor componente.

Bacterii adormite

Cercetătorii Universității din Moscova au efectuat interesante studii în zona Kolyma din Siberia Orientală. Ei au desco-

perit bacterii capabile de a trăi în roci vechi de peste două milioane de ani, aflate la adîncimi destul de mari, numărul lor ridicîndu-se la câteva mii pe gram de rocă. Astfel se confirmă faptul că unele microorganisme, cînd apar condiții defavorabile, intră într-o fază a zisă de „hibernare”, timp de milioane de ani, fără să-și piardă facultatea lor de a reveni la viață. În imagine: o bacterie mărită de peste 20 000 de ori.

AUREL DIANU ■

Racul

— Demonul plictisului este năfărul izvorit din voluptatea lenei.

— Plagiatorii își iubesc pină la contopire modelele.

— Prejudecățile sînt un fel de viruși. Nu contează deci mărimea.

— A ajuns poet modern. Pentru că nu stăpînea bine gimnastica versului.

— Succesul — o femeie întîmplătoare: frige și dispere.

— Moartea are nevoie de un motiv: iubirea de nici unul.

— Focoasele de frică ale planetei au atins paroxsimul.

— Stil înseamnă în primul rînd ritm.

— O carte valoroasă înseamnă un ghem de drumuri.

— Orice cititor e un bibliotecar imperfect.

— Din erudiție se pot confecționa și telescoape cerești, dar și lentile pentru ochelari de cal.

— Proștii știu că nu pot fi decît incintători.

— Cît de tinăra este era atomică. Și ce repede ne-a îmbătrînit!

— Unii se nasc cu două luni mai devreme. Alții cu 50—100 de ani.

— Grație fisei, etapa tocului a fost de mult depășită în iubire.

— Conștiința: o cetate așezată în calea tuturor răutăților.

— Prostia e greu de suportat chiar și pe vreme frumoasă.

— Să fie sfîrșitul mileniului nostru doar o intersecție?

— Cine a fost fascinat de sărutul unui copil nu mai poate ucide nici un pui de bienă.

— De la Maria Stuart încoace, femeile își pierd mult mai repede capul.

— Secolul al douăzecilea: un soi de rege Midas. Tot ce atinge devine armament.

— Marile întrebări sînt jet sau pară.

— Și în marile iubiri mai există cite o coastă de indoială.

VASILE GHICA ■

Caricaturi de MIHAI MATEI ■

Au-tum-na-lă

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

ORIZONTAL: 1) Poet contemporan, autor al poeziei „Toamna” (Alexandru). 2) Ardei... foarte gras, bun de pus la murat — Garnituri la fasolea verde... 3) Ultimele... gutui! — Prajitură cu struguri — 4—5 stropi! 4) Membrană pe care se formează imaginea vizuală — Lucrare agricolă de sezon, efectuată după cules. 5) Cîntec de slavă — Riu în U.R.S.S. — Sufix cu sensul de „colectiv”. 6) Dumitru Brumarul! — 2—3 porții de pastramă! — Început de răpăciune! — 15 noiembrie! 7) Vestejite de tot — Brumă pe margini! — Masiv din Atlasul presaharian. 8) Ieșite... din burună! — Măruntit. 9) Ruda apropiată a toamnei (pl.) — Norme de conduită. 10) Brumărel. 11) Poet clasic, autor al unor cunoscuta „Rapsodii de toamnă”.

VERTICAL: 1) Strugure înainte de coacere, cu gust foarte acru — Dopus în urnă. 2) Brumar. 3) Margini de dig! — La 3 octombrie și la 1 noiembrie! — Picătură... de ploaie. 4) Scîrțile la care sub greutatea roadelor toamnei — 5 și 7 brumărel! — Aici (pop.). 5) Cunoscută poezie, autoare a poeziei „Toamnă” (Magda) — La pastramă! 6) Cîntec de „Ziua recoltei” (sing.) — Se numără toamna... (sing.). 7) Ultimul bănuț — Răpăciune dezbrăcat toamna în vie — Primele... mere! 8) Apar... la toamnă! — Acoperită cu brumă. 9) Unu și una! — Coadă la murături! — Os al pieptului. 10) „Doamna cucurbitaceelor” — Sufix în regiune! 11) Luna nouă... la început de toamnă.

Dictionar: ONA, IME, SAB, GIU.

MIHAI ZGUBEA ■

Dezlegarea careului din numărul precedent: VASILACHE; CB; EMINESCU; AHA; RAU; VA; GALAN; GN; ZI; ROF; AE; I; FETIE; ECKA; LARMA; SITA; S; IRE; NASH; ZEA; UGER; LU; NIN; HLEAB; HAMAC; TEICU; NIMICA; OZN; ARIA; RHU; RIGOLETTO; ES.

Diabet

La Institutul de cercetări științifice în domeniul transplanturilor și al organelor artificiale al Ministerului Sănătății al U.R.S.S. se fac experiențe în vederea găsirii unor metode eficiente de vindecare a diabetului zaharat. Una din ele constă în crearea unei glande pancreatice artificiale, realizată în câteva variante. Cusurul ei, deocamdată, constă în faptul că rezerva de insulină, din care dispozitivul aprovizionează organismul, nu este prea mare, astfel că se impune o repetare a operațiilor la anumite intervale de timp. Nicî introducerea în organismul bolnavului a unei glande, prelevate de la un donator, nu are prea multe șanse, deoarece mai devreme sau mai tîrziu ea va fi respinsă. Cele mai mari posibilități de succes, apreciază oamenii de știință sovietici, le are transplantul nu al întregului pancreas, ci numai al celulelor ce produc insulina. Experiențele întreprinse în institut au demonstrat eficiența unei asemenea operații. Ce-i drept, după aceasta bolnavul nu scapă

definitiv de injecții cu insulină, dar doza lor se diminuează simțitor, dispărînd și pericolele unor complicații grave, care uneori însoțesc boala. Desigur, mai sînt încă o serie de probleme ce vor trebui rezolvate înainte ca această metodă de tratare să intre în practica clinicilor.

Cercetătorii americani, de la Universitatea Massachusetts au

Breviar științific

creat la șobolani un diabet zaharat asemănător cu acela de care suferă unii copii al căror organism este incapabil să producă insulina. Potrivit specialiștilor, boala se datorează unei deficiențe în limfocitele „T”. Înlocuind aceste globule albe cu cele ale unui animal sănătos, s-a putut împiedica apariția și evoluția bolii. Experiențele sînt în curs, deoarece se crede că acest tratament ar putea fi aplicat și la om.

După „primul val” în cupele europene la fotbal

Pe scut și sub scut

Dintre echipele românești, vedea incontestabilă a turului întâi a fost Sportul studentesc: s-a calificat cu două victorii, deși în șase etape de campionat n-a obținut niciuna! De fapt, acest contrast între evoluțiile din campionat și performanța calificării a făcut ca dublul succes al studenților în fața unei echipe extrem de tenace și ambițioase să fie considerat o mare și plăcută surpriză, mai ales pentru cei care nu cunosc îndeaproape „felul de a fi” al grupării din Regie. Pentru că, asemenea studenților inteligenți, dar capricioși, care iau note mari sau trec ușor la „examele-cui”, în timp ce la altele abia promovează, și echipa din Regie este de mulți ani ea însăși numai în meciurile pe care le consideră „demne” de valoarea pe care o are (vezi tradiționalele „contre” cu Dinamo, Universitatea Craiova și Steaua). Desigur, marea performanță cere regularitate, dar Sportul studentesc niciodată nu și-a propus, nu dorește și nici nu poate, prin temperament, să fie o „invincibilă armată”. Aici, înfringerile sau perioadele mai nefaste niciodată n-au fost dramatizate sau transformate în pretext de interminabile analize, după cum, la răsunătoarea victorie sau performanță (cite au fost), peste hambarul din Regie nu s-a răsturnat vreun corn al abundenței. Cât despre așa-zisul ajutor pe care ar trebui să-l primească din partea forurilor de specialitate, inclusiv în probleme de componență efectivă a lotului (a se vedea, de pildă, și imposibilitatea folosirii lui Bucico în turul întâi) — acesta rămâne pe mai departe un deziderat.

Victoria este, de asemenea, performera unui dublu succes care pășește în turul doi. Un „rodaj” rapid al acestei echipe debutante într-o competiție europeană și un scor general de 4-0 îi vor da elanul necesar săriturii peste hopul numit Dinamo Tbilisi. Întâlnirea cu puternica echipă sovietică va fi o experiență severă pentru Victoria, un examen „de diplomă” în urma căruia această nou-venită în lumea bună a fotbalului va căpăta atestatul valorii sale internaționale.

Steaua reprezintă o echipă pe care ne-am obișnuit s-o tratăm prin prisma exigentă a elitelor fotbalului continental. De aceea, acel 0-2 de la Budapesta este ca o scamă agățată pe haina impecabilă a performanțelor ei, haină pe care se pare c-o va purta iarăși mult și bine în actuala ediție a Cupei Campionilor Europeni, pentru care sorții i-au hărăzit un culoar mai mult decît favorabil.

Craiova a ratat un moment prielnic ce putea să propulseze noua sa echipă la cotele europene pe care le-a avut cu 5-6 ani în urmă. Evoluția Universității a fost, cum se spune, onorabilă — dar cei care regretă primul scăparea printr-o degete a ocaziei de a trece de Chaves, o novice în ale cupelor europene, sînt jucătorii din vechea gardă — Negrilă (mai ales), Lung, Trimescu, Geolga. Sperăm că eșuarea tentativei de calificare va determina concentrarea (la propriu și figurat) a tuturor spre campionat.

În sfîrșit, Dinamo se află într-una din cele mai delicate situații pe care le poate cunoaște o grupare sportivă. La ambițiile, condițiile de pregătire și orgoliile atât de mari de a re-

veni în elita europeană răspunsul a fost ca înțepătura într-un balon umflat peste măsură. Sînt printre cei care cred că nici unul din jocurile cu Mechelen nu putea fi mai bine pregătît de cît a fost pregătît. Asta și pentru că o ascensiune în fruntea fotbalului european nu se poate asigura prin pregătirea unui joc sau două, ci printr-o conduită competitivă pe termen lung, printr-o competiție în care să se repete cît mai des și cît mai clar condițiile care ne așteaptă în confruntările internaționale. Succesul Sportului studentesc și eșecul lui Dinamo nu sînt străine — în sensuri opuse — de această realitate a „antrenamentului” pe care-l oferă campionatul în vederea confruntărilor internaționale. (În mîna a doua, Sportul a intrat după un aspru 0-3 cu Steaua, iar Dinamo după un 3-2 cu Victoria!).

Trăgînd linie și adunînd, echipele noastre au obținut în primul tur 12 puncte, care, împărțite la cinci, dau un coeficient de 2,4. Rămîne în sarcina celor trei care au rămas în cursă de a aduna puncte cît mai multe, pentru a suplini și eliminarea celorlalte două. Spunem asta cu gîndul la sezonul 1989/90 pentru care numărul echipelor ce le vom înscrie în Cupa U.E.F.A. depinde și de punctajul obținut în această ediție. (După cum se știe, la anul vom avea doar două echipe în C3 pentru că punctajul care a intrat în calcul, cel din ediția 1986/87, a fost doar de 10 p de la patru echipe — coeficient 2,5 — față de 17 p tot de la patru echipe — coeficient 4,25 — cite am obținut în sezonul 1981/82 care, însă, leșe din intervalul celor cinci ani care sînt luați în considerație). Solitare în propria ambiție de afirmare, echipele noastre participante la cupele europene sînt, sau trebuie să fie, așadar, inevitabil, solidare față de numitorul comun care este prestigiul fotbalului românesc.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

A început numărătoarea inversă

(Urmare din pag. 24)

cîteva luni a ajuns din divizia B... în turul doi al Cupei U.E.F.A. și de-aici mai departe, în linia de atac a echipei naționale pentru care, iată, a și înscris un gol! Gestul lui Jenei de a-l convoca în ultimul moment pe Tîrlea la lot (date fiind absențele amintite) putea părea temerar, dar s-a dovedit a fi nu numai inspirat și salutar (în prima repriză am jucat cu cinci mijlocași și un singur virf, într-un joc în care urma să pregătăm „ofensiva” din 28 octombrie!), dar chiar denotă profesionalism și responsabilitate. E sugestiv faptul că Jenei și-a legat numele de două debuturi în națională (Săndoi fiind celălat nou venit în rîndul tricolorilor), mai rîmînd ca acești doi tineri să onoreze, la rîndu-le, investiția de încredere ce s-a făcut în ei.

În general, se cer explorate și valorificate la maximum calitățile unor jucători din lot care nu fac parte din nucleul de bază al naționalei dar care pot oricînd să accedă la condiția de titulari indiscutabili. Aici se cere un efort de înțelegere și susținere în teren și din partea celor consacrați astfel încît echipa națională să fie într-adevăr ca un monom care trăiește, joacă și se comportă la un nivel superior, deasupra rivalităților de club.

Jocul propriu-zis este fără istorie. Lung a primit două goluri din faze în care nu putea face mai mult. Apărarea — nesigură — Rednic prea ezitant între două zone ale terenului. Andone — cam static și depășit cu ușurință în cîteva rînduri de un adversar șiret și imprevizibil (Anastopoulos). Belodedic — prea setos de ofensivă, dar elegant ca întotdeauna, Ungureanu — cu dificultăți în fața celui care tot „pe partea” lui ne-a marcat golul în marile, la Atena (Saravakos). La mijlocul terenului doar Bôlôni a fost același

dintotdeauna, Klein — prea irascibil în fața unui adversar care l-a sîcîit tot timpul (Bonovas). Stoica — sub timpul impus de greci și cu aport prea redus „la serviciu”, Hagi revenise și el la prostul obicei de-a se rîful cu publicul, nemeișindu-i nici „străpungerile” frontale, Mateuț — neobișnuit cu nr. 9 pe spate, iar Lăcătuș, o săgeată irezistibilă, dar nefiresc de dur în prima repriză și mult mai temperat în a doua.

În minutul 31, Anastopoulos reușește o șarjă în diagonală, „intră” într-un rapid „un-doi”, primește și înscrie de la 7-8 m pe sub Lung. În min. 67, același Anastopoulos îl găsește cu o pasă abilă pe Xantopoulos (care abia trecuse din fundaș dreapta în mijloc), sprint al acestuia pe centru, singur în fața lui Lung și 2-0 pentru Grecia! În min. 72, Hagi trage de la vreo 20 m (deși Tîrlea era în acel moment demarcat în careu), portarul nu poate reține și virful de atac al Sportului studentesc țîșnește și înscrie imparabil. În min. 77, Bôlôni primește scurt de la Lăcătuș, la o „indirectă” de pe la 18 m și înscrie amintindu-ne de golul marcat Italiei.

Dintre evenimentele zilei se mai cuvine remarcat gestul frumos al Federației Române de Fotbal de a puncta și aici, pe teren propriu, jubileul trăit de Bôlôni la Bydgoszcz, cînd s’îmbracă pentru a 100 oară tricoul echipei naționale; înaintea începerii jocului cu Grecia valorosul nostru internațional a primit flori, o cupă și alte simboluri care omagiază acest eveniment ce aparține, de fapt, întregii noastre mișcări fotbalistice.

Echipa noastră a avut alcătuirea: Lung — Rednic, Andone, Belodedic, Ungureanu — Stoica (min. 87, Săndoi, Bôlôni, Klein, Hagi — Lăcătuș, Mateuț (min. 46, Tîrlea). A arbitrat I. Shainer din Israel.

Si a venit ziua meciului, o zi foarte senină dimineața, dar care, ca un făcut, a început să se întunece pe la prînz, pentru ca la ora 16,00, cînd ne îndreptăm spre stadion, să înceapă să plouă. Dar, în pofida ploii, la ora 17 fix a intrat pe teren o fanfară. O fanfară a minerilor, îmbrăcată în negru și cu panage roșii la chipi. A făcut un tur de stadion, pe pistă, a cîntat, dar a cules doar cîteva aplauze, întrucît în tribunele cu o capacitate totală de aproximativ 90.000 locuri, nu se aflau decît cel mult 2.000 de spectatori. Pînă la începerea meciului mai era o jumătate de oră, iar numărul spectatorilor a crescut în principal cu sosirea celor două grupuri de suporteri ai Sportului. Un grup s-a așezat la peluză, sub tabela de scor, iar celălalt în tribuna I, în dreapta tribunii, unde ne aflam noi, ziaristii. Mai toți eram aproape vineți de frig sau de emoții. Sînt minulele cele mai grele. În ceea ce mă privește, mi-am pus următoarea întrebare: Ghici pentru cine cîntă fanfara?

De sub tabela de scor se-aude limpede și clar: Sportul! Sportul! Din dreapta noastră se-aude: Luptă Sportul! Luptă Sportul! Nu știu de ce am convins-gerea fermă Tîrlea sau Stănicu vor da un gol în primele 20 de minute. Ce bine ar fi! Sportul, a treia echipă românească în cupele europene? Ar fi prea frumos! Dar de ce nu?!

Meciul a început, iar tribunele strigă repede și sacadat: Ghe-Ka-eS! Ghe-Ka-eS! Dar nici studenții noștri, oei din tribune nu se lasă: Haide Sportul! Haide Sportul! La primul atac al minerilor, Cristea, pe post de libero, luftează, dar repară Mircea Popa. Mihail Marian respinge, cu aplomb și cu nerv. un alt atac. Legăm jocul la mijloc, unde Coraș și Pană se înțeleg foarte bine. În minutul 5 obținem o lovitură liberă de la aproximativ 20 de metri, cam în colțul careului mare. Trage Stănicu, puternic, dar peste bară. Păcat, a fost o ocazie foarte bună. Polonezii atacă în trombă. Furtok e masiv și protejează foarte bine balonul. Nawrocki aleargă cînd pe stînga cînd pe dreapta. Este un adevărat argint viu. Koniarek pătrunde în forță. Încep să cadă cornerele. Voicilă se-arată z fi copleșit de emoție. Încep să drdîi. De frig sau de emoții? Trei cornere, unul după altul, pentru polonezi. Cel de-al trei-

lea corner este tras cu perfidie, chiar în poartă. Voicilă scapă mingea, apoi o prînde, la cîteva centimetri în fața liniei de poartă. Polonezii reclamă gol, dar arbitrul, danezul Lund Soerensen, se află la numai doi metri, lingă bară, în afara terenului. Nu poate fi păcălit. Asistăm la un fault dur asupra lui Munteanu, dar arbitrul îl admonestează doar pe Wijas. În schimb, la un hent al lui Pologea, care oprește un șut tras de la numai 5 metri, îi oferă jucătorului nostru un cartonaș galben. Ciudat. În minutul 20, Cris-

trezește cu mingea în plasă. Sărîm în sus, de bucurie. Nici nu ne vine să credem, în timp ce crainicul anunță cu o voce mortuară autorul golului. Furia poloneză nu cunoaște margini. Atacații lor se-aruncă disperati spre poarta lui Voicilă. Voicilă, care începe să prînde, să respingă, să se opună golului. La mijloc, Coraș este un dirijor perfect. Ține mingea parcă legată cu ață de piciorul său. Tîrlea și Pană zburdă pe lingă el ca la antrenament. Bozeșan e la un pas de 2-0. Stănicu, inexplicabil, parcă a ieșit din

de Pană, care avansează spre centrul terenului. Polonezii îi ies în cale, dar Pană, mîmînd că-l rîlancează pe Stănicu, îl simte pe Cristea ieșînd pe culoar, în dreapta. O fentă scurtă și Cristea, cu un fuleu de zile mari, se îndreaptă cu mingea spre careu. Fundași au încrămănit. De unde a apărut libero-ul român? Dreszer încearcă să închidă unghiul, dar Cristea trage, cu sînge rece și cu experiență, la vîncu, pe colțul scurt. 2-0! Incredibil, dar adevărat. Ceea ce n-a reușit, cu un om în plus, la București, timp

virf. Așa da. În această a doua repriză polonezii au atacat timp de 20 de minute cu întregul efectiv. Au fost minulele de foc ale lui Voicilă, dezarmant de sigur la toate intervențiile sale, total opuse prestației în începutul partidei. Explicația aveam să o aflăm după meci: a apărut în prima repriză cu o pereche de mînuși în care îi înghețaseră pur și simplu mîinile. Tribunele nu mai strigă pentru gazde, ci pentru oaspeți: Bukarest! Bukarest! Li se răspunde, cu gentilețe, din partea suporteurilor noștri, cu Ghe-Ka-eS! Este un dialog al tribunelor care spune aproape totul. Între timp, în locul lui Bozeșan, nerefăcut, intră Gino Iorgulescu, și mai nerefăcut. Gino, după indicațiile medicului, urma să joace abia după două săptămîni. Dar, după dorința antrenorului Mircea Rădulescu, trebuia să fie pregătît să intre în acest meci. Este de apreciat, firește curajul antrenorului de a trimite în teren un jucător foarte fragil, dar cu o mare experiență, așa cum nu mai puțin frumos este gestul lui Gino Iorgulescu care a înțeles că echipa are nevoie de el în acele momente în care polonezii fortău victoria și, de ce nu, calificarea. Numai că Sportul a vrut victoria și a obținut-o. A obținut-o în fața unei echipe extrem de puternice, de bătaioase, aflată în plină formă. A obținut-o remarcabilă victorie în care foarte puțini credeau, o victorie care poate însemna renașterea unei echipe în care două generații par să-și fi dat, în sfîrșit, mina. E-adevărat, meciul care urmează, cu Brøndby Copenhagen, este, afirmă unii, mult mai greu, deși cel cu G.K.S. Katowice a fost foarte greu. Dar dacă Sportul a urcat în valoare, printr-o foarte sîngurcioasă pregătire efectuată timp de-o săptămîină, de ce n-ar urca și mai mult în valoare în cele trei săptămîni cîte mai sînt pînă la primul meci? Să nu uităm că victoria, așa cum a demonstrat-o și meciul cu Katowice, aparține doar celor ce și-o doresc cu toată ființa lor, celor care luptă pentru ea pînă la ultima picătură de energie. La capătul meciului, studenții erau epuizați, dar fericiți. Fanfara, care a mai făcut un tur de stadion, cîntă pentru ei, pentru învingători.

VICTOR NIȚA ■
Fotografie de
PAUL AGARICI ■

Reportajul celei mai frumoase calificări

Ghici pentru cine cîntă fanfara

(De la trimisul nostru special).

Doă din personajele principale ale acestui reportaj: Tîrlea (auturul primului gol) și Pană (coautor la al doilea)

tea luftează, Furtok pătrunde pe un culoar larg și M. Marian faultează. Lovitură liberă, cam din aceeași poziție din care a tras și Stănicu. Execută același Furtok, puternic, și bara îl salvează pe Voicilă. E limpede, ai noștri abia dacă au timp să respire. Dar Coraș, parcă rînit în orgoliu prelucrează cu meticulozitate cîteva mingi la mijloc. Îl atacă doi-trei adversari, dar mingea rămîne la el. Cu una din aceste mingi îl lansează pe Pană, care-i pasează lui Tîrlea și sîntem gata-gata să consemnăm golul. E clar, Sportul își va vinde foarte scump pielea. N-a venit doar să piardă, cum credeau polonezii, cît mai onorabil cu puțință. Pur și simplu nu vor. Mai mult decît atît, contraatac periculos, iar în minutul 22 obținem un corner. Stănicu trage tare, pe jos, un apărător, Kapias, respinge, iar Tîrlea, pe fază, trage puternic din interiorul careului. Mascad de fundași săi, portarul Dreszer se

joc. Dar, pentru că polonezii știu ei ce știu, din meciul tur, au pus în preajma sa doi fundași. Voicilă scoate din picioarele lui Furtok, la o centrare excelentă a lui Koniarek. Tribunele scandează, parcă infuriate, Ghe-Ka-eS! Ghe-Ka-eS! I se răspunde cu promptitudine: Sportul! Sportul! Sportul! Sportul! La fel de ritmat, la fel de sacadat, la fel de aprig, cu furie chiar. Coraș, care trage pur și simplu echipa după el, luptă cu trei-patru polonezi în spate. Reușește, prin cine știe ce minune să păstreze mingea. E un deliciu să-l vezi luptînd pe acest jucător la adevărata sa valoare. Este, fără doar și poate, cel mai bun fotbalist român pe metru pătrat. Are un dîmîtor control al balonului. Dintro-o astfel de joacă, de-a unul singur cu trei adversari, îl lansează pe Stănicu, aflat în fața careului, dar polonezii resping lung și ies rapid la atac, însă mingea este interceptată

de o repriză, Sportul reușește în deplasare, în fața unui adversar în formație completă, întărită cu trei din cei mai buni jucători ai săi, în numai 28 de minute: 2-0! Și meciul pare jucat. Coraș se amuză cu o minge pe lingă fanionul din colțul terenului advers. O pierde, cînd putea foarte bine să o arunce în aut. La fel și Pană, la mijlocul terenului, încearcă să țină mingea, dar o pierde cu ușurință, pentru ca peste cîteva secunde, Furtok să centreze pe jos de pe linia de fund, iar Koniarek, venit în viteză, să o expedieze în plasă. 2-1! Meciul se rîlancează, și mai aprig decît pînă acum. Munteanu este faultat, intră în locul lui Adrian Ciucă, în minutul 40, minulele se scurg și plecăm la cabină cu 2-1. Începem repriza a doua cu Coraș ca virf de atac. De ce virf! Locul lui este la mijloc! Peste cîteva minute, minat de simțul său, își ia locul în linia de mijloc, iar Tîrlea trece

Caravana handbaliștilor a pășit cu dreptul

Trei victorii cît o frumoasă promisiune

Meciurile retur ale reprezentantelor noastre în competițiile europene masculine de handbal s-au încheiat la Sofia, Lovci și Prešov cu trei victorii românești. Dat fiind că și în tur, în partidele susținute acasă, Steaua București (în C.C.E.), Politehnica Timișoara (în Cupa cupelor), și H.C. Minaur Baia Mare (în Cupa I.H.F.), obținuseră rezultate favorabile, calificarea pentru faza următoare a prestigioaselor întreceri a fost realizată, așadar, în bloc, adică întocmai cum sperăm și anticipăm că este posibil în raport cu valoarea și experiența ambasadorelor handbalului nostru. Să fie acest triplu succes un semn de continuitate a eforturilor remarcate încă din vară, prin comportarea reprezentativei noastre universitare, pe direcția nelăsării performanțelor sportive care ne adusese cîndva o „tradițională” supremație mondială? Am dori-o cu toții și confruntările viitoare din cadrul competițiilor europene ale cluburilor ne vor edifica într-o măsură mai mare. Partidele inaugurale ne-au dezvăluit și calitățile pe care mizează în caracterizarea lor echipele noastre dar și remediile ce se impuneau și care, odată făcute, au determinat realizarea aceluia „plus de adevăr” ce ne-a adus calificarea. Scorurile generale realizate: 43-43 (Steaua), 53-39 („Poli”) și 53-42 (H.C. Minaur) vorbesc convingător despre o anume superioritate, rod al unei atente pregătiri, dublate de o mobilizare pe măsură. Campioana noastră, care, așa cum spuneam, părea a deține un avantaj fragil, a avut la Sofia, în compania formației T.S.K.A. Septemvriisko

Zname, o prestație ce a depășit-o pe aceea din primul meci, realizînd astfel o victorie ce putea fi și mai concludentă. Reintegrarea în mecanismul echipei a conducătorului său de joc Adrian Ghimes și constanța valorică a portarului Nicolae Munteanu au determinat în bună măsură parametri înalt funcionali ai angrenajului Stelei. După suita ratărilor din primul său meci cu Balkan, „Poli” și-a regăsit cadența abia în cea de-a doua repriză a partidei retur cînd a punctat decisiv, în special prin Fölker și Matei, și a entuziasmat prin rapiditatea și frumusețea fazelor create. În fine, H.C. Minaur a reconfirmat forma în care se află Maricel Voinea și ceilalți coechipieri ai săi, depășindu-și încă o dată adversara, echipa Tatra din Prešov, printr-un joc precis și eficient. O comportare exemplară ce ne aduce în inimă bucurie și speranță totodată, meritînd toate aprecierile, pentru care sportivii și antrenorii precum și conducerea cluburilor și secțiilor respective, artizani ai acestor izbînzi trebuie felicitați. Să ne gândim totuși că greu este abia la început și nici o satisfacție nu este deplină dacă n-am făcut pînă la capăt tot ce ne-a stat în putere la un moment dat. Posibilități sînt, să pregătim, deci, cum se cuvine etapele viitoare ale ascensiunilor internaționale ale handbalului nostru! Pentru că aceste trei victorii le considerăm în primul rînd o frumoasă promisiune pentru revenirea handbalului masculin din țara noastră în elita internațională a acestui sport.

CONSTANTIN DRAGOMIR

Se pregătește un festival pugilistic

Boxul își desemnează campionii

Peste cîteva zile, mai exact spus luni, 12 octombrie, ora 18, va răsuna, în uriașă sală a Palatului Sporturilor și Culturii din București, primul gong al unui veritabil maraton pugilistic care se va încheia duminică odată cu ultimul meci al turneului final al Campionatului Național de Box. Vor participa, după cum am fost informați, 86 de boxeri, cîte 8 la fiecare categorie, adică sportivii ce și-au cucerit acest drept, de-a fi prezenți și de a-și valorifica șansele la un turneu final, după disputarea meciurilor eliminatorii din cele patru zone ce s-au desfășurat la Brăila, Călarasi, Timișoara și Satu Mare. Precizînd că la dispoziție din zone au participat peste 350 de boxeri, campionii județeni și toți boxerii de categoria întâi, să transcriem numele cîtorva din renumiții noștri arbitri ce se vor strădui să ne asigure, așa sperăm, intervenții prompte și decizii cît mai corecte: Constantin Chiriac, Virgil Cazacu, Gabriel Danciu, Petre Epureanu, Victor Schiopu, Vasile Biță și alții. Mult mai interesant, însă, ar fi să menționăm capetele de afiș ale celor 10 gale, din care semifinalele și finala vor avea loc joi, vineri (sîmbăta, va fi zi de pauză și refacere) și respectiv, duminică. În ordinea categoriilor, deci, la 48 de kilograme vor lupta să-și aducă titlul Marian Gîndac, Viorel Eneean Pop și Sandu Petrescu, la 51 — Adrian Amzăr, Virgil Iordache și Hasan Givan; la 54 — Ion Guțanu, și Cristian Marea; la 57 — Ionel Panaite, Da-

niel Dumitrescu, Marcelică Tudor și Nicolae Talpoș; la 61 — Daniel Măeran, Regep Neșlin și Ablalim Faredin; la 63,500 — Florin Tîrcomnicu, Viorel Mihăilă și Giani Gogol; la 67 — Ștefan Drișcu, Vasile Cîtea, Constantin Mihai și Petre Buliga; la 71 — Rudel Obreja, Mihai Ciubotaru și Cornel Lihăceanu; la 75 — Mihai Valentin Marcel Bereșoacă și Mihai Garofeanu; la 81 — Dumitru Senciu, Vasile Damian și Vasile Cazacu; la 91 — Ion Simina, Petre Bornescu și Teodor Pamfil și, în fine, la supergreu — Teodor Pirjol, Paul Golumbeanu și Gheorghe Ciobanu. Între antrenorii cu cei mai mulți cleți, Teddy Dumitrescu, Dumitru Ion, Ilie Dascălu, Emil Popa și Gheorghe Vlad, dar nu ne-am mira prea tare, pentru că în box, mai ales în box, surprizele vin de unde te aștepti mai puțin, ca în viitoarele noastre comentarii de la fața locului, să fim obligați să consemnăm numele altor boxeri, al altor antrenori. În fond, un turneu final aduce în prim plan cam tot ce are mai bun boxul românesc la ora actuală, pugiliști care au deja un nume cucerit în focul luptelor, pe ring, dar și tineri ce bat cu putere la porțile afirmării. Vor fi, fără doar și poate, dispute aprige, meciuri pe care sperăm să le urmăm cu sufletul la gură, întâlniri ce vor ilustra nivelul boxului românesc în clipa de față. Le dorim tuturor participanților succes și vom reveni cu amănunte.

VICTOR NIȚĂ

Știri

● C.C.E. Meciul dintre „Politehnica” București și „Bosna” Sarajevo s-a încheiat cu scorul 5,5:6,5 în favoarea campionilor iugoslavi ● Președintele FIDE, Florencio Campomanes a vizitat în două rânduri localitatea Szirák, gazda unuia dintre „interzonale”, la deschiderea și la încheierea concursului, cînd a oferit tot felul de premii speciale: englezului Nunn pentru cea mai frumoasă partidă jucată în compania lui M. Marin, marelui maestru Hjartarsson pentru cele mai multe victorii (nouă la număr, la fel ca și Salov și Nunn, dar mai multe cu piesele negre), tînrului Mihail Marin pentru cea mai bună clasare la prima participare, iugoslavului Velimirović pentru cel mai bun rezultat în confruntarea cu jucătorii... din a doua jumătate a clasamentului precum și unui număr de cinci ziaristi. ● Longevitate sportivă. Victoria din turneul interzonal de la Zagreb i-a prilejuit marelui maestru Victor Korcinoi sărbătorirea a unui sfert de veac de luptă în meciurile candidaților. Prima sa calificare din „interzonal” a fost în anul 1962. ● Pia Cramling, la cei 24 ani, are o carieră sportivă relativ scurtă. Cu toate acestea printre învinșii săi figurează mari maestri de elită (Hort, Korcinoi...). Participînd la Skelleftea în campionatul Suediei rezervat bărbatilor, talentata mare maestră s-a clasat pe locurile II—III (la egalitate de puncte :9,5) împreună cu maestrul internațional Michael Wiedenkeller. Noul campion este Axel Ornstein (MI), care a totalizat 10,5 puncte din 15 posibile. Jucătoare profesionistă, suedeza a acceptat să susțină un simultan demonstrativ împotriva a 25 jucători la „Spiel '87” — Messe. ● Pe lista invitaților la tradiționalul turneu de mari maestri de la Tilburg, de anul acesta, planificat cu runde duble, distingem nume sonore: Sokolov, Iusupov, Korcinoi, Timman, Ljubojević, Nikolić, Andersson și dr. Hubner. Coeficientul Elo mediu este doar... 2623 p! Of-ul organizatorilor rămîne acela de-a nu fi reușit să „culegă” 2 puncte în plus cît erau necesare categoriei a XVI-a (2625)... ● „Lloyds Bank Open” a revenit la egalitate de puncte (8p din 11 posibile) marelui maestru Chandler (Anglia) și maestrului internațional Wilder (S.U.A.). În clasament au urmat Fedorowicz, Benjamin (amîndoi din S.U.A.) și Rogers (Australia) cu 7,5 p etc. Deși nu se poate plînge de ghinion, Fedorowicz avea șanse mari să devină cîștigător, dar a pierdut pe... drum o jumătate de punct foarte prețioasă. Iată un model de joc al americanului în acest turneu: Fedorowicz — Züger, Indîna regelui, 1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 Ng7 4. e4 d6 5. Ne2 00 6. Ng5 c6 7. Dd2 a6 8. f3 b5 9. g4 ?! Cb7 10. h4 h5! 11. 000 c5! 12. d:c5 C:c5 13. e5 b4 14. e:f6 b:c3 15. D:c3 e:f6 16. Ne3 f5 17. Nd4 Nd4 18. D:d4 Da5 ?! 19. g:h5 ! D:a2 20. D:f6 ! Cd7 21. D:c3 Cc5 22. h:g6 Cb3 ?! 23. Rc2 Cal 24. Rd2 ! Tb8 25. Re1 T:b2 26. T:d6 f6 27. Th2 f4 28. T:f6 Te8 29. T:f4 Cc2 30. Rf2 Ce3 31. Df6 Ne6 32. Te4 Tb3 33. Te6 Cg4 34. f:g4 Tf8 35. Te8 ! ! 1:0 ● Destăinuindu-se, Nigel Short nu-și dorea altceva după calificarea sa în turneul candidaților decît să cîștige campionatul individual al Angliei: „Doresc să joc din mai multe motive. În primul rînd pentru că este o participare valoroasă, iar mai apoi pentru că voi întîlni mulți prieteni, cunoștințe...” În turneul de la Swansea tînrul mare maestru s-a impus categoric, adjuccîndu-și victoria cu 9,5 puncte (!) din 11 posibile. L-au urmat maestrul internațional Conquest (Anglia) și marelui maestru canadian Ivanov cu cîte 8 puncte.

MARGARETA MUREȘAN

Civilizația sportului

Nu numai mușchii...

Gheorghe Bălașa — str. Emil Bodnăraș, 27 — București: „Am citit cu multă atenție interviul luat în revista Flacăra de Ion Zubășcu poetului Ioan Alexandru și am rămas surprins de ușurința cu care un om al conducerii etichetează printr-un exemplu nefericit majoritatea sportivilor de mare performanță, arătînd că aflîndu-se într-un hotel „la un moment dat s-a defectat telefonul interurban de pe hol și unul dintre sportivi a început să bată cu pumnul în el și să injure de față cu ceilalți colegi ai lui și cu oaspeții necunoscuți ai hotelului; cum să bați într-o odă și să cînti într-un imn asemenea pachet de mușchi care nu știe că orice victorie fizică trebuie dublată de mai înaltă victorie asupra sinelui lăuntric?”

De la bun început doresc să-l asigur pe poetul Ioan Alexandru că nu sînt de acord cu astfel de vandalisme, indiferent din partea cui s-ar manifesta. Dar, poate sportivul respectiv nu a avut decît o monedă pe care telefonul a „înghițit-o” provocîndu-i acea atitudine condamnată. Fără să intervină, fără să ia atitudine față de acest act, poetul a rămas pasiv și a tras o falsă concluzie privind educația sportivilor.

Din rîndul sportivilor s-au ridicat oameni respectați și prețuiți în societatea noastră ca ing. Lia Manoliu — vicepreședinte al Comitetului Olimpic Român, ing. Cristian Gațu — secretarul Clubului Sportiv al Armatei „Steaua”, prof. univ. dr. Leon Teodorescu, arh. Ascanio Damian, ing. Viorel Moraru, prof. Iolanda Balaș, ing. Radu Demian, prof. Ana Pascu, ing. Mircea Ștefănescu, ing. Mircea Dridea. Sînt numai cîteva nume de personalități sportive realizate în viață. De ar fi să continuăm mi-ar trebui o carte aproape de mărimea celei de telefon.

Cînd reporterul îndrăznește: „Poate nu v-ați apropiat îndeajuns de sportivul de performanță contemporan, de orele lui de antrenament, de biografia lui, de singurătatea lui”, poetul răspunde: „Să nu credeți că nu m-au interesat biografiile campionilor și mai ales statutul lor moral, dar cînd aflîi din surse sigure că unul sau altul vinează în schimbul victoriei nu știu cite mi...”

Il asigur pe Ioan Alexandru că sportivii țării noastre, printre care sînt maramureșeni și moldoveni și transilvăneni, bănățeni și olteni, munteni și dobrogeni, sînt cu totul alfel decît îi caracterizează domnia sa. Știe oare poetul că Nicolae Linca a boxat în magnifica finală olimpică de la Melbourne cu degetul mare fracturat, că în finala olimpică de la Mexic, la aruncarea discului Lia Manoliu a concurat cu dureri insuportabile ceea ce nu a împiedicat-o să cucerească medalia de aur, că gimnastul Dan Grecu a participat în finala olimpică de la Moscova, la inele, cu ruptură musculară, că Ivan Patzaichin a continuat o cursă olimpică de canoe cu-pagaia ruptă pentru a concura ulterior în recalificări și a cuceri medalia de aur? Și cite încă alte exemple în care sportivii noștri au dat dovadă de puritate morală și profund patriotism...”

Stimate Gheorghe Bălașa, adevărul se află undeva la mijloc, orice generalizare este risîndă și într-o direcție și în cealaltă. Desigur, ne-am bucura dacă poetul Ioan Alexandru s-ar apropia de sportivii de mare performanță pentru a-i cunoaște mai bine, pentru a contribui prin înalta sa cultură la șlefuirea acestor minunați tineri care fac cinste poporului nostru din care face parte și poetul.

CRISTIAN ȚOPESCU

Toată lumea face sport

● În deschiderea rubricii de astăzi, vom profita de întrebarea unui constant cititor, Traian Miclea, din Brașov, care s-a arătat nedumerit de informațiile contradictorii privind revenirea echipelor englezești în cupele europene, la început doar în „Cupa U.E.F.A.”, cum s-a scris (ca și cum U.E.F.A. ar ști că pentru ediția viitoare se vor califica pentru C3 doar formații cu spectatori cîmînti...). În ultimul număr al Buletinului oficial al U.E.F.A. scrie, negru pe alb: „Cîte două echipe vor reprezenta țările participante pe pozițiile 9—21, adică Anglia (și numai dacă sancțiunea care lovește cluburile sale va fi ridicată)...” Este clar, așa cum am mai spus-o, că o hotărîre nu a fost luată, rămînd în vigoare suspendarea dictată după Heysel, iar ultimele „evoluii” ale „hooligans” nu lasă să se întrevadă o decizie favorabilă, mai ales că și la nivelul reprezentativei au început să apară incidente ale spectatorilor. vezi nu mai departe decît partida R.F. Germania — Anglia, cu 30 de areștați din rîndul așa-zisilor suporteri ai Albionului. Deci, stimate Traian Miclea, formațiile de club din Anglia nu au primit „verde” din partea forului fotbalistic european ● Cu puțină vreme înaintea sfîrșitului de an, printre candidații la titlul de campion mondial al tenisului masculin se află și australianul Pat Cash, învingător la Wimbledon și, deci, aflat de drept printre favoriți, chiar dacă Ivan Lendl pare să dețină majoritatea sufragiilor. Postură neașteptată pentru liderul echipei deținătoare a „Cupei Davis”, care, cu numai doi ani în urmă, părea iremediabil pierdut pentru sport, suferind de o afecțiune congenitală la coloana vertebrală, din cauza căreia a coborît de pe locul 8 pe poziția 400 în clasamentul computerizat al A.T.P. Mai potolit în ultima vreme, după vindecare, Pat Cash se numără totuși printre turbulenții terenurilor de tenis,

gen McEnroe. Un gazetar a și găsit o explicație pentru comportarea nestăpînită a australianului: Pat (22 de ani) este descendent direct al celebrului Martin Cash, bandit de drumul mare, spaima coloniștilor din Tasmania secolului trecut! ● Firma BMW va avea anul viitor doi piloți cu nume celebre pentru campionatul mondial — clasa turism: Brabham și Fangio! Trebuie, însă, să le amintim și prenumele. Este vorba de Gary Brabham, fiul lui sir Jack Brabham, triplu campion mondial, și de Juan Manuel Fangio II, nepotul marelui automobilist argentinian cu același nume, de cinci ori învingător în campionatul lumii de Formula 1. Astfel că operațiunea de recrutare a BMW-ului apare ca reclamă pură, cei doi ilustrîndu-se prea puțin pînă în prezent în cursele automobilistice. ● Patru țări și-au depus candidatura pentru organizarea turneului final al campionatului mondial de fotbal din 1994: Brazilia, Chile, S.U.A. și Maroc, hotărîrea urmînd să fie luată la 30 iunie 1988, de către Comitetul executiv al F.I.F.A., care va asculta concluziile unei comisii ce va efectua inspecții amănunțite. Printre noile exigențe ale forului fotbalistic mondial se află și cerința existenței a cel puțin 8 stadioane cu instalație de nocturnă și, de asemenea, ca arenele propuse să aibă cel mult 20 la sută din locuri în picioare. ● Ciclistul irlandez Stephen Roche, cîștigător anul acesta al Turului Franței, al Turului Italiei și al titlului de campion mondial de fond (și astfel egalul lui Merx, care a realizat isprăvile respective în 1974) a fost ales cetățean de onoare al orașului Dublin, în cadrul unei ceremonii la care au fost prezente mii de persoane, majoritatea pe... biciclete. Roche este primul sportiv ce primește această distincție, pe o listă selectă care cuprinde doar 58 de nume.

LUCIAN OPREA

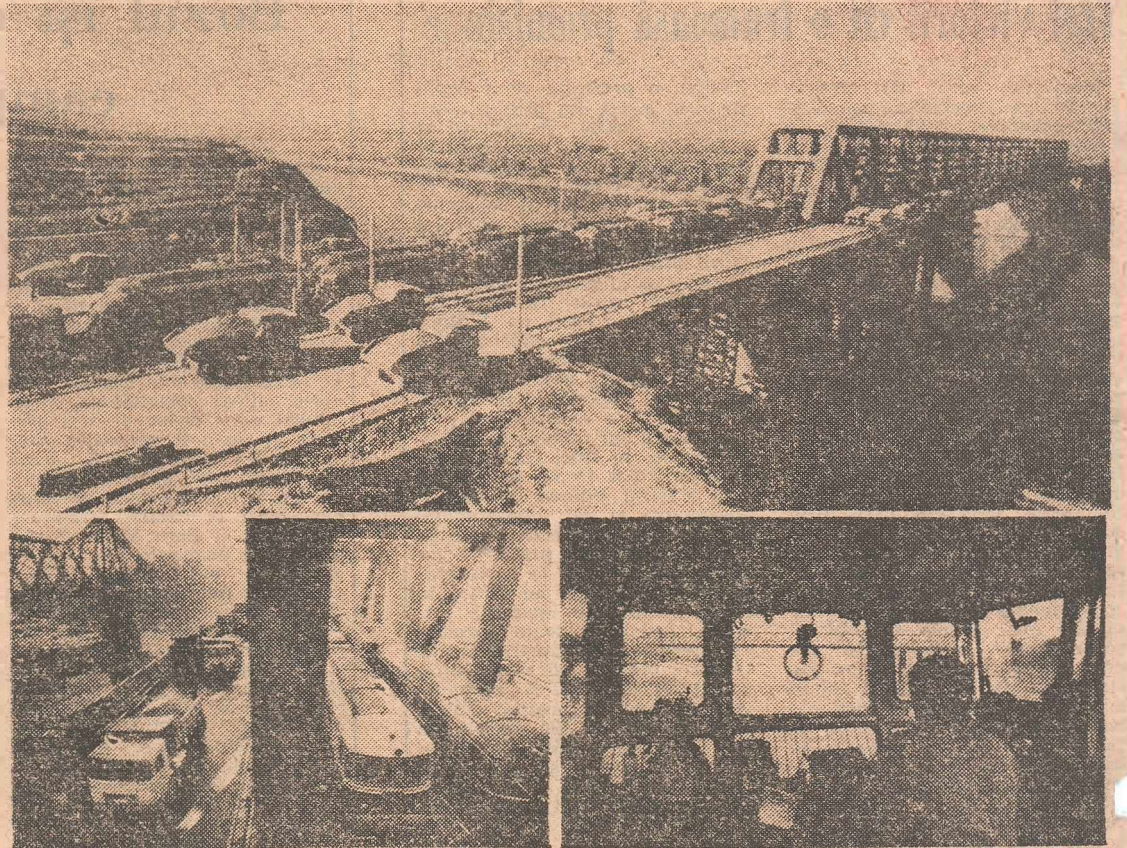

La Cernavodă s-au încheiat probele de încercare ale celui mai mare pod peste Dunăre

Încerc să scriu despre cei care au gândit și construit cel mai mare pod din Europa, peste apele Dunării, paralel cu cel aproape centenar al lui Anghel Saligny de la Cernavodă, braț al unirii care leagă malul ialomițean de cel dobrogean, și cuvintele sînt atît de mărunte, pitice chiar față de uriașa creație a proiectanților și a celor care au dat viață fără de moarte oțelului și betonului, încît mă simt asemeni unui pai firav lingă „Coloana înfinitului”. Trebuie să scriu și nu pot să fac cuvintele să spună ceea ce vād, dar mai ales ce simt, față de cei care au gândit și construit podul de la Dunăre. Chiar dacă par desuet, nu numai că o spun, dar o și scriu : „Vă sărut mîinile aspre care au știut să realizeze ce nimeni pînă la ele n-au putut face”. Mîinile asprite de geruri și arșițe, de ploii și lapovițe sînt pagini dintr-o istorie autentică, dîtr-o epopee și istorie într-o epocă pe care nici cei mai optimiști vizionari n-au prevăzut-o și, pe drept cuvînt, poartă numele celui care a creat-o, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Am o mie de gînduri, sute de întimplări lingă care am fost aproape și știu zeci de biografii de podari. Am luat podul de multe ori la pas, de la un capăt la altul, și deși am călcat pe senzaționalul cel mai autentic, îmi este greu să-l redau, să pot să-i fac pe cititori să simtă podarii și podul înainte de a le vedea munca și a trece pe el. Iertați-mă, podari! Ați încăput pe mîna unui entuziast.

MIHAI VIȘOIU ■
reportajul în paginile 12-13

La o vîrstă la care altii încă se joacă

● **Recital.** Sala Studio a Ate-neului Român își aduce deja meritul de a fi înlesnit, în ultima vreme, o timpurie experiență a podiului de concert pentru foarte mulți și foarte tineri muzicieni. Girul instituției care oferă acest spațiu de recital reprezintă, din capul locului, o carte de vizită care impune. Între primele recitaluri susținute aici în acest început de toamnă muzicală, prezența tinerei pianiste Maria Luiza Botez se remarcă în mod deosebit. Deși în vîrstă de nici paisprezece ani, ea are (deja) un palmares extrem de bogat (trei premii internaționale și foarte multe altele pe plan național, două recitaluri de pian susținute în două capitale europene), confirmînd an de an (o spunem cu bucurie!) inițiativa revistei noastre, de acum aproape șase ani, de a-i solicita primul interviu din viața sa artistică.

Programul recitalului a cuprins piese de mare dificultate tehnică, dar și interpretativă. Pagini pianistice de Liszt, Beethoven (sonata „Patetică”), Enescu, Mihail Jora, Schumann („Carnavalul vienez”) au fost abordate cu o inteligență muzicală, cu o maturitate a gândirii muzicale care nu au trecut neobservate nici în celelalte apariții pe scenă ale tinerei pianiste. Maria Luiza-Botez are sînsa unui temperament echilibrat, a unui talent remarcabil dublat de o capacitate de autocontrol care depășește oricum datele vîrstei sale biologice. Dacă în general recitalurile instrumentale susținute la vîrsta foarte fragedă păcătuiesc prin abordarea unui repertoriu dificil, de care instrumentistul se achită mai ales prin performanțe tehnice, Maria Luiza-Botez a făcut dovada unor calități artistice ieșite din comun și care justifică pe deplin prezența sa pe una din scenele Filarmonicii „George Enescu”.

TANIA RADU ■

Niciodată toamna nu fu mai frumoasă...
Dar nici mustăriile mai imbietoare !

O lungă duminică

Se culeg viile. Și-n mine ard, în primejdioasă depărtare, zilele copilăriei atîrnate-n prepeleacuri, îmbătrînesc nucii, se-n-gălbenesc pădurile, toate drumurile depun darul luminii în pragul cramelor, o frunză roșie uriașă se clatină pe zările incilcitate-n piele albastre și de pe toți butucii rînduiți pe terase miera pămîntului, amestecată cu a soarelui, trece în lacrima unui cîntec. În zilele de toamnă aurii îmi aduc aminte de prietenul meu doctor inginer Ion Pușcă, șeful complexului de vinificație de la I.A.S. Panciu, și mă leg, și nu mă țin de vorbă, să petrec o toamnă (și să scriu o carte care mă colindă-n suflet de multă vreme) între dealurile pe care strugurii capătă vocea cu care întîmpinăm sărbătorile, deschidem nunțile și cîntîm nașterea copiilor noștri. Vii umblete de fete, bătute de lună, împăcate-n singe cu focul, cu vîntul și chiar cu sîniile (căci vinul e și zbor de sanie) sufletul meu vă cuprinde ca pe izvorul vieții.

Născuți în podgorii, crescuți în mireasma lor (floarea de vie —

duh al uimirii), Ion Pușcă (numele sună viforos, pe cînd omul ține în arendă cumințea pămîntului) a învățat de mic că vinul e dragoste, dar și noroc, dincolo de jocul și surprerea zeilor, incredibil voievodal, îndrăzneț, expresie melodioasă a pămîntului, la fel ca și griul. Membru corespondent al Academiei italiene a viei și vinului, membru al Uniunii franceze al oenologilor, membru cu titlu de observator al Uniunii internaționale a oenologilor, Ion Pușcă a fost distins, anul trecut, de Marele juriu internațional de la Paris cu titlul de „personalitate a anului 1986 în domeniul oenologiei”.

Accest titlu prestigios ca primul strugure copt și pîndit deodată cu ochi lacomi, pîrguiți de poftă, și de un copil și de-o fată și de-o vulpe și de-un stol de grauri, se instituie și ca un salut orgolios adus zilelor de toamnă din Țara Vrancei care acum, sînt niște jgheaburi prin care mustul se varsă în galopul gîndurilor mele și în formă de flacără.

Culesul viilor — o lungă duminică pe fața fără vîrstă a pămîntului românesc.

FANUȘ NEAGU ■

După meciul-test al echipei naționale

A început numărătoarea inversă

Un joc în criză de timp și în criză de efectiv a fost acesta cu naționala Greciei. În criză de timp pentru că de la antologicul meci cu Spania lotul nostru național s-a mai reunit o dată în „duplexul” Atena — Bydgoszcz și a doua oară acum. Mult prea puțin pentru rodarea unor „piese de schimb” absolut necesare în condițiile în care se produc indisponibilități ale jucătorilor considerați titulari — iar pînă la meciul cu Albania, pe care se înțelege că trebuie să-l cîștigăm, nu mai este timp de experimente. Naționala noastră a fost și-n criză de efectiv pentru că absentele lui Iovan, Bumbescu, Pițurcă și Cămătaru sînt dintre cele mai notabile. Primii doi au avut o indisponibilitate de aceeași natură ca în martie, cînd naționala a plecat în Grecia fără ei, iar Pițurcă și Cămătaru sînt accidentați cu acte în regulă. Fără acești jucători, „am scos” un 2-2 fără glorie în fața unei echipe care este revelația de moment a Europei dar care nu prea ne-a creat probleme în istoria întîlnirilor directe (în 21 de partide am fost învinși numai o dată, în 1978, la Atena și am făcut egaluri pe teren propriu doar de două ori : în 1969, 1-1 și acum, 2-2). Problema palmaresului trece, totuși, pe un plan secundar, primordială fiind

deocamdată perspectiva pe care acest joc o deschide asupra șanselor noastre de victorie în Albania și Austria. Ca să fim și mai exacti, dacă naționala va evolua în cele două jocuri oficiale cum a făcut-o miercuri, în fața Greciei, șansele noastre de victorie vor fi minime. Să sperăm că nu se va intimpla așa, pentru că, se știe, nici un meci nu seamănă cu altul, iar mobilitatea și randamentul jucătorilor sînt cu totul diferite în amicaluri față de partidele cu miză.

Pentru viitorul imediat există speranța (pe care cei în cauză se pare că o cam speculează de a ne putea bizui, totuși, pe Iovan, Pițurcă și Cămătaru (Bumbescu neavînd drept de joc cu Albania din cauza cartonaseilor galbene). Dar asta nu credem că poate fi un motiv de liniște pentru tehnicienii noștri, care trebuie să asigure — oricînd și în condițiile oricărei absente — o echipă națională competitivă. De aceea merită subliniate și stimulate intențiile de lărgire și improspătare a lotului național cu jucători care se afirmă la cluburi, indiferent, chiar, de poziția în clasament a echipei pe care le reprezintă. Cazul cel mai elocvent mi se pare a fi al lui Tirlea, jucător care în

OCTAVIAN ȘTIREANU ■
(Continuare în pag. 22)

Bătăni în jocul 101 pentru echipa națională. La mai multe, la mai bune !

Fotografie de GHEORGHE AVRAM ■

Flacăra, Redacția : București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3312, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : Actualitatea politică : 25 66 ; Publiciști-comentatori : 14 53 ; Reportaj economie : 26 00 ; Știință : 21 28 ; Cultură-învățămînt : 14 57 ; Probleme moral-cetățenești : 17 00 ; Sport : 25 66 ; Scrisori-audiențe : 25 42 ; Foto : 25 28 ; Secretariat de redacție : 21 23 ; Secretariat redactor șef : 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, psfpr București, Calea Griviței nr. 64-66.